

مرداد ۱۴۰۱
مسلسل: ۱۸۳۵۳

**بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب و کار
مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم
(۱۳۸۳/۳/۷ تا ۱۳۹۹/۳/۶)**

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۸۳۵۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم (۱۳۸۳/۳/۷ تا ۱۳۹۹/۳/۶)

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: احمد مرکزالمیری، مریم احمدیان
همکاران: محبوبه سلطانی گردفرامرزی، علیرضا آذربایجانی
ناظران علمی: موسی شهبازی‌غیائی، مهدی رزم‌آهنگ

واژه‌های کلیدی:

۱. کسب‌وکار
۲. تولید
۳. حمایت
۴. سرمایه‌گذاری
۵. تسهیلات
۶. مجوز

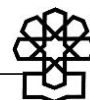

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۵/۱۹

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۷.....	۱. بخش‌های مورد حمایت و انواع حمایت‌ها
۱۳.....	۲. احکام قانونی در خصوص حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید، مصوب چهار دوره تقنینی (مجلس هفتم تا پایان دهم)
۱۲۲.....	۳. تحلیل
۱۳۰.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۳۱.....	منابع و مآخذ

بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و
کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم
(۱۳۸۳/۳/۷ تا ۱۳۹۹/۳/۶)

چکیده

در پژوهش حاضر، تکالیف مندرج در قوانین مصوب دوره‌های تقنینی هفتم تا پایان دهم مجلس شورای اسلامی (خردادماه ۱۳۸۳ تا خردادماه ۱۳۹۹) در خصوص حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری، به‌همراه مهلت تعیین شده برای اجرای هریک از احکام و مجری هر حکم و نوع و بخش مورد حمایت، احصاء شده است. هدف از انجام این پژوهش، فراهم کردن زمینه مناسب برای دستگاه‌های نظارتی - به‌ویژه کمیسیون‌های تخصصی مجلس - برای اعمال کارکرد نظارتی خود در خصوص هریک از تکالیف مندرج در قوانین است. با توجه به تعدد احکام مربوط به حمایت از تولید در قوانین مختلف، در مجموع می‌توان چنین نتیجه گرفت که آنچه باید در اولویت دستورکارهای مجلس یازدهم باشد، نه تصویب قوانین جدید در زمینه حمایت از تولید، بلکه نظارت بر اجرای احکام قانونی مصوب موجود است.

طبق یافته‌های تحقیق، در چهار دوره تقنینی مورد بررسی، مجموعاً ۵۷۴ تکلیف در قالب ۳۸ قانون با محتوای حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید به تصویب رسیده است. بخش قابل توجهی از این دسته از احکام، در «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه...» مقرر شده است (۱۷۰ حکم؛ ۳۰ درصد مجموع احکام). نکته دیگر اینکه ۷۰ درصد احکام حمایتی و ناظر بر تولید و کسب‌وکار، در ۶ قانون مقرر شده‌اند: «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۴۰۰-۱۳۹۶)»، «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»، «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی»، «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، «قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار» و «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور». بنابراین، هرگونه تدبیر نظارتی برای حمایت قانونی از کسب‌وکارها، باید با تمرکز بر ۶ قانون پیش‌گفته صورت گیرد.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر آن است که ۷۹ حکم از مجموع ۵۷۴ حکم ناظر بر حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری (حدود یک‌دهم)، به چگونگی تأمین مالی اختصاص دارد.

دیگر اینکه بیش از نیمی از احکام ناظر بر حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار، مربوط به بخش‌های متعدد (کلیه بخش‌ها) است و حدود یک‌پنجم احکام قانونی نیز به بخش کشاورزی اختصاص دارد. در واقع، توجه قانونگذار به بخش کشاورزی به نسبت سایر بخش‌ها، بسیار قابل توجه است.

در خصوص نهاد/ دستگاه مجری، در ۵۴۸ حکم قانونی مورد بحث که نهاد یا دستگاه مشخصی به عنوان مجری در نظر گرفته شده، در مجموع، مسئولیت اجرای ۲۴۵ حکم (حدود نیمی از کل احکام مربوط) بر عهده «دولت» و «دستگاه‌های اجرایی» قرار گرفته است. از بین دیگر دستگاه‌ها، وزارت امور اقتصادی و دارایی، مجموعاً مسئولیت اجرای

۵۲ حکم مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری را برعهده دارد. رتبه بعد، متعلق به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است که مکلف به اجرای ۳۷ حکم در خصوص موضوعات مورد بررسی شده است.

فهرست ۵۷۴ حکم قانونی احصا شده در جدول ۱ را می‌توان مصادیقی روشن از آسیب‌ها و نواقص قانونگذاری در کشور به‌شمار آورد. آسیب‌های مزبور عبارتند از:

- تورم قانون و قانونگذاری: برخی مفاد مصوب، حاوی عباراتی کلی، مبهم و بیشتر شبیه به «سیاست» هستند تا قانون و بود یا نبود بسیاری از آنها، تغییری ملموس در نظام قانونی ایجاد نمی‌کنند. بسیاری از احکام مشابه و تکراری، صرفاً برای تأکید مجدد بر احکام پیشین اجرا نشده وضع می‌شوند.

- عدم توجه و اهتمام لازم و کافی به نظارت بر اجرای قوانین موجود، یکی از دلایل وضع بسیاری از قوانین مشابه یا تکراری است. به همین دلیل می‌توان ادعا کرد که اغلب قوانین مربوط به کسب‌وکار، تولید و سرمایه‌گذاری، بدون ارزیابی اجرای مفاد قانونی موجود به تصویب می‌رسند. ترجیح کارکرد قانونگذاری بر نظارت به آسیب‌های متعددی در نظام حکمرانی می‌انجامد. تصویب قانون برای اجرای مفاد اجرا نشده پیشین، رویه‌ای غالب و البته خطا در نظام تقنینی ایران است.

- در بسیاری از احکام برشمرده‌شده، نهاد متولی مشخص اجرا تصریح نشده است. ذکر «دولت» یا «دستگاه‌های اجرایی» به‌عنوان متولی قانون، در بسیاری از موارد به بی‌اعتنایی یا موازی‌کاری نهادهای مجری به اجرای مفاد قانونی می‌انجامد.

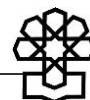
- همچنین در بسیاری از مفاد قانونی برشمرده‌شده، مهلتی برای اجرا در نظر گرفته نشده است. عدم در نظر گرفتن مهلت برای دستگاه یا دستگاه‌های مجری، یکی از دلایل عدم اجرا یا اجرای ناقص بسیاری از احکام قانونی محسوب می‌شود.

- حدود ۶۰ درصد از احکام ناظر بر حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در چهار دوره تقنینی مورد بررسی در پژوهش حاضر، بدون اولویت‌بندی مشخص مقرر شده‌اند. نبود نگرش نظام‌مند در خصوص ابزارهای حمایتی، نبود یک استراتژی توسعه صنعتی برای تخصیص انواع مشخصی از حمایت‌ها به بخش یا بخش‌های مختلف و نبود نهادی ستادی (مرکزی) برای نظارت و پایش فرایند و نتیجه حمایت‌های صورت‌گرفته از جمله ایرادهای اساسی این نحوه قانونگذاری در حمایت از تولید و کسب‌وکار است.

مقدمه

۱. طرح مسئله

نمایندگان مجلس برای اجرای تکالیف تقنینی و نظارتی مرتبط با حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید، لازم است ابتدا بررسی کنند که هر یک از دستگاه‌های اجرایی برای حمایت از تولید، چه تکالیفی بر عهده دارند؟ تحقیق حاضر، پاسخی به این نیاز خواهد بود. پیش‌تر درباره شیوه‌های «حمایت» از تولید از طریق قانونگذاری و بخش‌های مورد حمایت، گزارش‌هایی توسط مرکز پژوهش‌ها تدوین و منتشر شده است. برای نمونه، در گزارشی، انواع حمایت‌های مندرج در ۶ قانون برنامه توسعه از تولید، در قالب ۲۰ گونه دسته‌بندی شده است. در بررسی مذکور، ۱۸۳ حکم از قوانین برنامه

توسعه احصا شده بود.^۱ آنچه در پژوهش مذکور انجام شده، احصای احکام خاص و صریح ناظر بر حمایت از تولید و کسب و کارها بود. اما در بسیاری از موارد، احکامی وضع شده است که به طور غیرمستقیم، به حمایت و پشتیبانی از تولید و کسب و کار منجر می‌شود. علاوه بر این، آنچه در تحقیق حاضر مد نظر است، نه فقط نوع حمایت یا بخش هدف، بلکه تبیین تکالیف مقرر شده برای دستگاه‌های اجرایی، مشخص شدن یا نشدن مسئول اجرا و نیز بازه زمانی برای اجرایی شدن هر یک از قوانین است.

۲. سؤالات تحقیق

- اول -** کدام یک از احکام قانونی برای حمایت و بهبود تولید، سرمایه‌گذاری و کسب و کار طی دوره‌های هفتم تا دهم، با توجه به کلیدواژه‌های مرتبط با حمایت از تولید و کسب و کار و تکالیف مربوط در عنوان قانون، به تصویب رسیده اند؟
- دوم -** حکم مربوط به حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و بهبود محیط کسب و کار و تکالیف دستگاه‌های حاکمیتی در راستای هدف مذکور، کدام است؟
- سوم -** دستگاه(های) متولی حکم کدامند؟
- چهارم -** چه مهلتی برای اجرای احکام موضوع این تحقیق مقرر شده است؟

۳. اهداف تحقیق

تاکنون، کمتر پژوهشی در خصوص تجمیع همه احکام قانونی مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری و تکالیف ناظر بر این هدف صورت گرفته است. تحقیق حاضر، با هدف احصای احکام قانونی مربوط با تمرکز بر تکالیف مقرر شده برای دستگاه‌های اجرایی صورت می‌گیرد. این امر می‌تواند:

- اول -** قانونگذار را از وجود بسیاری از احکام حمایتی که احیاناً به طور کامل یا اساساً اجرا نشده‌اند، آگاه سازد و از این طریق، از تصویب احکام قانونی با محتوای تکراری جلوگیری کند.
- دوم -** برای قانونگذار، امکان استفاده از ابزارهای نظارتی را برای وا داشتن هر یک از دستگاه‌های اجرایی به اجرای احکام قانونی مربوطه فراهم آورد.
- سوم -** بسیاری از احکام حمایتی، تکالیفی را برای دولت و دیگر ارکان حاکمیت مقرر کرده‌اند که چه بسا بخش خصوصی و فعالان کسب و کار، از آنها اطلاعی نداشته باشند. گردآوری و دسته‌بندی چنین احکامی، می‌تواند اسبابی برای آگاهی از حقوق کسب و کارها و زمینه‌ای برای مطالبه و درخواست اجرای آنها توسط دستگاه‌ها و نهادهای مسئول فراهم کند.
- چهارم -** توجه دولت، قوه قضاییه و دیگر نهادهای حاکمیتی را به تکالیف مندرج در قوانین جلب کند تا در صورت عدم اجرا یا اجرای ناقص آن تکالیف، برای اجرای آنها اقدام کنند.

۱. ر. ک.: احمد مرکزالمیری و سیدامیر سیاح، «الگوی راهبردی حمایت از تولید؛ ۲. رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۵۴۷۴، مرداد ۱۳۹۶.

۴. دامنه پژوهش

در طی چهار دوره تقنینی هفتم، هشتم، نهم و دهم، در مجموع ۱۰۶۵ قانون به تصویب رسیده است. بدین ترتیب، از مجموع قوانین مصوب دوره‌های تقنینی اول تا دهم در مجلس شورای اسلامی (۳۱۰۴ مورد)، ۳۴ درصد از قوانین در دوره‌های هفتم تا دهم تصویب شده است. پژوهش حاضر، صرفاً قوانین و احکام «معتبر» مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم را در بر می‌گیرد.^۱ بنابراین از میان قوانین برنامه‌های پنجساله توسعه، فقط قانون برنامه ششم بررسی خواهد شد. همچنین قوانین بودجه سالانه از حیطة این پژوهش مستثنا خواهند بود؛ چرا که همانند قوانین برنامه توسعه، موقتی محسوب می‌شوند.

۵. محدودیت پژوهش

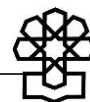
محدودیت عمده این تحقیق، عدم امکان تشخیص احکام قانون معتبر از احکام قانون نامعتبر است؛ چراکه به دلیل افزودن اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های مکرر به قوانین، چه‌بسا احکام یک قانون به‌طور صریح یا ضمنی نسخ شده باشد و از آنجا که تدوین و تنقیح قوانین همچنان در دست انجام است، شناسایی قوانین معتبر، امری بسیار دشوار است. البته تلاش شده در مواردی در پاورقی‌ها، توضیحاتی راجع به سابقه تقنینی مواد ذکر شود.

۶. روش تحقیق

انجام تحقیق حاضر در سه مرحله صورت گرفته است:

مرحله اول - احصای قوانین مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری و تکالیف مربوط به این هدف در چهار دوره تقنینی، از مجلس هفتم تا پایان مجلس دهم (در بازه زمانی ۱۳۸۳/۳/۷ تا ۱۳۹۹/۳/۶) بر مبنای کلیدواژه‌های مربوط. کلیدواژه‌هایی که با استفاده از آنها، قوانین مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری و تکالیف مرتبط با بهبود محیط کسب‌وکار احصا شده‌اند، به این شرح بوده است:

۱. برای مطالعه تحلیلی آماری عملکرد مجلس شورای اسلامی، برای نمونه، ر. ک.: احمد مرکزالمیری و سعید عطار، «آسیب‌شناسی قانونگذاری در ایران از منظر رویه ابتکار قانونگذاری»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وپنجم، شماره نودوشش، زمستان ۱۳۹۷، صص ۲۱۲-۲۳۶؛ احمد مرکزالمیری، فاطمه عزیزخانی، سعید حاتمی‌زاده، موسی شهبازی‌غیانی، «تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه اقتصاد (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)» (گزارش اول - ویرایش دوم)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۴۳۵۸، اردیبهشت ۱۳۹۵.

۱. ارزش افزوده	۱۹. توسعه	۳۷. کاداستر
۲. استمهال	۲۰. تولید	۳۸. کارآفرین
۳. اشتغال	۲۱. حمایت	۳۹. کارگر
۴. اصناف	۲۲. خدمات	۴۰. کسب و کار
۵. اقتصاد مقاومتی	۲۳. خصوصی	۴۱. کشاورزی
۶. بازرگانی	۲۴. دانش بنیان	۴۲. گمرک
۷. بانک	۲۵. رشد	۴۳. مالیات
۸. بیمه	۲۶. رقابت	۴۴. مجوز
۹. تأمین اجتماعی	۲۷. سرمایه گذار	۴۵. معادن
۱۰. تأمین مالی	۲۸. صادرات	۴۶. معافیت
۱۱. تجارت	۲۹. صادرکننده	۴۷. معدن
۱۲. تسهیل	۳۰. صنایع	۴۸. مواد اولیه
۱۳. تسهیلات	۳۱. صنعت	۴۹. مهندسی
۱۴. تعاون	۳۲. صنف	۵۰. نرخ ارز
۱۵. تعاونی	۳۳. عمومی	۵۱. نرخ سود
۱۶. تعرفه	۳۴. غیردولتی	۵۲. واردات
۱۷. تکنولوژی	۳۵. فناوری	۵۳. وام
۱۸. توانمندی	۳۶. فنی	۵۴. یارانه

در ۲۱۹ قانون، یک یا چند مورد از کلیدواژه‌های پیش گفته به کار برده شده است.

مرحله دوم - احصای احکام مرتبط با حمایت از تولید در هریک از قوانین مربوط؛

مرحله سوم - درج کامل یا خلاصه‌ای از حکم مرتبط، دستگاه(های) متولی اجرای حکم، و مهلت اجرای حکم، در سه ستون.

منبع مورد استفاده، وبسایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (سامانه قوانین) است.

نکاتی درباره قوانین و احکام استخراج شده قابل توجه است:

۱. فقط احکامی که قابل ارزیابی هستند احصاء شده‌اند؛ نه احکامی کلی، بدون مقرر کردن تکلیفی مشخص و تدوین اسنادی مانند آیین‌نامه اجرایی و غیره. محور مورد توجه این گزارش، احصای تکالیفی بوده است که برای دولت یا هر یک از دستگاه‌های اجرایی و قوه قضاییه در نظر گرفته شده است.

۲. فقط احکامی که با قید «باید»، یا عباراتی مانند «مکلف است» یا «موظف است»، برای دولت یا هر یک از دستگاه‌های اجرایی و قوه قضاییه تکالیفی مقرر داشته، در جدول ۱ آمده‌اند؛ بدین ترتیب، انبوه احکامی که با عبارت‌هایی مانند «مجاز است» یا «می‌تواند»، دولت یا قوه قضاییه را در اجرا یا عدم اجرای مقررهای مخیر گذاشته‌اند، در جدول

ذکر نشده‌اند. شایان ذکر است در مواردی، تکلیفی تعیین شده، اما از قید «باید» یا دیگر قیدهای تکلیفی برای مجری استفاده نشده است. در چنین مواردی، اصل بر تکلیف‌زا بودن آنها در نظر گرفته شده است. برای مثال، در بند «۵۳» «قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم» (مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱) - که جایگزین تبصره ماده (۲۱۹) مکرر «قانون مالیات‌های مستقیم» (مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳) شده - مقرر شده است:

«سازمان امور مالیاتی کشور با اجرای طرح جامع مالیاتی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و روش‌های ماشینی (مکانیزه)، ترتیبات و رویه‌های اجرایی متناسب با آن شامل مواردی از قبیل ثبت نام، نحوه ارائه اظهارنامه، پرداخت مالیات، رسیدگی، مطالبه و وصول مالیات، ثبت اعتراضات مؤدیان، ابلاغ اوراق مالیاتی و تعیین ادارات امور مالیاتی ذی‌صلاح برای انجام موارد فوق را تعیین و اعلام می‌کند...». حکم پیش‌گفته به‌منابه حکمی تکلیفی در نظر گرفته شده است.

۳. در همه دوره‌های تقنینی، بخش قابل توجهی از لوایح مربوط به پروتکل‌ها، کنوانسیون‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی، بین‌کشوری و بین کشور و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای است که باید طبق اصول هفتاد و هفتم (۷۷) و یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) به تصویب مجلس نیز برسند. احکام این قوانین در جدول ۱ حذف شده‌اند؛ گرچه به‌طور کلی بر فضای سرمایه‌گذاری و تولید تأثیر گذارند.

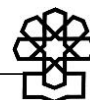
۴. مدت اجرای برخی قوانین محدود است: مانند «قانون استفاده از منابع خارجی» (مصوب ۱۳۸۴/۷/۶) که در ابتدای آن مقرر شده «به دولت اجازه داده می‌شود در طول برنامه چهارم توسعه... از تسهیلات و منابع مالی خارجی (فاینانس) استفاده نماید»، یا اجازه موقت استخدام ده‌هزار ناظر بخش کشاورزی و منابع طبیعی (حداکثر ظرف مدت سه سال از تصویب قانون) که در «قانون اصلاح قانون استخدام مهندسی ناظر تولیدات کشاورزی» (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۲) به دولت داده شده است.^۱ مثال دیگر، تبصره ماده (۳) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» (مصوب ۱۳۹۴/۲/۱) است که سازمان تأمین اجتماعی را مکلف کرده «تا پایان سال ۱۳۹۵ از ممنوع‌الخروج نمودن کارفرما و توقیف ابزار و ماشین‌آلات تولید و مواد اولیه خودداری کند». همچنین در ماده (۱۶) قانون مذکور، کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظف شده‌اند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مذکور «تا مدت سه سال»، اقداماتی را به انجام برسانند. این دسته از احکام در جدول ۱ این تحقیق ذکر نشده‌اند.

نتایج پژوهش حاضر، می‌تواند برای بررسی‌های آتی در خصوص ارزیابی «بار مقررات» برای کسب‌وکارها، مورد استفاده قرار گیرد. توضیح اینکه یکی از روش‌های کمی‌سازی بار مقررات^۲ (به‌معنای عام، یعنی هرگونه مصوبه الزام‌آور مراجع مقرراتگذار)، بررسی حجم آنها به‌وسیله شمارش تعداد مقررات، تعداد الزامات مرتبط یا همراه با مقررات، یا تعداد صفحات مقررات است. یک مثال از دیدگاه شمارش محدودیت‌های مقرراتی، اطلاعات مندرج در پایگاه داده‌های «مرکز مرکاتوس»^۳ است که «RegData» نامیده می‌شود. در این روش، تعداد محدودیت‌های مقرراتی «مجموع مقررات

۱. قانون مذکور، جایگزین «قانون استخدام مهندسی ناظر تولیدات کشاورزی» (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۰) شده بود.

2. Regulation

3. Mercatus Center (در دانشگاه جورج میسون، ارلینگتون، نگراس ایالات متحده آمریکا)

فدرال^۱ (مقرراتی که با عبارت‌هایی محدودکننده مانند «نباید» و «باید» تدوین شده بودند)، شمارش شده است.^۲

۱. بخش‌های مورد حمایت و انواع حمایت‌ها

در گزارش «رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه»، بخش‌های مورد حمایت به این شرح تفکیک شده است: انرژی؛ حمل‌ونقل؛ ساختمان و مسکن؛ سایر خدمات؛ صادرات غیرنفتی؛ صنعت؛ چندبخشی؛ فنی و مهندسی؛ کشاورزی و معدن.

با توجه به هدف و محتوای گزارش حاضر، بخش‌های مورد حمایت از تولید به ۱۴ بخش (با ملاحظه تفکیک موضوع) به این شرح تفکیک شده است:

۱. انرژی	۸. سایر خدمات
۲. بازرگانی	۹. صنعت
۳. کلیه بخش‌ها	۱۰. کشاورزی
۴. حمل‌ونقل	۱۱. گردشگری و صنایع دستی
۵. حوزه‌های دانش‌بنیان	۱۲. معدن
۶. خدمات مالی	۱۳. فناوری اطلاعات
۷. ساختمان و مسکن	۱۴. سلامت

انواع حمایت‌ها در گزارش «رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه»، به این ترتیب برشمرده شده است:

۱. ارزی	۱۱. رقابت و تسهیل ورود
۲. بیمه‌ای	۱۲. زیرساختی
۳. تأمین مالی	۱۳. فنی و آموزشی
۴. ترجیحی	۱۴. قضایی
۵. تشکیلاتی	۱۵. کلی
۶. تضمین خرید محصولات	۱۶. مالکیت معنوی
۷. تعرفه‌ای	۱۷. مالیاتی
۸. دسترسی به بازار	۱۸. مقرراتی
۹. دیپلماتیک	۱۹. منطقه‌ای
۱۰. رسانه‌ای - تبلیغاتی	۲۰. یارانه نهاده‌ها

1. Code of Federal Regulations

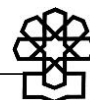
۲. ر. ک.: احمد مرکزالمیری، الزامات شناسایی قوانین و مقررات محل کسب‌وکار، تهران: راه طلایی، به سفارش: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، ۱۴۰۰، صص ۱۵۳-۱۵۴. مشخصات منبع اصلی به این شرح است:

Laura Jones, "Cutting Red Tape in Canada: A Regulatory Reform Model for the United States"?, Mercatus Research, Mercatus Center at George Mason University, Arlington, VA, November 2015, p. 11.

در گزارش پیش رو، با توجه به نگرشی فراتر از صرف حمایت، انواع حمایت‌ها و دیگر تکالیف ناظر بر حمایت از تولید به این شرح دسته‌بندی شده است:

۱. ارتقاء استاندارد	۲۰. حمایت بیمه‌ای
۲. اولویت خرید محصولات داخلی	۲۱. حمایت تعرفه‌ای
۳. ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	۲۲. حمایت حقوقی - قضایی
۴. آمایش سرزمین	۲۳. حمایت دیپلماتیک
۵. برنامه‌ریزی	۲۴. حمایت زیرساختی
۶. بهبود محیط کسب‌وکار	۲۵. حمایت یارانه‌ای
۷. پرداخت مطالبات دولتی	۲۶. خرید تضمینی
۸. تأمین آب	۲۷. خصوصی‌سازی
۹. تأمین زمین	۲۸. دسترسی به بازار داخلی
۱۰. تأمین مواد اولیه	۲۹. رفع موانع قانونی - مقرراتی
۱۱. تأمین مالی	۳۰. تسهیل صدور مجوزها
۱۲. تشویق بهره‌وری	۳۱. شفاف‌سازی اطلاعات
۱۳. تشویق صادرات	۳۲. فنی و آموزشی
۱۴. تقویت ضمانت‌اجرای قانون	۳۳. مالیاتی
۱۵. حمایت ارزی	۳۴. مبارزه با قاچاق
۱۶. حمایت از تشکل‌ها	۳۵. محدودیت واردات
۱۷. حمایت از تعاونی‌ها	۳۶. مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری
۱۸. حمایت از حقوق مالکیت	۳۷. مقرراتی
۱۹. حمایت از رقابت	

نکته بسیار مهم راجع به دسته‌بندی انواع حمایت‌ها و تکالیف نهادها در گزارش حاضر آن است که احصای احکام، با نگرشی موسّع صورت گرفته است. بدین ترتیب، هرگونه مقرره‌ای که به‌نظر می‌رسد به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم، در بازه زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت، می‌تواند به هدف پیش‌گفته کمک کند، در فهرست احکام قانونی جدول ۱ درج شده است. بر همین اساس است که در سطور پیشین، در کنار احکام «حمایتی»، دیگر تکالیف حکومت در راستای حمایت از تولید نیز احصاء شده است. برای مثال، گرچه احکام قانونی ناظر بر «ارتقای استاندارد»، حتی در مواردی به عنوان مانعی برای کسب‌وکارها شمرده می‌شوند، اما هدف قانونگذار از الزام تولیدکنندگان به رعایت و بهبود استانداردها، بهبود کیفیت کالاها در راستای رونق تولید و کسب‌وکار است. علاوه بر این، انواع حمایت‌ها و تکالیف برشمرده شده، می‌تواند در سطوح مختلف صورت گیرد: مانند حمایت از بنگاه، حمایت از تولید و حمایت از فعال اقتصادی.

در ادامه، توضیح مختصری از هر یک از انواع حمایت‌ها و تدابیر ۳۷گانه، در مواردی با ذکر مثال، ارائه شده است.

۱. ارتقای استاندارد

در این دسته از احکام، دستگاه‌های مسئول، مکلف به رعایت و ارتقای استانداردها و جلوگیری از تولید یا ورود کالاهای غیراستاندارد شده‌اند.

۲. اولویت خرید محصولات داخلی

به‌طور خاص، به دنبال تصویب «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی» (مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵)، احکام متعددی مبنی بر الزام دستگاه‌ها به خرید کالای داخلی و ممنوعیت کالای خارجی به تصویب رسیدند.

۳. ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی

در موارد متعددی، قانونگذار احکامی را در راستای ایجاد یا توسعه سامانه‌هایی در حوزه‌های مختلف، به‌ویژه مالیاتی، بیمه‌ای، خدمات مالی (بورس و اوراق بهادار) و معاملات عمومی (مناقصات) به تصویب رسانده است.

۴. آمایش سرزمین

احکامی با تکلیف دولت به انجام فرایند آمایش سرزمین و اقداماتی بر مبنای آن، به‌ویژه در «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه...» وضع شده‌اند.

۵. برنامه‌ریزی

احکامی قانونی که صرفاً دولت یا دیگر نهادها را به «برنامه‌ریزی» مکلف کرده‌اند، با این عنوان مشخص شده‌اند. برای مثال، در ماده (۲۶) «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷» (مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵) مقرر شده است: «... وزارت صنایع و معادن مکلف است هماهنگ و متناسب با برنامه‌های اعلامی دولت نسبت به برنامه‌ریزی عرضه خودروهای دوسوخته اقدام نماید...».

۶. بهبود محیط کسب‌وکار

گرچه می‌توان همه احکام برشمرده شده در جدول ۱ را برای بهبود محیط کسب‌وکار مؤثر دانست، احکامی که چندین بعد از محیط کسب‌وکار را در بر گرفته یا منجر به بهبود نهادی محیط کسب‌وکار می‌شوند، در این دسته قرار گرفته‌اند. برای مثال، احکام مربوط به بهبود رتبه ایران در شاخص‌های بین‌المللی کسب‌وکار را می‌توان جزء این احکام برشمرد.

۷. پرداخت مطالبات دولتی

برای مثال، در بند «الف» ماده (۲) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»، دولت موظف شده است حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مذکور، بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تسویه کند.

۸. تأمین آب

با توجه به اهمیت تأمین آب، به‌ویژه برای کشاورزی و صنایع آب‌بر و با توجه به وضعیت بغرنج کشور به لحاظ محدودیت منابع آبی، قانونگذار احکام مختلفی را در این خصوص تصویب کرده است.

۹. تأمین زمین

قانونگذار در مواردی، دولت را به تأمین زمین و تسهیلات مربوط به آن، به‌ویژه با هدف توسعه کشاورزی، مکلف کرده است. برای مثال، در بند ۲ ماده (۲۲) «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷»، سازمان جنگل‌ها و مراتع و آبخیزداری کشور و ادارات کل منابع طبیعی استان‌ها و سازمان امور اراضی وزارت جهاد کشاورزی مکلف شده‌اند اراضی مورد نیاز را به قیمت منطقه‌ای در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهند.

۱۰. تأمین مواد اولیه

برای مثال، الزام دولت به تهیه خوراک مورد نیاز برای واحدهای پتروشیمی، در زمره تأمین مواد اولیه دسته‌بندی شده است.

۱۱. تأمین مالی

مکلف نمودن بانک مرکزی و بانک‌های عامل و دیگر مؤسسات مالی و اعتباری به تأمین مالی بنگاه‌ها از طرق مختلف، یکی از مهم‌ترین حمایت‌های مندرج در قوانین است. در مواردی متعددی نیز قانونگذار احکامی را با هدف تسهیل دریافت وام (به‌ویژه وثایق) یا بازپرداخت تسهیلات در نظر گرفته است که ذیل همین عنوان در این پژوهش احصاء شده‌اند. برای مثال، در ماده (۱) «قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها» (مصوب ۱۳۸۶/۴/۵)، دریافت وثیقه خارج از ارزش دارایی و عواید آتی طرح، از گیرندگان تسهیلات که توان مجری و توجیه اقتصادی، فنی و مالی و قابل ترهین طرح آنها به تأیید بانک می‌رسد، توسط بانک‌های عامل ممنوع شده است.

۱۲. تشویق بهره‌وری

احکام مربوط به تشویق و ارتقای بهره‌وری در بخش‌های کشاورزی، صنعت و... ذیل این عنوان دسته‌بندی شده‌اند.

۱۳. تشویق صادرات

در برخی احکام قانونی، مشوق‌هایی برای افزایش صادرات در نظر گرفته شده است.

۱۴. خرید تضمینی

راجع به تضمین خرید محصولات کشاورزی، قوانین مستقلاً به تصویب رسیده است. علاوه بر این، قانونگذار در مواردی با رویکرد حمایتی، دولت را به تضمین خرید برخی محصولات صنعتی داخلی نیز، مکلف کرده است.

۱۵. تقویت ضمانت اجرای قانون

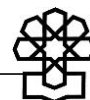
در مواردی که دستگاه یا نهاد مجری حکم، به ارائه گزارش عملکرد خود به مجلس (یا کمیسیون‌ها و...) مکلف شده است، عنوان «تقویت ضمانت اجرای قانون» در نظر گرفته شده است.

۱۶. حمایت ارزی

گرچه در احکامی که با عنوان «تأمین مالی» دسته‌بندی شده‌اند، حمایت مالی (اعم از حمایت‌های ریالی و ارزی) درج شده است، اما در مواردی به طور خاص، موضوع یک حکم، حمایت ارزی از بخش‌های تولیدی بوده است.

۱۷. حمایت از تشکل‌ها

احکامی که با هدف حمایت از تشکیل و توسعه تشکل‌های بخش خصوصی و تعاونی به تصویب رسیده، با این عنوان مشخص شده‌اند.

۱۸. حمایت از تعاونی‌ها

بخشی از احکام قانونی، به حمایت از شکل‌گیری و فعالیت تعاونی‌ها اختصاص یافته است. به‌ویژه در «قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۳۹۳/۲/۱۷) احکامی با این محتوا قابل مشاهده است.

۱۹. حمایت از حقوق مالکیت

احکامی که به‌صراحت با هدف حمایت از حقوق مالکیت به تصویب رسیده‌اند، با این عنوان مشخص شده‌اند. برای مثال، در ماده (۹) «قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی» (مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳)، وزارت جهاد کشاورزی مکلف شده است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی، اقدام کند.

۲۰. حمایت از رقابت

احکام قانونی متعددی با هدف راهبردی و کلان حمایت از رقابت وضع شده‌اند. برای مثال، در ماده (۱۵) «قانون مدیریت خدمات کشوری» (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸) مقرر شده است «دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم نمودن زمینه‌ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید». این هدف کلی، با تصویب «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی» و تشکیل نهادهایی مانند «شورای رقابت»، پیگیری شده است.

۲۱. حمایت بیمه‌ای

هرگونه حمایت از بخش‌های کشاورزی، صنعت و... با ابزار بیمه‌ای، در زمره این نوع حمایت دسته‌بندی شده است.

۲۲. حمایت تعرفه‌ای

نوعی از حمایت از تولید داخلی و کسب‌وکارهای فعال، با ابزارهای تعرفه‌ای صورت می‌گیرد. مقررات‌گذاری تعرفه‌ای می‌تواند در زمینه واردات و صادرات انواع کالاها نهایی اعمال شود. برای مثال در ماده (۱۶) «قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی» (مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳) ... دولت مکلف شده است «به‌منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به‌گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد».

۲۳. حمایت حقوقی - قضایی

قوه قضاییه و در مواردی دستگاه‌های وابسته به قوه مجریه، مکلف به حمایت‌های حقوقی و قضایی از تولیدکنندگان یا بنگاه‌ها شده‌اند.

۲۴. حمایت دیپلماتیک

وزارت امور خارجه در موارد متعددی، مکلف شده است با رایزنی و اتخاذ تدابیری خاص، از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در کشور حمایت کند.

۲۵. حمایت زیرساختی

به‌جز احکام مربوط به تأمین آب و زمین که به دلیل اهمیت، ذیل عناوین مستقل فهرست شده‌اند، برخی از تکالیف دولت مانند اصلاح و بهبود خاک کشاورزی، اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی،

آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر، در زمره حمایت زیرساختی قرار گرفته‌اند.

۲۶. حمایت یارانه‌ای

در برخی قوانین، دولت مکلف به پرداخت یارانه، به‌ویژه برای حمایت از بخش کشاورزی شده است.

۲۷. خصوصی‌سازی

احکام قانونی پرشماری درباره خصوصی‌سازی، به‌ویژه در «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی» (مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸) به تصویب رسیده است.

۲۸. دسترسی به بازار داخلی

تدابیری قانونی برای تسهیل دسترسی برخی تولیدکنندگان یا فعالان اقتصادی به بازار در نظر گرفته شده است. مانند ماده (۱۶) «قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار» (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶) که شهرداری‌ها را موظف کرده برای فروشندگان کم‌سرمایه، در زمین‌های متعلق به خود و یا وزارت راه و شهرسازی، مکان‌های مناسبی برای عرضه کالاهای تولید داخل آماده نمایند و بر مبنای قیمت تمام شده به‌صورت روزانه، هفتگی و ماهانه به متقاضیان عرضه کالاهای ایرانی اجازه دهند.

۲۹. رفع موانع قانونی - مقرراتی

احکامی که به شناسایی و حذف قوانین و مقررات دست‌وپاگیر و مغل تولید و کسب‌وکار مربوط است و اغلب تکالیفی را برای اتاق‌ها و شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مقرر کرده، با این عنوان احصاء شده‌اند.

۳۰. تسهیل صدور مجوزها

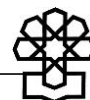
بسیاری از احکام قانونی، به فرایند تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار توسط مراجع صادرکننده مجوزها اختصاص یافته است. این احکام به‌طور خاص در ماده (۷) «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی» و اصلاحات آن به تصویب رسیده است.

۳۱. شفاف‌سازی اطلاعات

در احکام قانونی متعددی، دستگاه‌ها و نهادهای حاکمیتی مکلف شده‌اند انواع خاصی از داده‌ها و اطلاعات را منتشر کرده و یا در سامانه‌های مربوط بارگذاری کنند. برای مثال، در تبصره ۱ ماده (۱۶) «قانون اصلاح قانون معادن» (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲)، دستگاه‌های اجرایی مربوط مکلف شده‌اند «ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نسبت به اعلام وضعیت حریم‌های قانونی خود به وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام نمایند».

۳۲. فنی و آموزشی

در بسیاری از قوانین، احکامی درباره تکالیف دولت به ارائه کمک‌های فنی و آموزشی در سطوح و رشته‌های مختلف به تصویب رسیده است. برای مثال، در ماده (۵۹) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) آمده است: «وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... در قالب طرح نظام نوین ترویج نسبت به راه‌اندازی شبکه مدیریت دانش، بازسازی و تجهیز کلیه مراکز جهادکشاورزی، تعیین پهنه‌های تولیدی و اختصاص یک کارشناس به هر پهنه، به‌روزرسانی دانش مروجان و شبکه عاملان ترویج و به‌کارگیری کلیه فنون ترویجی در عرصه‌های تولیدی اقدام نماید».

۳۳. مالیاتی

حمایت‌هایی مالیاتی و تکالیف ناظر بر مالیات، با این عنوان مشخص شده‌اند.

۳۴. مبارزه با قاچاق

برخی از مفاد قانونی در زمینه حمایت از تولید و کسب‌وکار، به موضوع مبارزه با قاچاق کالا، ارز و... اختصاص یافته‌اند. برای مثال، در قسمتی از بند ۱ ماده (۱۲) «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷» (مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵) مقرر شده است: «... ورود و خروج هرگونه کالا جز از طریق مبادی مجازی که گمرک ایران جهت اجرای مقررات مربوط در آنها حضور دارد، ممنوع است...».

۳۵. محدودیت واردات

احکام مربوط به محدودیت‌های ورود کالاهای خارجی به‌منظور حمایت از تولید و کسب‌وکار ایرانی، ذیل عنوان «محدودیت واردات» دسته‌بندی شده‌اند.

۳۶. مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری

ضرورت و تأکید بر نظرخواهی و به مشارکت طلبیدن بخش خصوصی توسط مقرراتگذار، در قالب احکام قانونی متعددی مورد توجه قرار گرفته است.

۳۷. مقرراتی

در احکامی که با عنوان «مقرراتی» دسته‌بندی شده‌اند، در اغلب موارد دولت به تدوین لایحه مکلف شده است. چنانکه پیش‌تر گفته شد، تکلیف دولت به تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی قانون، در این پژوهش ذکر نشده‌اند.

۲. احکام قانونی در خصوص حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید، مصوب چهار دوره تقنینی (مجلس هفتم

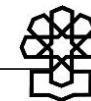
تا پایان دهم)

در جدول پیش رو، خلاصه‌ای از هر یک از احکام مربوط در قوانین ناظر بر حمایت از تولید و کسب‌وکار، مهلت اجرا (در صورت قید در حکم) و نهاد یا نهادهای متولی اجرا ذکر شده است. در مواردی که در یک ماده یا یک تبصره، دو یا چند تکلیف مشخص شده بود، تکالیف مصوب به تفکیک آمده است. علاوه بر این، چنانکه در قانونی، حکم یا احکامی از دیگر قوانین اصلاح شده، در پاورقی‌ها با عنوان توضیحات لازم ارائه شده است.

جدول ۱. احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار؛ مصوب چهار دوره تقنینی (مجلس هفتم تا دهم)

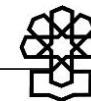
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی (مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵)						
۱	ماده (۳)	دولت و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند به منظور تشویق مالکین اراضی کشاورزی (که میزان مالکیت آنان کم‌تر از حد نصاب فنی، اقتصادی می‌باشد) به تجمیع و یکپارچه‌سازی آن اراضی به مساحت‌های در حد نصاب‌های تعیین شده و بالاتر، نسبت به اعطاء امتیازات و تسهیلات ویژه از قبیل: مالی، اعتباری، حقوقی، بازرگانی، فنی و ساخت زیربناهای تولیدی و پرداخت یارانه‌های حمایتی مورد نیاز اقدام نمایند.	-	دولت	تشویق بهره‌وری	کشاورزی
قانون تأمین منابع مالی برای جبران خسارات ناشی از خشکسالی و یا سرمازدگی (مصوب ۱۳۸۳/۳/۱۴)						
۲	ماده (۳)	از ابتدای سال ۱۳۸۴ دریافت هرگونه وجهی از فعالیت‌های بخش کشاورزی و دامداری به‌عنوان حق‌النظاره آب ممنوع است.	-	دولت	مالیاتی	کشاورزی
قانون اصلاح تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق دو تبصره به آن (مصوب ۱۳۸۳/۶/۱)						
۳	تبصره ۳ ماده واحده ^۱	دولت موظف است ضرر و زیان احتمالی موضوع این قانون را از منابع مالی خود تأمین نماید...	-	دولت	خرید تضمینی	کشاورزی
قانون الحاق دو تبصره به قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۱۳۶۸ (مصوب ۱۳۸۴/۳/۳۰)						
۴	ماده واحده (تبصره ۶ قانون تضمین خرید)	دولت موظف است قیمت خرید تضمینی محصولات اساسی کشاورزی موضوع این قانون در هر سال زراعی را به‌گونه‌ای تعیین نماید که میزان افزایش آن هیچگاه از نرخ تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی در همان سال کمتر نباشد.	هر سال	دولت	خرید تضمینی	کشاورزی
قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی (مصوب ۱۳۸۴/۷/۶)						
۵	ماده واحده	کلیه نواحی صنعتی ایجاد شده توسط وزارت جهاد کشاورزی از تاریخ تصویب این قانون مشمول قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	حمایت زیرساختی	صنعت

۱. به موجب این قانون، تبصره (۲) «قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی» (مصوب ۱۳۶۸/۶/۲۱) اصلاح شده است. قانون مذکور، پیش‌تر بر اساس قانون دیگری مصوب ۱۳۸۲/۶/۱ نیز اصلاح شده که در جدول حاضر، به برخی مفاد اصلاحی آن اشاره شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷ و اصلاحیه‌های بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط به شهرک‌های صنعتی می‌شوند و از امتیازات مقرر در آنها برخوردار می‌گردند...				
قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ (مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵)						
۶	ماده (۸)	دولت مکلف است در خصوص بهینه‌سازی مصرف انرژی، به کشاورزانی که برای برقی کردن موتور پمپ چاه‌های کشاورزی خود اقدام می‌نمایند، از طریق بانک کشاورزی تسهیلات لازم را بدون مطالبه آورده شخصی و بدون الزام به تسویه حساب دیگر موارد بدهی در اختیارشان قرار دهد. پرداخت این تسهیلات منوط به بازپرداخت بدهی‌های قبلی کشاورزان به بانک‌ها و سایر سازمان‌های دولتی نمیباشد...	-	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۷	ماده (۹)	دولت مکلف است با رعایت قراردادهای دوجانبه معاهدات بین‌المللی روی رودخانه‌هایی که آب آنها به خارج از کشور می‌ریزد و تا ده سال آینده برای استفاده از سهمیه آب از آن رودخانه‌ها طرحی ندارد، به کشاورزان منطقه برای افزایش اراضی آبی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه ملی، اجازه بهره‌برداری از سهمیه آب مزبور را صادر کند و حق انشعاب دریافت ننماید.	-	دولت	تأمین آب	کشاورزی
۸	بند ۱ ماده (۱۰)	به‌منظور ساماندهی و رفع مشکلات مربوط به ترهین اموال کشاورزان نزد بانک‌های عامل جهت اخذ تسهیلات بانکی، دولت مکلف است در صورت درخواست مالکین وسایط نقلیه موتوری کشاورزی از قبیل کمباین، تراکتور و ... را شماره‌گذاری و برای آنها سند مالکیت صادر نماید.	-	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۹	بند ۱ ماده (۱۲)	... ورود و خروج هرگونه کالا جز از طریق مبادی مجازی که گمرک ایران جهت اجرای مقررات مربوط در آنها حضور دارد، ممنوع است...	-	دولت	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها
۱۰	بند ۵ ماده (۱۲)	دولت مکلف است با حذف تخفیف‌ها و معافیت‌ها، ضمن وصول درآمدهای دولت از ایجاد امتیاز برای افراد خاص جلوگیری نماید. شورای اقتصاد و سایر مراجع نمی‌توانند به‌طور موردی سود بازرگانی یا مابه‌التفاوت را برای اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی تخفیف داده یا مشمول بخشودگی نموده و یا با وضع تعرفه‌های برای اشخاص فوق‌الذکر ایجاد امتیاز نمایند.	-	دولت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۱	بند ۱ ماده (۲۲)	به منظور تسریع در امر توسعه هتل‌ها و اقامتگاه‌ها و سایر تأسیسات گردشگری، با تقاضای سازمان میراث فرهنگی و گردشگری: ۱. سازمان ملی زمین و مسکن موظف است اراضی مورد نیاز را به قیمت کارشناسی به صورت اجاره به شرط تملیک پنج‌ساله در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهد.	-	سازمان ملی زمین و مسکن (وزارت راه و شهرسازی)	تأمین زمین	ساختمان و مسکن
۱۲	بند ۲ ماده (۲۲)	سازمان جنگل‌ها و مراتع و آبخیزداری کشور و ادارات کل منابع طبیعی استان‌ها و سازمان امور اراضی وزارت جهاد کشاورزی مکلفند اراضی مورد نیاز را به قیمت منطقه‌ای در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهند.	-	وزارت جهاد کشاورزی	تأمین زمین	ساختمان و مسکن
۱۳	بند ۲ ماده (۲۲)	سازمان جنگل‌ها و مراتع و آبخیزداری کشور و ادارات کل منابع طبیعی استان‌ها و سازمان امور اراضی وزارت جهاد کشاورزی مکلفند اراضی مورد نیاز را به قیمت منطقه‌ای در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهند.	-	وزارت جهاد کشاورزی	تأمین زمین	ساختمان و مسکن
۱۴	ماده (۲۴)	به منظور تحقق اهداف بخش گردشگری و میراث فرهنگی، افزایش اشتغال، فراهم شدن زمینه‌های سرمایه‌گذاری در تأسیسات گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه‌یافته و نیز احیای بافت‌های قدیمی شهرها و روستاهای تاریخی فرهنگی کشور، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری بر اساس قراردادهای منعقد شده با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی و غیردولتی، تسهیلات لازم را به سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی پرداخت نماید. نرخ سود تسهیلات اعطای توسط بانک‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی، نرخ‌های مورد عمل بانک خواهد بود.	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تأمین مالی	ساختمان و مسکن
۱۵	ماده (۲۶)	دولت مکلف است جایگاه‌های مورد نیاز عرضه گاز طبیعی فشرده (CNG) را با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین شهرهای مذکور از طریق بخش غیردولتی احداث نماید...	-	دولت	حمایت زیرساختی	انرژی
۱۶	ماده (۲۶)	... وزارت کشور موظف است ضمن ساماندهی حمل‌ونقل درون شهری برای جایگزینی و واگذاری خودروی سواری برای حمل‌ونقل عمومی درون شهری	-	وزارت کشور	حمایت زیرساختی	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		به صورت دوسوخته (بنزین و گاز طبیعی) با ارائه تسهیلات مناسب اقدام نماید... .				
۱۷	ماده (۲۶)	... وزارت مسکن و شهرسازی و جهاد کشاورزی و شهرداری‌ها موظفند با هماهنگی وزارت نفت در امر تأمین زمین مناسب و صدور مجوز ساخت و ساز برای احداث جایگاه‌های عرضه گاز طبیعی فشرده اقدام نمایند... .	-	وزارت راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی و شهرداری‌ها	تأمین زمین	انرژی
۱۸	ماده (۲۶)	... وزارت صنایع و معادن مکلف است هماهنگ و متناسب با برنامه‌های اعلامی دولت نسبت به برنامه‌ریزی عرضه خودروهای دوسوخته اقدام نماید... .	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	برنامه‌ریزی	انرژی
قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۸۴/۹/۱)						
۱۹	بند ۱ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] به شرح زیر می‌باشد: ... اتخاذ تدابیر لازم جهت ساماندهی و توسعه بازار اوراق بهادار و اعمال نظارت	-	شورای بورس	مقرراتی	خدمات مالی
۲۰	بند ۲ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] ...: ... تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی بازار اوراق بهادار در قالب سیاست‌های کلی نظام و قوانین و مقررات مربوط.	-	شورای بورس	مقرراتی	خدمات مالی
۲۱	بند ۴ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] ...: ... تصویب ابزارهای مالی جدید.	-	شورای بورس	مقرراتی	خدمات مالی
۲۲	بند ۵ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] ...: ... صدور، تعلیق و لغو مجوز فعالیت بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس، شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و شرکت‌های تأمین سرمایه.	-	شورای بورس	تأمین مالی	خدمات مالی
۲۳	بند ۱۳ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] ...: ... اعطای مجوز به بورس به منظور عرضه اوراق بهادار شرکت‌های پذیرفته شده خود در بازارهای جهانی.	-	شورای بورس	تأمین مالی	خدمات مالی
۲۴	بند ۱۴ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] ...: ... اعطای مجوز پذیرش اوراق بهادار خارجی به بورس.	-	شورای بورس	تأمین مالی	خدمات مالی

۱. طبق ماده (۳) قانون مذکور، شورای بورس، «بالاترین رکن بازار اوراق بهادار است که تصویب سیاست‌های کلان آن بازار را بر عهده دارد». برخی از اعضای شورا عبارتند از: ۱. وزیر امور اقتصادی و دارایی؛ ۲. وزیر بازرگانی؛ ۳. رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛ ۴. رؤسای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون؛ ۵. رئیس سازمان به عنوان دبیر شورا و سخنگوی سازمان.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۵	بند ۱۵ ماده (۴)	وظایف شورا [ای بورس] ...: ... اعطای مجوز به بورس جهت معاملات اشخاص خارجی در بورس	-	شورای بورس	تأمین مالی	خدمات مالی
۲۶	ماده (۴۰)	سازمان موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا مجموعه اطلاعاتی که در فرآیند ثبت اوراق بهادار بدست می‌آورد، حد اکثر ظرف مدت پانزده روز طبق آئین نامه مربوطه در دسترس عموم قرار گیرد.	-	سازمان بورس	شفاف‌سازی اطلاعات	خدمات مالی
۲۷	ماده (۴۱)	سازمان موظف است بورس‌ها، ناشران اوراق بهادار، کارگزاران، معامله‌گران، بازارگردانان، مشاوران سرمایه‌گذاری و کلیه تشکلهای فعال در بازار سرمایه را ملزم نماید تا بر اساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی کشور، اطلاعات جامع فعالیت خود را انتشار دهند.	-	سازمان بورس	شفاف‌سازی اطلاعات	خدمات مالی
۲۸	ماده (۵۸)	دولت اقدامات لازم برای فعال کردن بورس‌های کالایی و تطبیق آن با این قانون و ارائه راهکارهای قانونی مورد نیاز را به عمل خواهد آورد.	-	دولت	مقرراتی	خدمات مالی
قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها (مصوب ۱۳۸۶/۴/۵)						
۲۹	ماده (۱)	به‌منظور تسریع، تسهیل و تقویت سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی (اعم از کالا یا خدمت) دریافت وثیقه خارج از ارزش دارایی و عواید آتی طرح، از گیرندگان تسهیلات که توان مجری و توجیه اقتصادی، فنی و مالی و قابل ترهین طرح آنها به تأیید بانک می‌رسد، توسط بانک‌های عامل ممنوع است...	-	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۰	ماده (۱)	... بانک‌ها موظفند صورت مدارک مورد نیاز را به متقاضی اعلام و پس از تکمیل پرونده حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز طرح را بررسی نموده و در صورت تأیید توسط خود و یا مؤسسات معتمد بانک، با حضور متقاضی قرارداد را حداکثر ظرف مدت یک‌ماه منعقد کرده و نسبت به پرداخت تسهیلات طی دوران مشارکت اقدام نمایند...	ظرف ۴۵ روز از درخواست متقاضی	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۱	ماده (۱)	... بانک‌ها موظفند مستقیماً یا از طریق مؤسسات معتمد خود نسبت به اعمال نظارت مستمر بر اجرا و بهره‌برداری طرح تا تسویه حساب کامل با مشتری اقدام نمایند...	-	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۲	تبصره ۱ ماده (۱)	بانک موظف است حداکثر ظرف مدت چهل و پنج روز پس از تکمیل پرونده در صورت عدم پذیرش دلایل خود را به صورت مستند و مکتوب به متقاضی اعلام نماید.	ظرف ۴۵ روز از درخواست	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخشها
۳۳	تبصره ۲ ماده (۱)	طرحهایی که از بازدهی و یا نسبت سهم شرکتها بیشتر متقاضی برخوردار باشند در تأیید طرح و پرداخت تسهیلات در اولویت قرار می گیرند.	-	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخشها
۳۴	تبصره ۶ ماده (۱)	در صورت درخواست متقاضی بانک عامل موظف است حداکثر ظرف مدت دوهفته مازاد ارزش وثایق خارج از طرح قابل رهن را جهت توثیق نزد سایر بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری که متقاضی معرفی می کند اعلام نماید	دو هفته از درخواست متقاضی	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخشها
۳۵	تبصره ۸ ماده (۱)	قراردادهای مربوط به واگذاری و یا بهره برداری زمین برای اجرای طرحهای تولیدی یا خدماتی که توسط دستگاههای اجرایی در اختیار مجریان طرح قرار می گیرد به عنوان اسناد قابل قبول پذیرفته می شود.	-	بانکها	تأمین مالی	کلیه بخشها
قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸) ^۱						
۳۶	ماده (۱۵)	... دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضييع حقوق تولیدکنندگان و مصرف کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه گذاری و برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم نمودن زمینهها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید.	-	دولت	حمایت از رقابت	کلیه بخشها
۳۷	ماده (۲۲)	دستگاههای اجرایی موظفند به منظور تقویت و حمایت از بخش غیردولتی اقدامات لازم برای آموزش، سازماندهی، ایجاد تسهیلات و کمکهای مالی، رفع موانع اداری و خرید خدمات از بخش غیردولتی براساس آیین نامه ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می رسد، به عمل آورند.	-	دستگاههای اجرایی	فنی و آموزشی	کلیه بخشها
۳۸	بند «الف» ماده (۲۴)	در راستای اجرای احکام این فصل کلیه دستگاههای اجرایی موظفند ... حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون آن دسته از وظایفی که قابل واگذاری به بخش غیردولتی است را احصا و با رعایت راهکارهای مطروحه در این فصل	شش ماه	دستگاههای اجرایی	خصوصی سازی	کلیه بخشها

۱. «قانون مدیریت خدمات کشوری» ابتدا در کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی مطابق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی، مورخ ۱۳۸۶/۷/۸ به تصویب رسید و در نهایت، به موجب «قانون دائمی شدن قانون مدیریت خدمات کشوری» (مصوب ۱۳۹۷/۱۲/۲۶) به قانونی دائمی تبدیل شد. در طول سالهای اجرای آزمایشی آن، مواد ۴۴، ۷۱، ۱۰۶ و ۱۱۷ آن، به طور مستقیم و با عنوان اصلاح قانون مذکور، اصلاح شد.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		نسبت به واگذاری آنها اقدام نمایند. به نحوی که طی هر برنامه بیست درصد (۲۰٪) از میزان تصدیهای دولت در امور قابل واگذاری کاهش یابد.				
قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸) ^۱						
۳۹	تبصره ۱ ماده (۳)	دولت مکلف است سهم، سهم‌الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم‌الشرکه، حقوق مالکانه، حق بهره‌برداری و مدیریت خود را در شرکت‌ها، بنگاه‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی که موضوع فعالیت آنها جزء گروه یک ماده (۲) این قانون است، تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.	پایان قانون برنامه چهارم توسعه	دولت	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۴۰	تبصره ۳ ماده (۳) ^۲	دولت می‌تواند از طریق سازمان‌های توسعه‌ای پس از فراخوان عمومی از سوی وزارتخانه یا شرکت مادر تخصصی ذی‌ربط و احراز عدم تمایل بخش‌های غیردولتی برای سرمایه‌گذاری بدون مشارکت دولت، در طرح‌های اقتصادی موضوع فعالیت‌های گروه یک ماده (۲) این قانون در مناطق کمتر توسعه یافته و یا در صنایع پیشرفته با فناوری بالا و یا صنایع خطرپذیر در کلیه مناطق کشور به سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های غیردولتی اقدام کند. در صورتی که پس از اعلان فراخوان عمومی محرز شود که بخش‌های غیردولتی تمایلی به سرمایه‌گذاری در طرح‌های مورد نظر را به هر میزان ندارند، سازمان‌های توسعه‌ای می‌توانند نسبت به سرمایه‌گذاری در طرح مورد نظر تا صددرصد (۱۰۰٪) اقدام کنند. هیئت وزیران موظف است مشخصات طرح‌های موضوع این تبصره را که قبل از فراخوان عمومی توسط وزارتخانه ذی‌ربط پیشنهاد می‌شود حداکثر ظرف مدت چهل و پنج روز به تصویب برساند.	۴۵ روز	هیئت وزیران	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها

۱. عنوان اولیه این قانون «قانون اصلاح قانون اصلاح مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» بود. عنوان مذکور، به موجب «قانون اصلاح قانون مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۱)، به «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» تغییر یافت.

۲. تبصره ۳ ماده (۳)، به موجب قوانین اصلاحی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۱ و ۱۳۹۵/۶/۸ اصلاح شد و متن مذکور در جدول، متن معتبر حکم مذکور است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۱	تبصره ۳ ماده (۳)	دولت مکلف است طرح‌های موضوع... تبصره [۳] را به‌منظور فراخوان عمومی در یک پایگاه اطلاع‌رسانی ... به اطلاع عموم برساند. حداکثر مدت زمان لازم برای فراخوان عمومی و بررسی طرح‌های موضوع این تبصره سه ماه از زمان ثبت مشخصات طرح در پایگاه اطلاع‌رسانی می‌باشد.	سه ماه از زمان ثبت مشخصات طرح	دولت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۴۲	تبصره ۳ ماده (۳)	سهام یا قدرالسهم دولتی ناشی از این نوع سرمایه‌گذاری باید در قالب بنگاه جدید حداکثر ظرف ۳ سال پس از اخذ پروانه بهره‌برداری واگذار شود.	سه سال پس از اخذ پروانه	دولت	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۴۳	بند «ب» ماده (۳)	دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه‌آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.	-	دولت	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۴۴	تبصره ۲ بند ۳ ماده (۶) ^۱	اشخاص حقوقی موضوع بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته آن‌ها مکلف‌اند مجموع حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم سهام و کرسی مدیریتی (سهام در هیئت مدیره) در هر بنگاه اقتصادی مزاد چهل درصد (۴۰٪) را از تاریخ تصویب این اصلاحیه به‌صورت مرحله‌ای حداکثر تا سه سال پس از ابلاغ این قانون واگذار نمایند. اشخاص حقوقی مذکور مکلف‌اند گزارش اجرای این تبصره را حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از واگذاری مزاد سهام یا هر شش ماه یکبار به شورای رقابت و سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه نمایند.	سه سال	اشخاص حقوقی موضوع بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۴۵	جزء «الف» بند ۵ ماده (۶)	اشخاص حقوقی ذیل مکلف‌اند به‌صورت سالانه فهرست کامل کلیه شرکت‌ها اعم از تعاونی، سهامی خاص، سهامی عام و مسئولیت محدود و بنگاه‌های اقتصادی و مؤسسات متعلق به خود را اعم از تابعه و وابسته یا با هر میزان از تملک سهام که به‌صورت مستقیم و یا غیرمستقیم در مالکیت و یا مدیریت (کنترلی و یا غیرکنترلی) آن‌ها قرار دارند به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کنند...	هر سال	اشخاص حقوقی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

... ماده (۶) قانون مورد بحث نیز در چهار نوبت اصلاح شد (۱۳۹۳/۴/۱؛ ۱۳۹۵/۶/۷؛ ۱۳۹۷/۳/۲۳؛ و ۱۳۹۸/۳/۲۸). در جدول، متن معتبر حکم مذکور قید شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۶	تبصره ۳ ماده (۷) ^۱	کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند ظرف چهارماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به اظهار عنوان و تکمیل شناسنامه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها بر اساس استاندارد تعیین شده طبق ضوابط قانونی توسط هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور... اقدام کنند...	چهار ماه	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۴۷	تبصره ۳ ماده (۷)	... هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار موظف است پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوزها توسط مراجع صادرکننده مجوز، ظرف شش ماه نسبت به تعیین سقف زمانی صدور مجوز در هر کسب‌وکار و شرایط و مراحل صدور مجوز اقدام و در درگاه ملی مجوزهای کشور منتشر نماید...	شش ماه	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۴۸	بند ۱ تبصره ۳ ماده (۷)	در مواردی که تصمیمات هیئت مقررات‌زدایی در جهت بهبود محیط کسب‌وکار و... نیازمند تصویب هیئت وزیران است، وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف دوهفته، تصمیمات هیئت را برای هیئت وزیران ارسال کند...	۲ هفته پس از تصویب هیات	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۴۹	بند ۱ تبصره ماده (۷)	... هیئت وزیران موظف است پیشنهادهای این هیئت [مقررات‌زدایی] را حداکثر ظرف چهل و پنج روز رسیدگی و نسبت به آنها تصمیم‌گیری کند.	۴۵ روز از دریافت	هیئت وزیران	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۰	تبصره ۴ ماده (۷)	کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند حداکثر ظرف یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، ثبت درخواست و صدور کلیه مجوزهای خود را به‌صورت الکترونیکی (غیرکاغذی)، بر اساس اولویت تعیین شده توسط دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار، مطابق جزئیات مندرج در شناسنامه مصوب و از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور انجام دهند...	حداکثر ظرف یک سال	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

۱. ماده (۷) قانون مورد بحث، در دو نوبت به موجب «قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی» (مصوب ۱۳۹۲/۴/۱) و ماده (۵۷) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» (مصوب ۱۳۹۴/۲/۲۰)، اصلاح شد. اخیراً در «قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن (مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵)، مفاد ماده (۷) در قوانین پیش‌گفته، تجمیع شده است. آنچه در اینجا مورد توجه قرار گرفته، مفاد ماده (۷) در قانون اخیرالذکر است. در واقع از آنجا که بسیاری از مفاد قانون اخیر، تکرار و تجمیع احکام پیشین است، قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) با آنکه مصوب مجلس یازدهم است، در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۱	بند ۱ تبصره ۴ ماده (۷)	کلیه مراجع صادرکننده مجوز مکلفند استعلامات الکترونیکی مرتبط با صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها را با شرایط مورد نیاز درگاه ملی مجوزهای کشور در اختیار دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار قرار دهند.	-	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۲	بند ۵ تبصره ۴ ماده (۷)	نحوه فعالیت درگاه ملی مجوزهای کشور ظرف سه ماه با پیشنهاد دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد و برای تمامی مراجع صادرکننده مجوز لازم‌الاجرا است.	سه ماه	وزیر امور اقتصادی و دارایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۳	تبصره ۶ ماده (۷)	در ایجاد فرآیند پنجره واحد، دستگاه‌های فرعی صدور مجوز موظفند نسبت به ارائه خدمات از طریق استقرار نماینده تام‌الاختیار در محل پنجره‌های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند.	-	دستگاه‌های فرعی صدور مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۴	تبصره ۸ ماده (۷)	... مراجع مسئول و ذی‌ربط مجوز مکلفند ظرف یک ماه پس از تعریف مجوز جدید، ضمن اعلان رسمی مراتب به دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار، نسبت به ثبت عنوان و تکمیل شناسنامه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوز جدید بر اساس استاندارد پیاده‌سازی شده بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور اقدام نمایند...	-	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۵	تبصره ۸ ماده (۷)	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار موظف است ظرف دو ماه پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوز جدید در درگاه ملی مجوزهای کشور، نسبت به انجام تکالیف خود در خصوص بررسی و تأیید آن اقدام نماید.	دو ماه	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۶	تبصره ۹ ماده (۷)	مراجع صادرکننده مجوز مکلفند آن دسته از مجوزهای کسب‌وکار را که می‌توان اعلان متقاضی را جایگزین صدور مجوز کرد، شناسایی و با تصویب هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار اعلام کنند. در این گونه موارد، ثبت اعلان متقاضی در درگاه تخصصی مجوز کسب‌وکار به منزله صدور مجوز خواهد بود...	-	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۷	تبصره ۹ ماده (۷)	... هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار می‌تواند موارد موضوع این تبصره را رأساً شناسایی و مراجع صادرکننده مجوز را مکلف به جایگزینی ثبت اعلان به جای صدور مجوز کند.	-	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۸	تبصره ۹ ماده (۷)	... مراجع صادرکننده مجوز مکلفند فهرست کسب‌وکارهای زیرمجموعه خود اعم از نیازمند مجوز یا نیازمند ثبت اعلان را به همراه اسامی و نشانی صاحبان آن کسب‌وکار به تفکیک استانی و شهرستانی و به صورت داده باز در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر و به صورت مستمر آن را به روز کنند.	-	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵۹	تبصره ۱۰ ماده (۷)	دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران و تشکل‌های کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط حسب مورد مکلفند برنامه اجرایی - عملیاتی ارتقای رتبه و امتیاز ایران در شاخص سهولت انجام کسب‌وکار را که به تصویب هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار می‌رسد، اجرا ... کنند.	-	دستگاه‌های اجرایی اتاق‌ها تشکل‌های کارفرمایی و کارگری	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۶۰	تبصره ۱۰ ماده (۷)	دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران و تشکل‌های کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط حسب مورد مکلفند ... گزارش خود از نحوه اجرای ... برنامه اجرایی - عملیاتی ارتقای رتبه و امتیاز ایران در شاخص سهولت انجام کسب‌وکار را هر ساله و تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد به دبیرخانه هیئت مذکور ارائه کنند.	تا پایان اردیبهشت هر سال	دستگاه‌های اجرایی اتاق‌ها تشکل‌های کارفرمایی و کارگری	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۶۱	ماده (۸)	هر امتیازی که برای بنگاه‌های دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود. تبصره - دولت مکلف است ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه امتیازات موجود موضوع این ماده را لغو کند یا تعدیم دهد.	سه ماه	دولت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۶۲	بند «ح» ماده (۹)	وزارت تعاون موظف است در جهت حذف مداخله دولت در امور اجرایی و مدیریتی تعاونی‌ها و بهبود سیاست‌های توسعه بخش، با همکاری اتاق تعاون، ظرف شش‌ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به بازنگری در قوانین و مقررات حاکم بر بخش تعاونی اقدام و لوایح مورد نیاز را به هیئت وزیران پیشنهاد نماید.	شش ماه	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۶۳	ماده (۱۲)	وزارت تعاون موظف است تمهیدات لازم را به منظور تشکیل و توسعه تعاونی‌های سهامی‌عام با رعایت شرایط زیر معمول داشته و بر حسن اجرای آن نظارت نماید... .	-	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	حمایت از تعاونی‌ها	کلیه بخش‌ها
۶۴	بند «ب» ماده (۱۷)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در صورت تقاضای خریدار، اطلاعات، مدارک و صورت‌های مالی تأیید شده را در اختیار آنها قرار دهد.	-	وزارت امور اقتصادی و دارایی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۶۵	تبصره ۳ ماده (۱۷)	سازمان خصوصی‌سازی مکلف است خسارات ناشی از کتمان وقایع مالی و یا انتشار گزارش‌های مالی غیرواقعی را با رأی مراجع ذی‌ربط به خریداران خسارت دیده پرداخت نماید.	-	سازمان خصوصی‌سازی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۶۶	تبصره ۴ ماده (۲۰)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در زمان عرضه سهام بنگاه‌هایی که با روش‌های «ب» و «ج» این ماده واگذار می‌شوند ترتیبی اتخاذ نماید تا در شرایط یکسان، بخش تعاونی در اولویت خرید قرار گیرد.	-	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت از تعاونی‌ها	کلیه بخش‌ها
۶۷	تبصره ماده (۲۳)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش فعالیت‌های واگذاری سالانه طبق این قانون را، تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد به اطلاع مجلس شورای اسلامی برساند.	اردیبهشت هر سال	وزارت امور اقتصادی و دارایی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۶۸	بند ۱ ماده (۲۸)	وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند سالانه حداقل ده میلیارد (۱۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار خط اعتباری جهت تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های بخش‌های غیردولتی از خارج از کشور فراهم نمایند.	هر سال	وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۶۹	بند ۲ ماده (۲۸)	دولت مکلف است سیاست‌هایی را اتخاذ نماید که از طریق هیئت امناء حساب ذخیره ارزی بانک مرکزی... و بانک‌های عامل چهل درصد (۴۰٪) از مانده حساب ذخیره ارزی سال پیش را به بخش غیردولتی اختصاص دهد و در صورت وجود تقاضا در این بخش و داشتن طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی به متقاضیان پرداخت نماید. در هر صورت سهم بخش غیردولتی در هر سال نباید از چهل درصد (۴۰٪) برداشت از حساب ذخیره ارزی در آن سال کمتر باشد.	-	دولت	حمایت ارزی	کلیه بخش‌ها

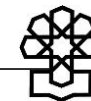
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۷۰	ماده (۳۲)	قوه قضاییه مکلف است برای رسیدگی به تخلفات و جرائم ناشی از اجراء این قانون و قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴/۹/۱- شعب خاصی را تعیین کند. این شعب منحصرأ به دعاوی و شکایات مربوط به این دو قانون رسیدگی می‌نماید.	-	قوه قضاییه	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
۷۱	ماده (۳۳)	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مکلف به انطباق نظام‌های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین‌المللی و اعمال تدریجی و قانونمند آن در کلیه بنگاه‌های اقتصادی می‌باشد... .	-	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	ارتقای استاندارد	کلیه بخش‌ها
۷۲	تبصره ۳ ماده (۳۴)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و سایر نهادهای ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون، افراد مشمول این ماده را با سازوکارهای علمی و دقیق شناسایی و شرایط واگذاری سهام به مشمولان را فراهم نماید.	یک سال	وزارت امور اقتصادی و دارایی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۷۳	ماده (۳۶)	سازمان خصوصی‌سازی موظف است سهام موضوع ماده (۳۴) از هر بنگاه قابل واگذاری را مستقیماً بین شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی تقسیم کند. سهم هر یک از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی متناسب با تعداد اعضاء تعاونی‌های شهرستانی هر استان تعیین خواهد شد... .	-	سازمان خصوصی‌سازی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۷۴	ماده (۳۸)	دولت مکلف است سهام موضوع ماده (۳۴) را به‌گونه‌ای واگذار نماید که موجبات افزایش یا تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکت‌های مشمول واگذاری را فراهم ننماید. در انتخاب مدیران، دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۸۶) این قانون مجاز به أخذ وکالت از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی نخواهند بود... .	-	دولت	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۷۵	ماده (۵۹) ^۱	شورای رقابت مکلف است در حوزه کالاها و خدماتی که بازار آنها به تشخیص این شورا مصداق انحصار بوده و نیازمند تأسیس نهاد مستقل (تنظیم‌گر) است،	-	شورای رقابت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		پیشنهاد تأسیس و اساسنامه نهاد (تنظیم‌گر بخشی) را به دولت ارسال نماید...				
۷۶	ماده (۵۹)	... هیئت دولت مکلف است ظرف مدت سه ماه از دریافت پیشنهاد شورای رقابت، اقدام قانونی لازم را جهت تأسیس نهاد [تنظیم‌گر بخشی] انجام دهد...	سه ماه از دریافت پیشنهاد شورای رقابت	هیئت وزیران	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۷۷	ماده (۶۲)	شورای رقابت... مکلف است رأساً و یا براساس شکایت هر شخصی اعم از حقیقی یا حقوقی از جمله دادستان کل یا دادستان محل، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، تنظیم‌کننده‌های بخشی، سازمان‌ها و نهادهای وابسته به دولت، تشکل‌های صنفی، انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و دیگر سازمان‌های غیردولتی، بررسی و تحقیق درخصوص رویه‌های ضدرقابتی را آغاز و در چهارچوب ماده (۶۱) این قانون تصمیم بگیرد.	-	شورای رقابت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۷۸	ماده (۶۲)	... شورای رقابت مکلف است برای رسیدگی به موضوع شکایات، وقت رسیدگی تعیین و آن را به طرفین ابلاغ نماید...	-	شورای رقابت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۷۹	ماده (۶۹)	شورای رقابت موظف است امکان دسترسی عموم به ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با این فصل را فراهم و گزارش عملکرد سالیانه اجرای این فصل را تنظیم و برای عموم منتشر کند.	هر سال	شورای رقابت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۸۰	ماده (۵۸)	بالاترین مقام هر یک از دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۸۶) این قانون، مسئول اجرای صحیح و به موقع تکالیف مقرر شده برای آنها در این قانون می‌باشد و موظف است گزارش پیشرفت کار را هر سه ماه یکبار به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی ارائه نماید...	هر سه ماه یکبار	دستگاه‌های اجرایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۸۱	ماده (۸۸)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد اجرای این قانون را به تفکیک مواد و تبصره‌ها به مجمع تشخیص مصلحت نظام و مجلس شورای اسلامی ارائه و برای اطلاع عموم منتشر نماید.	هر شش ماه یکبار	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۸۲	بند «ب» ماده (۹۱)	... دولت موظف است عضویت رئیس یا نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون در شوراهای تصمیم‌گیری اقتصادی را از طریق اصلاح قانون یا آیین‌نامه‌های مربوطه رسمیت بخشد...	-	دولت	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۸۳	بند «ج» ماده (۹۱)	قوه قضاییه موظف است با تشویق ارجاع پرونده‌های اقتصادی به داوری، در داوری این‌گونه پرونده‌ها و همچنین بازرسی در موضوعات اقتصادی، از ظرفیتهای کارشناسی بخش غیردولتی نهایت استفاده را به عمل آورد.	-	قوه قضاییه	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
۸۴		اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون موظفند در ایفاء نقش قانونی خود به عنوان مشاور سه قوه، ساز و کار لازم برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی را فراهم نموده و با کمک به ایجاد فضای تعامل سازنده بخش خصوصی با ارکان حکومت، در مسائل اقتصادی پیشنهادهای کارشناسانه لازم را ارائه نمایند...	-	اتاق‌ها	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی (مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵)						
۸۵	ماده (۳)	دولت مکلف است از محل وجوه اداره شده و به‌صورت تسهیلات بلاعوض، به شناورهای تحت پرچم جمهوری اسلامی ایران که دارای گواهینامه معتبر از مؤسسات طبقه‌بندی پذیرفته‌شده توسط سازمان بنادر و کشتیرانی می‌باشند و توسط کشتی‌سازهای داخلی تعمیر دوره‌ای می‌شوند، معادل مالیات بر درآمد پرداختی همان سال را به عنوان یارانه به آنها پرداخت نماید ^۱ .	--	دولت	حمایت یارانه‌ای	صنعت
قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن (مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵)						
۸۶	ماده (۱۰)	رسیدگی قضایی در خصوص دعاوی احتمالی و پرونده‌های مطروحه مرتبط با اجراء قوانین مربوط به اراضی شهری، از جمله قانون زمین شهری، قانون اراضی شهری و این قانون در شعب تخصصی و خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد و دولت از پرداخت هزینه دادرسی ناشی از اجراء آن معاف می‌باشد.	-	قوه قضاییه	حمایت حقوقی - قضایی	ساختمان و مسکن

۱. شایان ذکر است طبق ماده (۱۰) قانون مذکور، «کلیه حمایت‌های مندرج در این قانون از زمان تصویب به مدت ده سال پایدار خواهد شد».

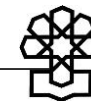

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۸۷	ماده (۱۹)	دولت مکلف است نسبت به برنامه‌ریزی تولید و تأمین مصالح مورد نیاز بخش مسکن اقدام و از تولید مصالح استاندارد با فناوری‌های نوین حمایت و در صورت نیاز به واردات، مجوز ورود آنها را بدون تعرفه صادر کرده و از تولید و ورود مصالح غیراستاندارد تحت هر شرایطی جلوگیری نماید.	-	دولت	تأمین مواد اولیه	ساختمان و مسکن
۸۸	ماده (۲۱)	وزارت کار و امور اجتماعی موظف است برنامه‌ریزی لازم به منظور آموزش و تربیت کارگران ماهر مورد نیاز اجرای این قانون در زمینه‌های حرف ساختمانی (موضوع ماده «۴» قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان) را با هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی و با بهره‌گیری از اعتبارات موضوع این قانون تهیه و حداکثر ظرف مدت سه ماه جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید به‌گونه‌ای که حداکثر پس از پنج‌سال از اجرای این قانون کلیه کارگران ساختمانی ملزم به داشتن کارت مهارت اخذ شده از واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای مجاز باشند.	پنج سال	وزارت کار و امور اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	فنی و آموزشی	ساختمان و مسکن
قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸ (مصوب ۱۳۸۸/۲/۲)						
۸۹	تبصره ماده واحده ^۱	در مواردی که اسناد یا اقدامات دستگاه‌های اجرایی مبنی بر مالکیت قانونی (اعم از اینکه به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار شده یا نشده باشد) به موجب احکام لازم‌الاجرای قضایی ابطال گردیده یا می‌گردد، دستگاه مربوطه موظف است املاک یادشده را به مالک آن مسترد نماید لکن چنانچه در اثر ایجاد مستحذات یا فرارگرفتن اراضی مذکور در طرح‌های مصوب، استرداد آن به تشخیص مرجع صادرکننده حکم متعذر باشد دستگاه اجرایی ذی‌ربط می‌تواند با تأمین اعتبار لازم نسبت به تملک این قبیل املاک مطابق این قانون اقدام نماید. در صورتی که حکم دادگاه مبنی بر خلع ید یا قلع‌وقمع صادر شده باشد دادگاه مزبور با درخواست دستگاه اجرایی دستور توقف اجرای حکم مزبور را صادر و دستگاه اجرایی ذی‌ربط موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ صدور دستور موقت نسبت به پرداخت یا تودیع قیمت روز املاک یادشده اقدام نماید.	-	دستگاه‌های اجرایی	حمایت از حقوق مالکیت	کلیه بخش‌ها

۱. این متن، به عنوان تبصره به ماده (۱) «لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸» الحاق شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) (مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۸)						
۹۰	ماده (۱)	از تاریخ ابلاغ این قانون، استادکاران و کارگران قالی و فرش دستباف بدون کارفرما و با کارفرما، شاغل در کارگاه‌های خانگی تکباف قالی و فرش و یا تحت پوشش تعاونی‌های قالی و فرش و مجتمع‌های کوچک و بزرگ مربوطه و همچنین شاغلان صنایع دستی خانگی و غیر آن در گروه‌های مصوب شناسه‌دار (کددار) صنایع دستی ایران که به‌صورت تمام‌وقت به مشاغل یاد شده اشتغال دارند، تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار می‌گیرند. بیست درصد (۲۰٪) سهم دولت و هفت درصد (۷٪) سهم بیمه شده خواهد بود. در صورت وجود کارفرما، با پرداخت سه درصد (۳٪) سهم کارفرما بیمه یاد شده شامل بیمه بیکاری نیز خواهد بود.	-	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	گردشگری و صنایع دستی
۹۱	تبصره ۵ ماده (۱)	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای مکلف است مهارت فنی متقاضیان مشمول موضوع این قانون را بررسی نموده و کارت مهارت فنی را صادر نماید...	-	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به‌منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵)						
۹۲	ماده (۶) ^۱ (ماده ۱۴۳ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳)	... معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات بر درآمد حاصل از فروش کالاهایی که در بورس‌های کالایی پذیرفته شده و به فروش می‌رسد و ده درصد (۱۰٪) از مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورس‌های داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شود و پنج درصد (۵٪) از مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بازار خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شود، از سال پذیرش تا سالی که از فهرست شرکت‌های پذیرفته‌شده در این بورس‌ها یا بازارها حذف نشده‌اند با تأیید سازمان بخشوده می‌شود. شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورس‌های داخلی یا خارجی یا بازارهای خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته شود در صورتی که در پایان دوره مالی به تأیید سازمان حداقل بیست درصد (۲۰٪) سهام شناور آزاد داشته	-	سازمان امور مالیاتی	مالیاتی	کلیه بخش‌ها

۱. طبق این حکم، «ماده (۱۴۳) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح، تبصره (۱) آن حذف و تبصره‌های (۲) و (۳) به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) ابفا» شده است.

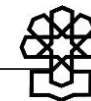
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		باشند معادل دو برابر معافیت‌های فوق از بخشودگی مالیاتی برخوردار می‌شوند.				
۹۳	ماده (۱۸)	دولت مکلف است کالای پذیرفته شده در بورس را از نظام قیمت‌گذاری خارج نماید... .	-	دولت	حمایت از رقابت	خدمات مالی
قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵)						
۹۴	ماده (۶)	دولت موظف است سیاست‌های تشویقی و حمایتی لازم را برای ایجاد و گسترش واحدهای تولید نان صنعتی و نیز کمک به جبران خسارت واحدهای تولید آرد و نان که در اجرای این قانون ادامه فعالیت آنها با مشکل مواجه می‌شود اتخاذ نماید... .	-	دولت	حمایت یارانه‌ای	صنعت
۹۵	بند «الف» ماده (۸)	دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرای موارد زیر هزینه کند: ... بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذی‌ربط معرفی می‌شود.	-	دولت	تأمین مالی	انرژی
۹۶	بند «ب» ماده (۸)	دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرای موارد زیر هزینه کند: ... اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.	-	دولت	تشویق بهره‌وری	انرژی
۹۷	بند «ج» ماده (۸)	دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرای موارد زیر هزینه کند: ... جبران بخشی از زیان شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ناشی از اجرای این قانون.	-	دولت	حمایت یارانه‌ای	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی (مصوب ۱۳۸۹/۲/۲۲)						
۹۸	ماده (۷)	صدور مجوز مشاغل و کسب‌وکارهای خانگی در چهارچوب ضوابط ابلاغی ستاد، توسط وزارت کار و امور اجتماعی یا واحدهای تابعه صورت می‌پذیرد و صاحبان مشاغل مزبور از مزایای ذیل برخوردار می‌شوند: ۱. استفاده از بازار محلی شهرداری جهت عرضه محصولات خانگی. ۲. عضویت در شرکت سهامی عام خوشه‌ای تخصصی کسب‌وکار خانگی. ۳. معافیت از عوارض اداری و تجاری تعیینی و مصوب شوراهای اسلامی شهرها و روستاها ۴. عدم نیاز به تغییر کاربری مسکونی....	-	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	دسترسی به بازار داخلی	کلیه بخش‌ها
قانون ارتقاء کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی (مصوب ۱۳۸۹/۲/۲۶)						
۹۹	ماده (۱)	وزارت صنایع و معادن مکلف است ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ تصویب این قانون برنامه و سیاست‌های مرتبط با ارتقاء کیفیت تولید خودرو، کاهش مصرف سوخت، اجرای کامل استانداردهای اجباری پنجاهویک‌گانه و استانداردهای مورد نیاز قطعه‌سازی، استانداردهای ایمنی و آلاینده‌گی و همچنین رقابت‌پذیر نمودن و توسعه شبکه و کیفیت خدمات پس از فروش را تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران جهت اجرا به کلیه خودروسازان و مراکز ذی‌ربط ابلاغ نماید.	سه ماه	وزارت صنایع و معادن [صنعت، معدن و تجارت]	مقرراتی	صنعت
۱۰۰	ماده (۲)	وزارت صنایع و معادن مکلف است از طریق مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران... استانداردهای موضوع ماده (۱) را اعمال و از تولید یا ورود خودروها و قطعات خودرویی غیراستاندارد جلوگیری نماید.	-	وزارت صنایع و معادن [صنعت، معدن و تجارت]	ارتقای استاندارد	صنعت
۱۰۱	ماده (۳)	... کلیه کالاهای صنعتی وارداتی به کشور باید به تأیید مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برسد؛ در غیر این‌صورت توزیع آنها ممنوع است. همچنین کلیه تولیدات صنعتی داخلی باید استانداردهای لازم را کسب نماید و حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون تولیدات داخلی غیراستاندارد قابل توزیع نخواهد بود.	یک سال	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	ارتقای استاندارد	صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۰۲	ماده (۴)	دولت موظف است تعرفه واردات خودرو و کلیه اقلامی که تولیدات داخلی آنها پاسخگوی نیاز داخلی است یا واردات آنها به تولیدات و اشتغال داخلی آسیب می‌رساند و همچنین تعرفه واردات اقلام غیرضروری و کالاهای تشریفاتی را به گونه‌ای تعیین نماید که تولیدات و اشتغال داخلی آسیب نبینند و از خروج ارز از کشور جلوگیری شود....	-	دولت	حمایت تعرفه‌ای	صنعت
۱۰۳	تبصره ۲ ماده (۴)	وزارت صنایع و معادن مکلف است گزارش اجرای... [قانون ارتقاء کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی] را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های صنایع و معادن و اقتصادی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.	هر سه ماه یکبار	وزارت صنایع و معادن [صنعت، معدن و تجارت]	تقویت ضمانت اجرای قانون	صنعت
قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳)						
۱۰۴	ماده (۶)	دولت مکلف است وظایف تصدی‌گری خود در خصوص اقدامات اجرایی خریدهای تضمینی، تهیه و توزیع کلیه نهاده‌های تولید، اقدامات اجرایی خرید، انبارداری و توزیع اقلام مورد نیاز تنظیم بازار، اداره کشتارگاه‌ها، آزمایشگاه‌های گیاهی و دامی (به جز آزمایشگاه‌های مرجع به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و تصویب هیئت وزیران)، انبارها، سیلوها، سردخانه‌ها، صنایع تبدیلی و تکمیلی، امور اجرایی آموزشی، ترویجی و بیمه‌گری را متناسب با وظایف و اختیارات هر تشکل، به تشکل‌های موضوع مواد (۲) و (۵) این قانون، مطابق با قوانین و مقررات مربوط واگذار نماید.	-	دولت	خصوصی‌سازی	کشاورزی
۱۰۵	تبصره ۲ ماده (۶)	دولت موظف است حمایت‌ها و تأمین تسهیلات لازم برای تشکل‌های موضوع این ماده را جهت ایجاد آزمایشگاه‌های مناسب، برای کنترل میزان سلامت محصولات از جمله عدم آلودگی آنها به مواد شیمیایی، پرتوزایی (راديواکتیویته)، میکروبی، ویروسی، انگلی و قارچی فراهم نماید.	-	دولت	حمایت از تشکل‌ها	کشاورزی
۱۰۶	ماده (۸)	... دولت مکلف است با حفظ مالکیت دولت، حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع از عرصه‌های مستعد مذکور را در قالب طرح‌های مصوب در اختیار متقاضیان واجد شرایط قرار دهد....	-	دولت	تأمین زمین	کشاورزی
۱۰۷	ماده (۹)	وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای قوانین و مقررات مربوطه، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و	تا پایان برنامه پنجساله پنجم	وزارت جهاد کشاورزی (و سازمان ثبت اسناد و)	حمایت از حقوق مالکیت	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجرا مقررات موازی اقدام و حداکثر تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه، سند مالکیت عرصه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ و ضمن اعمال مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرصه و اعیانی منابع ملی و اراضی یاد شده بدون پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعاوی مربوطه اقدام نماید.	توسعه	املاک کشور)		
۱۰۸	تبصره ماده (۹)	اشخاص ذی‌نفع که قبلاً به اعتراض آنان در مراجع ذی‌صلاح اداری و قضایی رسیدگی نشده باشد می‌توانند ظرف مدت یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به اجرای مقررات اعتراض و آن را در دبیرخانه هیئت موضوع ماده واحده قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده (۵۶) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۹ شهرستان مربوطه ثبت نمایند و پس از انقضاء مهلت مذکور در این ماده، چنانچه ذی‌نفع، حکم قانونی مبنی بر احراز مالکیت قطعی و نهایی خود (در شعب رسیدگی ویژه‌ای که بدین منظور در مرکز از سوی رئیس قوه قضاییه تعیین و ایجاد می‌شود) دریافت نموده باشد، دولت مکلف است در صورت امکان عین زمین را به وی تحویل داده و یا اگر امکان‌پذیر نباشد و در صورت رضایت مالک، عوض زمین و یا قیمت کارشناسی آن را پرداخت نماید.	-	دولت	حمایت حقوقی - قضایی	کشاورزی
۱۰۹	ماده (۱۰)	بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری مکلفند در اعطاء تسهیلات بانکی به طرح‌های کشاورزی و منابع طبیعی اسناد مشاعی مالکین و نسق‌های زراعی زارعین و اشخاص را به نسبت سهم مشاع از قیمت روز کل مشاع ارزیابی و قراردادهای اجاره و یا بهره‌برداری و یا حق انتفاع از اراضی ملی و دولتی و سند مالکیت اعیانی احداثی را به عنوان وثیقه و تضمین برای اعطاء تسهیلات بپذیرند. دفاتر اسناد رسمی موظفند بنا به درخواست بانک‌ها و مؤسسات مذکور نسبت به تنظیم سند رهن بر این اساس اقدام نمایند....	-	بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری	تأمین مالی	کشاورزی

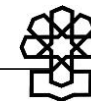
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۱۰		... دولت مکلف است از طریق تشویق بیمه سرمایه‌گذاری و سایر ابزارهای بیمه‌ای، تحقق این امر را تضمین نماید.	-	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۱۱۱	ماده (۱۵)	دولت مکلف است ضمن اعمال ممنوعیت بهره‌برداری مازاد بر توان زادآوری طبیعی، احیایی و زیست محیطی (اکولوژیک) جنگل‌های کشور، ترتیبات و تمهیدات لازم را جهت اصلاح الگوی مصرف چوب‌های جنگلی اعم از صنعتی و غیرصنعتی، جایگزینی سوخت فسیلی و انرژی‌های تجدیدپذیر به جای سوخت‌های هیزمی، خروج دام از جنگل و ساماندهی جنگل‌نشینان به عمل [آورد]... .	-	دولت	برنامه‌ریزی	کشاورزی
۱۱۲	ماده (۱۵)	[دولت مکلف است]... با استفاده از توان و سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی نسبت به احیاء و توسعه درختکاری مثمر و غیرمثمر و بوستان‌های جنگلی و زراعت چوب اقدام نماید به گونه‌ای که ظرف ده سال، ضریب حفاظتی جنگل‌ها و مراتع، از چهل درصد (۴۰٪) به نود درصد (۹۰٪) و سرانه جنگل از هفده صدم (۰/۱۷) هکتار به بیست و پنج صدم (۰/۲۵) هکتار برسد.	ده سال	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۱۱۳	ماده (۱۶)	... دولت مکلف است به منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.	-	دولت	حمایت تعرفه‌ای	کشاورزی
۱۱۴	تبصره ۱ ماده (۱۶)	واردات نهاده‌های تولید بخش کشاورزی (از قبیل بذر، نهال، کود و سم) با هماهنگی و اخذ مجوز وزارت جهاد کشاورزی از اعمال تعرفه مؤثر مستثنی می‌باشد.	-	دولت	حمایت تعرفه‌ای	کشاورزی
۱۱۵	بند «الف» ماده (۲۲)	وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون نسبت به: ... ایجاد پایگاه اطلاعاتی تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ثبت اطلاعات فعالیت‌های تولیدی خویش در آن... .	دو سال	وزارت جهاد کشاورزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کشاورزی
۱۱۶	بند «ب» ماده (۲۲)	[وزارت جهاد کشاورزی موظف است نسبت به] ایجاد پایگاه اطلاعات جامع کشاورزی بر پایه فناوری اطلاعات (IT) ... اقدام نموده و در دسترس عموم قرار دهد.	-	وزارت جهاد کشاورزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۱۷	بند «ج» ماده (۲۲)	وزارت جهاد کشاورزی موظف است نسبت به شبکه مدیریت دانش و اطلاعات کشاورزی و روستایی برای ارائه خدمات علمی، آموزشی، فنی، ترویجی و سایر اطلاعات مورد نیاز... اقدام نموده و در دسترس عموم قرار دهد.	-	وزارت جهاد کشاورزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کشاورزی
۱۱۸	ماده (۲۵)	وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون و با همکاری وزارت نیرو نسبت به تعیین شاخص‌های بهره‌وری آب کشاورزی اقدام نموده و به تصویب هیئت وزیران رسانده و در پایان هر سال گزارش اقدامات اجرایی درخصوص این شاخص‌ها و نتایج حاصله را به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.	پایان هر سال	وزارت جهاد کشاورزی	تقویت ضمانت‌اجرای قانون	کشاورزی
۱۱۹	ماده (۲۶)	... وزارت نیرو موظف است حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون اقدامات لازم را برای تحویل حجمی آب به بهره‌برداران با اولویت تشکل‌های قانونی بخش کشاورزی، براساس سند ملی آب، ظرفیت تحمل مجاز حوضه‌های آبریز و با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و فنی با اولویت‌های تعریف شده برای تخصیص آب کشاورزی به عمل آورد.	یک سال	وزارت نیرو	تأمین آب	کشاورزی
۱۲۰	ماده (۲۷)	دولت مکلف است به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی و با استفاده بهینه از منابع مندرج در فصل تأمین آب بودجه‌های سنواتی، حداقل پانزده درصد (۱۵٪) متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالانه کشور (هفت و نیم درصد (۷/۵٪) از محل کنترل آب‌های سطحی و هفت و نیم درصد از طریق آبخیزداری و آبخوانداری) به حجم آب استحصالی کشور اضافه گردد و صددرصد (۱۰۰٪) ترازنامه (بیلان) منفی آب‌های زیرزمینی دشت‌های کشور (با اولویت دشت‌های ممنوعه آبی) جبران گردد.	سال ۱۴۰۴	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۱۲۱	ماده (۲۸)	به‌منظور استفاده بهینه و افزایش بهره‌وری ماشین‌های کشاورزی، دولت موظف است براساس وضعیت نظام بهره‌برداری از عوامل تولید، الگوی صحیح بهره‌برداری از ماشین را طراحی و نسبت به تأمین ترکیب مناسب ماشین‌های کشاورزی مورد نیاز بخش، از طریق بخش‌های غیردولتی اقدام نماید...	-	دولت	تشویق بهره‌وری	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۲۲	تبصره ۲ ماده (۲۸)	دولت موظف است تعرفه واردات ماشین‌آلات کشاورزی و مجموعه ادوات مرتبط را به‌گونه‌ای تعیین نماید که ضمن حمایت از تولیدات داخلی، امکان ارتقاء کیفیت و رقابت محصولات داخلی با نمونه‌های مشابه خارجی فراهم شود.	-	دولت	حمایت تعرفه‌ای	کشاورزی
۱۲۳	ماده (۲۹)	... دولت مکلف است ضمن تعریف استانداردها و معیارهای فرایند تولید، فراوری، نگهداری و بازاریابی و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، با استفاده از امکانات بخش‌های غیردولتی اقدامات لازم را به عمل آورد.	-	دولت	ارتقای استاندارد	کشاورزی
۱۲۴	ماده (۳۰)	وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن تدوین استانداردهای تولید خوراک دام و نظارت بر اجرای آن، نسبت به تولیدکنندگان بخش کشاورزی که از خوراک آماده و استاندارد کارخانه‌های تولید خوراک دام استفاده می‌نمایند، با استفاده از یارانه‌ها و یا سایر مشوق‌های در اختیار، حمایت‌های لازم را به عمل آورد. همچنین محصولات تولیدی کلیه کارخانه‌های خوراک دام مشمول استاندارد اجباری می‌باشد.	-	وزارت جهاد کشاورزی	ارتقای استاندارد	کشاورزی
۱۲۵	بند «الف» ماده (۳۲)	[وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:] از طریق پرداخت مستقیم به تولیدکنندگان با بهره‌وری بالا و دارای روند افزایشی در بهبود شاخص بهره‌وری، رعایت موارد زیست‌محیطی در تولید و همچنین تولید با کیفیت منطبق بر برنامه‌های الگوی کشت، پاداش بهره‌وری پرداخت نماید.	-	وزارت جهاد کشاورزی	تشویق بهره‌وری	کشاورزی
۱۲۶	بند «ب» ماده (۳۲)	[وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:] در جهت رونق بازار بیمه و توسعه بیمه اتکایی کشاورزی و افزایش نقش بخش غیردولتی در صنعت بیمه، نسبت به پرداخت یارانه حق بیمه به بیمه‌گران غیردولتی، که در راستای اجرای الگوهای بیمه‌ای مورد تأیید این وزارتخانه عمل می‌کنند، اقدام نماید.	-	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی
۱۲۷	بند «ج» ماده (۳۲)	[وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:]... نسبت به برقراری بیمه‌های تمام خطر اجباری اقدام نماید. محصولات هدف‌گذاری شده، توسط وزارت جهاد کشاورزی انتخاب و اعلام می‌گردد.	-	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی

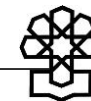
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۲۸	بند «د» ماده (۳۲)	وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که: [ا]... نسبت به پرداخت یارانه صادرات برای محصولات صادراتی منطبق بر استانداردهای بازارهای هدف بخش کشاورزی اعم از کمک‌های بازاریابی، جایزه صادراتی، اعتبارات صادراتی، تضمین مخاطرات ناشی از صادرات، یارانه کمک‌های غذایی به کشورهای هدف، اقدام نماید...	-	وزارت جهاد کشاورزی	تشویق صادرات	کشاورزی
۱۲۹	ماده (۳۳)	از تاریخ تصویب این قانون، علاوه بر اجرای قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی، در قالب بودجه‌های سنواتی و اعتبار مصوب، سیاست قیمت تضمینی نیز برقرار می‌شود...	-	دولت	خرید تضمینی	کشاورزی
۱۳۰	ماده (۳۳)	... وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هر ساله متناسب با شرایط تولید و بازار، محصولات تحت سیاست خرید و قیمت تضمینی را انتخاب و اعلام نماید...	هر سال و حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد	وزارت جهاد کشاورزی	خرید تضمینی	کشاورزی
۱۳۱	ماده (۳۵)	دولت موظف است هر سال و حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد، نتایج حاصل از اجرای این قانون و همچنین میزان بهبود عملکرد کمی و کیفی بخش کشاورزی و منابع طبیعی فصل زراعی سال قبل، میزان بهبود شاخص بهره‌وری (کل - انرژی - منابع انسانی - ماشین‌آلات - سرمایه و منابع پایه آب و خاک)، میزان سرمایه‌گذاری در این بخش و ضرایب خودکفایی و امنیت غذایی را تهیه و به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.	هر سال و حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد	دولت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات (۱۳۸۹/۸/۵)						
۱۳۲	بند «الف» ماده (۳)	حمایت‌ها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ... معافیت از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی به مدت پانزده سال	-	دولت	مالیاتی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۱۳۳	بند «ب» ماده (۳)	[حمایت‌ها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ... تأمین تمام یا بخشی از هزینه تولید، عرضه یا به	-	دولت	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		کارگیری نوآوری و فناوری با اعطاء تسهیلات کم بهره یا بدون بهره بلندمدت یا کوتاه مدت بر طبق عقود شرعی				
۱۳۴	بند «ج» ماده (۳)	[حمایتها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ... اولویت استقرار واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی و تولیدی شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون در محل پارکهای علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه اقتصادی و یا مناطق ویژه علم و فناوری	-	دولت	حمایت زیرساختی	حوزههای دانش بنیان
۱۳۵	بند «د» ماده (۳)	[حمایتها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ... اولویت واگذاری تمام یا بخشی از سهام مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی قابل واگذاری براساس ضوابط قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون	-	دولت	خصوصی سازی	حوزههای دانش بنیان
۱۳۶	بند «ه» ماده (۳)	[حمایتها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ... ایجاد پوشش بیمه ای مناسب برای کاهش خطرپذیری محصولات دستاوردهای دانش، نوآوری و فناوری در تمام مراحل تولید، عرضه و به کارگیری نوآوری و فناوری با اعطاء تسهیلات کم بهره یا بدون بهره بلندمدت یا کوتاه مدت بر طبق عقود شرعی.	-	دولت	حمایت بیمه ای	حوزههای دانش بنیان
۱۳۷	بند «و» ماده (۳)	[حمایتها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ... تسهیل شرایط مناقصه در موضوعات مرتبط با ماده (۱) و تمهید امکان مشارکت شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون	-	دولت	دسترسی به بازار داخلی	حوزههای دانش بنیان
۱۳۸	ماده (۷)	کلیه دستگاههای مجری این قانون موظف هستند حداکثر ظرف یک ماه به درخواستهای متقاضیان جهت استفاده از حمایت مندرج در این قانون رسیدگی کنند و نتیجه نهایی را به متقاضی اعلام نمایند، چنانچه نظر مبنی بر رد درخواست باشد باید به طور مستدل به آگاهی درخواست کننده برسانند.	یک ماه پس از درخواست متقاضی	دستگاههای اجرایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	حوزههای دانش بنیان

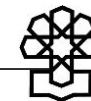
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		درخواست کننده می‌تواند نزد دبیرخانه اعتراض کند و شورا موظف است ظرف یک ماه به شکایت واصله رسیدگی کند.				
قانون اصلاح قانون معادن (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲) ^۱						
۱۳۹	ماده (۵) (ماده ۵ قانون معادن)	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است بستر لازم را برای اکتشاف ذخایر معدنی در سراسر کشور برای اشخاص حقیقی و حقوقی فراهم کند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	حمایت زیرساختی	معدن
۱۴۰	تبصره ۱ ماده (۵)	دولت مکلف است در لایحه بودجه سالانه، نسبت به تأمین اعتبار لازم جهت ایجاد بستر مناسب برای اکتشاف ذخایر معدنی در سراسر کشور اقدام نماید.	-	دولت	تأمین مالی	معدن
۱۴۱	تبصره ۳ ماده (۵)	کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های مرتبط مانند وزارت نفت موظفند به منظور تجمیع و هم‌افزایی نتایج فعالیت‌های تولید اطلاعات پایه زمین شناسی و اکتشافی برای بهره‌برداری کاربران اطلاعات خود را به‌طور مستمر در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دهند.	-	کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های مرتبط	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	معدن
۱۴۲	ماده (۷) ماده ۷ قانون معادن	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است پس از رسیدگی به گزارش عملیات اکتشاف که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ذی صلاح گواهی شده است و تأیید آن نسبت به صدور گواهی کشف به نام دارنده پروانه اکتشاف اقدام می‌نماید. در گواهی کشف باید نوع یا انواع ماده معدنی کشف شده، کمیت و کیفیت آن، حدود و مساحت زمین مورد اکتشاف و هزینه عملیات اکتشافی ذکر شود. گواهی کشف با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف یک سال از تاریخ صدور قابل انتقال به اشخاص ثالث است...	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تسهیل صدور مجوزها	معدن
۱۴۳	تبصره ماده (۱۵) (ماده ۲۳ قانون)	در مواردی که حقوق دارندگان پروانه و مجوز فعالیت‌های معدنی به دلیل ضرورت اجرای طرح‌های عمرانی دولت تضییع شود، دستگاه‌های اجرایی	-	دستگاه‌های اجرایی	حمایت از حقوق مالکیت	معدن

۱. به موجب این قانون، موادی از «قانون معادن» (مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۲) اصلاح شد. این قانون مجدداً به موجب «قانون اصلاح موادی از قانون معادن و اصلاحات بعدی آن» (مصوب ۱۳۹۲/۸/۱۴) اصلاح شد.

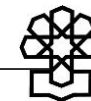
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
	معادن)	ذی ربط موظفند قبل از اجرای مراحل طرح مصوب، برابر نظر کارشناس رسمی دادگستری یا کارشناس نظام مهندسی معدن نسبت به پرداخت خسارت‌های وارده به سرمایه‌گذاری انجام شده به قیمت روز اقدام کنند و در صورت امتناع از دریافت آن، در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تودیع نمایند.				
۱۴۴	ماده (۱۶) ماده ۲۴ قانون معادن)	جهت تسریع در امر اکتشاف و بهره‌برداری از معادن، دستگاه‌های اجرایی و متولیان قانونی مربوطه مکلفند حداکثر ظرف دو ماه نسبت به استعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت صدور پروانه اکتشاف در موارد ذیل اعلام نظر نمایند: الف - حریم قانونی راه‌ها و راه آهن ب - داخل شهرها و حریم قانونی آنها پ - حریم قانونی سدها و شبکه‌های توزیع آب و حوضچه‌های سدها و قنوات ت - داخل جنگل‌ها و مراتع ث - حریم اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی ج - حریم پادگان‌ها و محل استقرار نیروهای مسلح چ - مناطقی با عنوان پارک ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه حیات وحش و حفاظت شده ح - حوزه‌های دارای مواد پرتوزا بیش از حد مجاز	دو ماه پس از دریافت استعلام	دستگاه‌های اجرایی	تسهیل صدور مجوزها	معدن
۱۴۵	ماده (۱۶) ماده ۲۴ قانون معادن)	... استعلام از دستگاه‌های اجرایی ذی ربط، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و فقط یک بار برای صدور پروانه اکتشاف انجام می‌گیرد. پروانه اکتشاف توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت حداکثر سه ماه پس از استعلام صادر می‌شود. اعلام نظر باید برای کل محدوده مورد تقاضا صورت گیرد و عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله موافقت دستگاه‌های مذکور تلقی می‌شود...	حداکثر سه ماه پس از استعلام	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تسهیل صدور مجوزها	معدن
۱۴۶	تبصره ۱ ماده (۱۶)	دستگاه‌های اجرایی مربوطه مکلفند ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نسبت به اعلام وضعیت حریم‌های قانونی خود به وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام نمایند.	سه ماه	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۴۷	تبصره ۲ ماده (۱۶)	سازمان انرژی اتمی ایران مکلف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون حوزه‌های اکتشافی دارای مواد پرتوزا بیش از حد مجاز را به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نماید...	سه ماه	سازمان انرژی اتمی ایران	شفاف‌سازی اطلاعات	معدن
۱۴۸	تبصره ۲ ماده (۱۶)	... سازمان انرژی اتمی ایران ابتداء هر سال محدوده‌های جدید [حوزه‌های اکتشافی دارای مواد پرتوزا بیش از حد مجاز] را اعلام می‌کند...	ابتدای (تا پایان فروردین) هر سال	سازمان انرژی اتمی ایران	شفاف‌سازی اطلاعات	معدن
۱۴۹	تبصره ۲ ماده (۱۶)	... وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با رعایت مفاد این ماده در مناطق اعلام‌شده [حوزه‌های اکتشافی دارای مواد پرتوزا بیش از حد مجاز] از سازمان انرژی اتمی ایران استعلام نماید.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تسهیل صدور مجوزها	معدن
۱۵۰	تبصره ۳ ماده (۱۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند در مورد معادن متروکه و مسبوق به سابقه واقع در مناطق موضوع بند (چ) این ماده بررسی و تصمیم‌گیری نمایند و در صورت عدم توافق چنانچه با در نظر گرفتن نوع ماده معدنی و میزان ذخیره از نظر مصالح ملی، بهره‌برداری از این معادن به مصلحت باشد، وزارت صنعت، معدن و تجارت با تصویب هیئت وزیران نسبت به احیاء و راه‌اندازی آنها اقدام کند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حفاظت محیط زیست	تأمین مواد اولیه	معدن
قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی (مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰)						
۱۵۱	ماده (۶)	تفکیک و افراز اراضی کشاورزی و باغات و صدور سند مالکیت برای آنها با رعایت قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام بلامانع است.	-	اداره ثبت اسناد و املاک	تأمین زمین	کشاورزی
۱۵۲	تبصره ۱ ماده (۶)	صدور سند تفکیکی آن دسته از اراضی کشاورزی اعم از نسق و باغ که مساحت آنها زیر حدنصاب‌های مندرج مذکور بوده لکن به دلیل محاط شدن به معابر عمومی موجود یا اراضی دولتی و ملی و یا اراضی دارای سند تفکیکی؛ امکان صدور سند مشاعی برای آنها وجود ندارد، بلامانع است.	-	اداره ثبت اسناد و املاک	تأمین زمین	کشاورزی
۱۵۳	تبصره ۲ ماده (۶)	تفکیک و افراز نسق‌های زراعی و باغات مشمول «قانون مربوط به اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۳۹/۲/۲۶ و اصلاحات بعدی آن» و اراضی مشمول قانون	-	اداره ثبت اسناد و املاک	تأمین زمین	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		واگذاری زمینهای بایر و دایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است مصوب ۱۳۶۵/۸/۸ و اصلاحات بعدی آن فقط به میزان نسق اولیه یا سند بیع شرط، مجاز است و صدور سند تفکیکی برای صاحب نسق اولیه یا سند بیع شرط یا خریداران از آنها به میزان نسق اولیه یا سند بیع شرط، بلامانع می باشد.				
۱۵۴	تبصره ۳ ماده (۶)	صدور سند رسمی برای اعیانی های احداث شده در اراضی کشاورزی و باغات با رعایت قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ و اصلاح بعدی آن بلامانع است. در صورت وجود اعیانی غیرمجاز، صدور سند عرصه بدون درج اعیانی منعی ندارد.	-	اداره ثبت اسناد و املاک	تأمین زمین	کشاورزی
۱۵۵	تبصره ۴ ماده (۶)	صدور سند مالکیت برای اراضی کشاورزی و نسقهای زراعی و باغات در صورتی که میزان تصرفات متقاضی ثبت، بیش از نسق زراعی یا باغی باشد، چنانچه معارضی وجود نداشته باشد با رأی هیأت بلامانع است.	-	اداره ثبت اسناد و املاک	تأمین زمین	کشاورزی
قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶)						
۱۵۶	ماده (۲)	دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین نامه ها، نظر کتبی اتاقها و آن دسته از تشکلهای ذی ربطی که عضو اتاقها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم گیری دعوت نماید.	-	دولت	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخشها
۱۵۷	ماده (۳)	دستگاههای اجرایی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامهها و رویههای اجرایی، نظر تشکلهای اقتصادی ذیربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.	-	دستگاههای اجرایی	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخشها
۱۵۸	ماده (۴)	اتاقها موظفند به منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب و کار در کشور، شاخصهای ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استانها، بخشها و فعالیتهای اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند.	-	اتاقها	بهبود محیط کسب و کار	کلیه بخشها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۵۹	تبصره ماده (۴)	وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی و نهادهای بین‌المللی، جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی کسب‌وکار را بهبود بخشد و وضعیت اقتصادی مناسب کشور را به سرمایه‌گذاران خارجی معرفی کند.	-	وزارت امور اقتصادی و دارایی	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۱۶۰	ماده (۵)	اتاق‌ها مکلفند فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی را تهیه و تغییرات آن را اعلام نمایند. در آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که فاقد تشکل فعال می‌باشند، اتاق‌ها موظفند برای ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال زمینه‌های لازم را ایجاد کنند و در فعالیت‌هایی که تشکل‌های موازی وجود دارد، زمینه ادغام، شبکه‌سازی، یکپارچه‌سازی و انسجام تشکل‌های موازی را فراهم نمایند.	-	اتاق‌ها	حمایت از تشکل‌ها	کلیه بخش‌ها
۱۶۱	تبصره ۱ ماده (۵)	اتاق‌ها موظفند در فعالیت‌های صادرات غیرنفتی با ایجاد انسجام، هماهنگی و تقسیم کار، از فعالیت موازی تشکل‌ها جلوگیری کنند. همه تشکل‌های اقتصادی موظفند در اجرای احکام این ماده با اتاق‌ها همکاری کنند.	-	اتاق‌ها	حمایت از تشکل‌ها	کلیه بخش‌ها
۱۶۲	تبصره ۲ ماده (۵)	مؤسسان و مدیران تشکل‌های اقتصادی نباید مانع عضویت داوطلبان جدید واجد شرایط و استفاده آنها از منافع حضور در این تشکل‌ها شوند. نظرات اصناف یا تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری با حضور رئیس شورای اصناف کشور و یا رؤسای این تشکل‌ها در شورای گفت‌وگو بررسی می‌شود.	-	مؤسسان و مدیران تشکل‌های اقتصادی	حمایت از تشکل‌ها	کلیه بخش‌ها
۱۶۳	ماده (۶)	مرکز آمار ایران موظف است برنامه ملی آماری کشور موضوع ماده (۵۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه... را طوری تهیه کند که براساس آن اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در ایران در پایگاه اطلاعات آماری کشور به شکل مستمر و روزآمد ارائه گردد... .	-	مرکز آمار ایران	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۶۴	ماده (۸)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی، اتاق‌ها و سایر دستگاه‌های ذیربط، ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، فرآیند تجارت خارجی اعم از واردات و صادرات کالا و خدمات و صدور اسناد و مدارک مربوط از قبیل گواهی مبدأ،	۶ ماه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

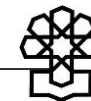

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		فرم‌های تجاری، گواهی‌های بهداشت و استاندارد، اعتبار اسنادی، ثبت سفارش، پروانه گمرکی و بیمه‌نامه، بدون نیاز به مراجعه حضوری ذی‌نفع را به‌صورت الکترونیکی درآورد...				
۱۶۵	ماده (۹)	وزارت امور خارجه موظف است ظرفیت‌های روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی کشور در خارج را در خدمت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه‌گذاران در ایران و به‌ویژه صادرکنندگان کالاها و خدمات قرار دهد.	-	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۱۶۶	ماده (۱۰)	وزارت امور خارجه موظف است با انجام اقداماتی از قبیل لغو روادید تجاری با کشورهای طرف تجاری، تنظیم توافقات صدور روادید تجاری بلندمدت و پرتدد و نظایر آن، ترتیبی اتخاذ نماید تا اخذ روادید تجاری برای صادرکنندگان کالاها و خدمات فنی مهندسی از ایران و نیز تردد و اقامت داوطلبان سرمایه‌گذاری خارجی و مرتبطین آنها در کشور، به سهل‌ترین و سریع‌ترین شکل ممکن محقق شود.	-	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۱۶۷	بند «الف» ماده (۱۱) ^۱	وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به‌شرح ذیل است: پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل، شیوه‌نامه یا رویه اجرایی در جهت بهبود محیط کسب‌وکار در ایران به مسئولان مربوطه براساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه این شورا.	-	شورای گفت‌وگو	رفع موانع قانونی - مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۶۸	بند «ب» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به‌شرح ذیل است]: استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکلهای اقتصادی سراسری با حضور رئیس شورای اصناف کشور و یا حسب مورد رؤسای این تشکلهای در جلسات شورا.	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۱۶۹	بند «پ» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به‌شرح ذیل است]:	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها

۱. شایان ذکر است این ماده به‌موجب بند «الف» ماده (۱۲) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) اصلاح شده است. در ماده مذکور مقرر شده: «صدر ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶) به این شرح اصلاح می‌شود...». در واقع به موجب بند «الف» ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، ماده (۷۵) «قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)» (مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵) در قالب صدر ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، به حکمی دائمی تبدیل شده است. بدین ترتیب، وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو مندرج در بندهای ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، اصلاحی نداشته است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ارائه خواسته‌ها، پیشنهادهای و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکلهای بخش‌های خصوصی و تعاونی و بحث و بررسی و اقناع و تفاهم درباره خواسته‌های مذکور.				
۱۷۰	بند «ت» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است]: ارائه پیشنهاد برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب‌وکار و مهارت‌های شغلی و کارآفرینی در کشور.	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۱۷۱	بند «ث» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است]: بررسی گزارش‌های کمیته موضوع ماده (۷۶) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران [کمیته حمایت از کسب‌وکار فعلی] ^۱ و زمینه‌سازی برای تصمیم‌گیری درباره آنها.	-	شورای گفت‌وگو	رفع موانع قانونی - مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۷۲	بند «ج» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است]: پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه‌ها برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی و زمینه‌سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات به‌منظور اجرای کامل و مؤثر ماده (۸) قانون اصل چهل‌وچهارم.	-	شورای گفت‌وگو	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۱۷۳	بند «چ» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است]: ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرایی با فعالان اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی به‌منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها.	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۱۷۴	بند «خ» ماده (۱۱)	[وظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است]: تعیین و انتشار اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی با قید روزآمدسازی مستمر در پایگاه اطلاعات آماری کشور موضوع ماده (۶) این قانون.	-	شورای گفت‌وگو	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

۱. متن ماده (۷۶) قانون برنامه پنجم توسعه، در قالب بند «ب» ماده (۱۲) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»، با ویرایشی جزئی به حکمی دائمی تبدیل شد. سپس در هفتادوهمین جلسه کمیته موضوع ماده (۱۲) (مورخ ۱۳۹۹/۶/۳۱)، مقرر شد: «عنوان کمیته ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور به "کمیته حمایت از کسب‌وکار" تغییر یابد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۷۵	بند «د» ماده (۱۱)	اوظایف و اختیارات شورای گفت‌وگو به شرح ذیل است: [تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی موضوع مواد (۲۲) و (۲۷) این قانون.	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۱۷۶	ماده (۱۲)	تشکل‌های اقتصادی سراسری می‌توانند درخواست‌های خود را برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی محل کسب‌وکار، به همراه استدلال فنی و حقوقی مربوطه به دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارسال و درخواست خود را پیگیری کنند. در صورت مخالفت شورای گفت‌وگو با درخواست ارسال شده، دبیرخانه شورا موظف است دلایل مخالفت با درخواست مربوطه را به‌طور کتبی به تشکل ذیربط اطلاع دهد.	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۱۷۷	ماده (۱۳)	... شوراهای گفت‌وگو در استان‌ها موظفند آن دسته از گزارش‌ها و درخواست‌های رسیده که ابعاد ملی و فراگیر داشته باشند را جهت بررسی و تصمیم‌گیری به دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارسال کنند...	-	شورای گفت‌وگو	مشاوره بخش خصوصی در مقرراتگذاری	کلیه بخش‌ها
۱۷۸	ماده (۱۵)	کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب‌وکار همچنین سازمان‌ها و ادارات کل آنها در مراکز استان‌ها موظفند به سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی پاسخ دهند و مطالبات و شکایات آنها را بررسی نمایند.	-	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۷۹	ماده (۱۶)	شهرداری‌ها موظفند به‌منظور بالا بردن امکان دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم‌سرمایه با استفاده از زمین‌های متعلق به خود و یا وزارت راه و شهرسازی، مکان‌های مناسبی برای عرضه کالاهای تولید داخل آماده نمایند و بر مبنای قیمت تمام شده به‌صورت روزانه، هفتگی و ماهانه به متقاضیان عرضه کالاهای ایرانی اجاره دهند...	-	شهرداری‌ها	دسترسی به بازار داخلی	کلیه بخش‌ها
۱۸۰	ماده (۱۸)	به‌منظور ارتقای کیفیت خدمات، شفاف‌سازی و شکل‌گیری بازار کار در زیربخش‌های مختلف بخش ساختمان و ایجاد سهولت و امنیت برای متقاضیان نیروی کار در این بخش، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است زمینه شکل‌گیری تشکل‌های صنفی شاغلان در بخش ساختمان را فراهم کند...	-	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	حمایت از تشکل‌ها	ساختمان و مسکن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۸۱	ماده (۱۹)	به‌منظور ایجاد شفافیت و امکان رقابت همه ذینفعان در انجام معامله با دستگاه‌های اجرایی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور [وقت] موظف است با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود خود، پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات موضوع ماده (۲۳) قانون برگزاری مناقصات را به پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی توسعه و ارتقا دهد. این پایگاه اطلاع‌رسانی باید اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی شامل خرید، فروش، اجاره و غیره را اعم از اینکه از طریق برگزاری مزایده یا مناقصه یا موارد عدم الزام به تشریفات یا ترک تشریفات یا دیگر روش‌ها تشکیل و منعقد شده باشد به تفکیک دستگاه و موضوع و نیز به تفکیک شهرستان، استان و ملی در زمانی که برای همه واجدان شرایط، فرصت برابر فراهم کند، به اطلاع عموم برساند. همچنین پس از انعقاد قرارداد، نام طرف قرارداد و مشخصات، کیفیت و کمیّت مورد معامله و مدت و مبلغ قرارداد و حسب مورد تغییرات بعدی حجم و مبلغ اصل قرارداد یا الحاقیه‌های آن را اعلان نماید. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف به همکاری با این پایگاه اطلاع‌رسانی و ارائه اطلاعات یاد شده در زمان‌های تعیین شده توسط این پایگاه می‌باشند.	-	سازمان برنامه و بودجه کشور	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۸۲	تبصره ۲ ماده (۱۹)	کلیه معاملات بخش عمومی موضوع این ماده بدون رعایت حکم این ماده، مصداق اخلال در رقابت موضوع ماده (۴۵) قانون اصل چهل و چهارم قانون اساسی است و شورای رقابت موظف است خود و یا با شکایت ذینفعان، به موارد عدم رعایت حکم این ماده رسیدگی و براساس ماده (۶۱) قانون اصل چهل و چهارم قانون اساسی درباره آنها تصمیم بگیرد.	-	شورای رقابت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۱۸۳	ماده (۲۱)	در مواردی که براساس مواد (۲۷) و (۲۸) قانون برگزاری مناقصات، ترک تشریفات مناقصه صورت می‌گیرد، بالاترین مقام دستگاه اجرایی مناقصه‌گذار موظف است مصوبه جلسه و دلایل ترک تشریفات مناقصه را ظرف سه روز کاری پس از برگزاری جلسه و نیز هویت طرف قرارداد در هر مناقصه ترک	-	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		تشریفات شده را تا سه روز پس از انتخاب طرف قرارداد، به پایگاه اطلاع رسانی معاملات بخش عمومی ارسال کند.				
۱۸۴	ماده (۲۲)	کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند در انتخاب طرف قرارداد در معاملات خود از جمله پیمانکاری‌ها و امثال آنها، چنانچه اشخاص حقوقی بخش عمومی اعم از دولتی و غیردولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی از لحاظ ضوابط عمومی انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر باشند، اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی را در اولویت قرار دهند.	-	دستگاه‌های اجرایی	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۱۸۵	ماده (۲۳)	کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادهای و قراردادهای الحاقی در انعقاد قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از فرم‌های یکنواخت استفاده نمایند و یک نسخه از این فرم‌ها را برای هر کدام از اتاق‌ها ارسال دارند.	-	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۸۶	تبصره ماده (۲۳)	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون فرم‌های یکنواختی برای هر یک از عقود اسلامی که منجر به اعطای تسهیلات می‌شود، همچنین نحوه اعطای تسهیلات و شیوه‌های اخذ ضمانتنامه از بخش‌های خصوصی و تعاونی متناسب با اعتبارسنجی مشتریان را تهیه کند و به تصویب شورای پول و اعتبار برساند و بر حسن اجرای آن نظارت نماید.	۶ ماه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۱۸۷	ماده (۲۴)	دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.	-	دولت و دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۸۸	ماده (۲۵)	در زمان کمبود برق، گاز یا خدمات مخابرات، واحدهای تولیدی صنعتی و کشاورزی نباید در اولویت قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات قرار داشته باشند و شرکت‌های عرضه‌کننده برق، گاز و خدمات مخابرات موظفند هنگام عقد قرارداد با واحدهای تولیدی اعم از صنعتی، کشاورزی و خدماتی، وجه التزام قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات را در متن قرارداد پیش‌بینی کنند.	-	دولت	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها

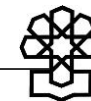
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		هرگاه دولت به دلیل کمبودهای مقطعی به شرکت‌های عرضه‌کننده برق یا گاز یا مخابرات دستور دهد موقتاً جریان برق یا گاز یا خدمات مخابراتی واحدهای تولیدی متعلق به شرکت‌های خصوصی و تعاونی را قطع کنند، موظف است نحوه جبران خسارت‌های وارده به این شرکت‌ها ناشی از تصمیم فوق را نیز تعیین و اعلام کند...				
۱۸۹	تبصره ۲ ماده (۲۵)	شرکت‌های عرضه‌کننده برق و گاز موظفند ضمن هماهنگی با شرکت‌های بیمه، امکان خرید بیمه‌نامه پوشش‌دهنده خسارات ناشی از قطع برق یا گاز را برای واحدهای تولیدی مشترک خود فراهم آورند.	-	شرکت‌های عرضه‌کننده برق و گاز	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
۱۹۰	ماده (۲۶)	اعلام تعطیلی روزهای کاری سال توسط دولت، فقط در شرایط وقوع حوادث غیرمترقبه یا بروز خطری که جان شهروندان را به خطر اندازد مجاز است و در غیر این موارد، دولت مجاز نیست روزهای کاری سال را تعطیل اعلام کند. مرجع تعیین شرایط غیرمترقبه سازمان‌های تخصصی نظیر هواشناسی و محیط زیست و مرجع تشخیص شرایطی که جان شهروندان را به خطر می‌اندازد، شورای تأمین استان محل ایجاد اضطرار است.	-	دولت	بهبود محیط کسب و کار	کلیه بخش‌ها
۱۹۱	ماده (۲۷)	آن دسته از اشخاص حقوقی که دولت و دستگاه‌های اجرایی، مستقیم و یا غیرمستقیم در آنها سهام مدیریتی اعم از سهم‌الشرکه، دارایی و یا سهام دارند، نمی‌توانند از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی استفاده کنند. مصادیق این امتیازات و منافع به پیشنهاد هریک از اتاق‌ها، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود.		وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۱۹۲	تبصره ۲ ماده (۲۷)	به‌منظور تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه‌ها به سیاستگذاری و نظارت، دولت موظف است ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، ترتیبات قانونی لازم را به نحوی اتخاذ نماید تا مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌ها و مؤسسات بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی منطبق بر سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی گردد.	۶ ماه	دولت	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اجرای حکم این تبصره در مورد نهادهای تحت نظر مقام رهبری منوط به اذن ایشان است.				
۱۹۳	ماده (۲۸)	دولت با همکاری اتاق‌ها ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون اقدامات قانونی لازم را برای تعیین «نحوه رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی» و «نحوه رسیدگی به اعتراض پرداخت‌کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی» به‌عمل می‌آورد.	۶ ماه	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۹۴	ماده (۲۹)	قوه قضائیه و دولت اقدامات قانونی لازم را برای تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری به‌عمل می‌آورند.	-	قوه قضائیه و دولت	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
۱۹۵	تبصره ماده (۲۹)	تا زمان تأسیس دادگاه‌های تجاری، جرائم مرتبط با فعالیت‌های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی حسب مورد در شوراهای حل اختلاف یا شعب خاصی که رؤسای دادگستری استان‌ها با رعایت صلاحیت محلی در حوزه‌های قضایی تعیین می‌نمایند، رسیدگی می‌شود.	-	قوه قضائیه	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی (مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۴)						
۱۹۶	ماده (۳)	وزارت جهاد کشاورزی موظف است در واردات هر یک از کالاهای بند (الف) ماده (۱) این قانون برای تأمین نیاز داخلی و تنظیم بازار به‌نحوی عمل نماید که سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) به میزان تولید داخلی این محصولات افزوده شود تا کالاهای مزبور به مرز خودکفایی در تولید داخلی برسد.	-	وزارت جهاد کشاورزی	محدودیت واردات	کشاورزی
قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۹۳/۲/۱۷)						
۱۹۷	ماده (۱۵) ^۱ (ماده ۷۲ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی)	وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای تسهیل در دسترسی تعاونی‌ها به زمین، با برنامه‌ریزی جامع، حمایت لازم از تشکیل و فعالیت کلیه تعاونی‌های زیرمجموعه بخش کشاورزی و تعاونی‌های توسعه روستایی و کشت و صنعت در مقیاس بزرگ را در قالب تعاونی‌های فراگیر ملی یا متعارف به عمل آورد و جهت دسترسی تعاونی‌ها به بازارهای	-	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت از تعاونی‌ها	کشاورزی

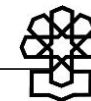
۱. این ماده، به عنوان ماده (۷۲) به «قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران» مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ و اصلاحیه‌های بعدی آن الحاق شده است. طبق ماده (۱۵) «قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران»، شش ماده به عنوان مواد (۷۱) الی (۷۶) به قانون مصوب ۱۳۷۰ الحاق شده و ماده (۷۱) قانون به عنوان ماده (۷۷) تغییر کرده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		نهایی، حذف واسطه‌های غیرضروری با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی همکاری لازم را بنماید.				
۱۹۸	ماده (۱۵) (ماده ۷۳ قانون بخش تعاونی...)	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وظایف حاکمیتی و اتاق تعاون ایران و دیگر تشکل‌های تعاونی وظایف تصدی‌گری بخش تعاونی را برعهده دارند. هرگونه دخالت در امور اجرایی، مدیریتی، مجامع و انتخابات اتاق‌های تعاون ممنوع است. مفاد این ماده نافی وظایف قانونی نظارتی وزارت مذکور نیست.	-	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	حمایت از تعاونی‌ها	کلیه بخش‌ها
۱۹۹	ماده (۱۵) (ماده ۷۵ قانون بخش تعاونی...)	وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است زمینه دسترسی به ابزارهای جدید تأمین مالی و خرید و فروش سهام تعاونی‌های قابل عرضه به عموم مردم را در بازار سرمایه فراهم [کند]... .	-	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۰۰	ماده (۱۵) (ماده ۷۵ قانون بخش تعاونی...)	[وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است: ... درخصوص نحوه واگذاری شرکت‌ها و بنگاه‌های دولتی، واگذاری به تعاونی‌ها را تسهیل نماید... .	-	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت از تعاونی‌ها	کلیه بخش‌ها
قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور (مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲)						
۲۰۱	ماده (۳)	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور [مکلف است ظرف مدت پنج سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون حدنگاری را به نحوی به انجام برساند که موقعیت و حدود کلیه املاک و اراضی داخل محدوده مرزهای جغرافیایی کشور اعم از دولتی و غیردولتی و همچنین موقعیت و حدود کلیه کوه‌ها، مراتع، جنگل‌ها، دریاها، دریاچه‌ها، تالاب‌ها، اراضی مستحدث ساحلی، مسیل‌های دایر و متروکه و جزایر کشور، مشخص و تثبیت شود و امکان بهره‌برداری از نقشه‌ها و سایر اطلاعات توصیفی و ثبتی کلیه املاک و اراضی کشور، به صورت نقشه و اسناد مالکیت حدنگار در نظام جامع میسر گردد، به گونه‌ای که هیچ نقطه‌ای از کشور بدون نقشه و اسناد مالکیت حدنگار نباشد.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۲	تبصره ماده (۳)	کلیه دستگاه‌ها مکلف به همکاری با سازمان جهت اجرای حدنگاری می‌باشند.	پنج سال	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۰۳	ماده (۴)	سازمان مکلف است ظرف مدت مذکور در ماده (۳)، نظام جامع را به نحوی ایجاد کند و مورد بهره‌برداری قرار دهد که علاوه بر اطلاعات نقشه‌ها و اسناد مالکیت حدنگار، در برگیرنده اطلاعات مربوط به پلاک و بخش ثبتی ملک، آدرس دقیق پستی آن، شناسه (کد) انحصاری ملک، مشخصات کامل مالک یا مالکان و کدملی یا شناسه ملی و آدرس دقیق پستی اقامتگاه و یا محل سکونت آنها و مشخصات فردی انتقال‌دهندگان و انتقال‌گیرندگان ملک و محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های آن باشد.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۴	ماده (۵)	سازمان مکلف است کلیه اقدامات حقوقی و ثبتی انجام شده بر املاک موضوع این قانون اعم از تغییرات، انتقالات، تعهدات، معاملات اعم از قطعی، شرطی و معاملات دیگر، تجمیع، افراز، تفکیک، اصلاحات و غیره را که به صورت رسمی انجام می‌شوند در نظام جامع به طور آنی ثبت کند و پس از تکمیل و بهره‌برداری از نظام جامع، کلیه استعلامات ثبتی را به صورت آنی و الکترونیک پاسخ دهد.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۵	ماده (۶)	سازمان مکلف به تجهیز کلیه ادارات ثبت کشور به نرم‌افزارهای مورد استفاده در نظام جامع و افزایش قابلیت‌های آنها با رعایت معیارها و استانداردهای فنی لازم است.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۶	ماده (۷)	سازمان مکلف است دفاتر موضوع قانون ثبت اسناد و املاک و قانون دفاتر اسناد رسمی و مقررات مرتبط با آنها را به صورت الکترونیک و به نحوی که صحت، تمامیت، اعتبار و انکارناپذیری آن تأمین شده باشد؛ در زیرمجموعه مرکز داده‌ها، نظام جامع و سامانه‌های مرتبط، ساماندهی و ایجاد کند. همچنین سازمان مکلف است امکان اتصال دفاتر اسناد رسمی به سامانه‌های مرتبط مذکور و بهره‌برداری از آنها را به نحوی که امکان ثبت بر خط (آن‌لاین) اسناد و معاملات و پاسخ آنی و الکترونیک به استعلامات ثبتی ایجاد شود؛ فراهم کند. با ایجاد دفاتر الکترونیک مذکور، ثبت در دفاتر دست‌نویس منتهی و دفاتر الکترونیک جایگزین دفاتر موجود می‌شود.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۰۷	تبصره ۱ ماده (۷)	سازمان مکلف است در راستای الکترونیک کردن دفتر ثبت اسناد رسمی، به نحوی برنامه‌ریزی کند که دفاتر اسناد رسمی، نسخه الکترونیک پشتیبان و غیرقابل تغییر کلیه اسنادی را که به وسیله سردفتر از طریق سامانه الکترونیک سازمان تنظیم می‌شود؛ بایگانی کنند. همچنین دفاتر اسناد رسمی مکلفند از کلیه اسنادی که در سامانه الکترونیک سازمان تنظیم می‌شود نسخه‌ای چاپی با امضای شخص یا اشخاص ذی‌ربط به عنوان پشتیبان تهیه و بایگانی کنند.	پنج سال	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۸	تبصره ۲ ماده (۷)	ادارات ثبت اسناد و املاک مکلفند نسخه چاپ شده اسناد مالکیت حدنگار صادر شده را به عنوان پشتیبان نگهداری نمایند.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۹	ماده (۸)	سازمان مکلف است از توانمندی‌های سازمان نقشه‌برداری کشور و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح و سایر بخشهای دولتی و غیردولتی به منظور تأمین عکسها و تصاویر هوایی و زمینی و یا ماهواره‌ای و تأمین نقشه و سایر اطلاعات مکانی و توصیفی مرتبط استفاده نماید.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۱۰	ماده (۹)	کلیه دستگاهها مکلفند تمام مستندات و اطلاعات توصیفی املاک متعلق به خود یا تحت اداره خود از جمله مشخصات ثبتی، کاربری، نام بهره‌بردار و نقشه‌های مختصات جغرافیایی املاک مذکور را با رعایت جنبه‌های امنیتی حداکثر ظرف مدت دو سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه نموده و جهت صدور سند مالکیت حدنگار در اختیار سازمان قرار دهند.	دو سال	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۱۱	ماده (۱۰)	سازمان نقشه‌برداری کشور و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح مکلفند حسب مورد با رعایت مصالح امنیتی و نظامی در حدی که به آمادگی رزمی نیروهای مسلح آسیب وارد نکند بنا به درخواست سازمان، نقشه‌های مورد نیاز را تهیه و تحویل نمایند.	پنج سال	سازمان نقشه‌برداری کشور و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۱۲	تبصره ماده (۱۰)	سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح مکلف است عکسها و نقشه‌های املاک و اماکن نیروهای مسلح و مناطق مرزی را با هماهنگی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه نماید. انتشار اطلاعات نظامی و امنیتی در نقشه‌های ثبتی بدون موافقت مراجع ذی‌ربط ممنوع است.	پنج سال	سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۱۳	ماده (۱۱)	سازمان مکلف است ظرف مهلت پنج سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون کلیه اسناد مالکیت دفترچه‌ای را به اسناد مالکیت حدنگار تبدیل کند. برای این منظور کلیه دارندگان اسناد مالکیت دفترچه‌ای اعم از دستگاهها و اشخاص خصوصی مکلفند در زمان‌بندی مشخصی که در هر منطقه به وسیله سازمان اعلام می‌شود؛ سند خود را به سازمان ارائه کنند.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۱۴	ماده (۱۵)	سازمان مکلف است در صورت تقاضا، نقشه‌های حدنگار را در قبال وصول هزینه مطابق تعرفه قانونی به مالک یا قائم‌مقام وی یا دستگاههای اجرائی ذی‌ربط ارائه کند.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۱۵	ماده (۱۸)	سازمان موظف است سالانه گزارش عملکرد خود را در اجرای این قانون به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	پنج سال	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴) ^۱						
۲۱۶	ماده (۳۵)	بانک‌ها مکلفند اسناد رسمی اراضی کشاورزی محل اجرای طرح‌های کشاورزی و صنایع تکمیلی کشاورزی و اسناد منازل روستایی و عشایری را به‌عنوان وثیقه وام و تسهیلات بخش کشاورزی و روستایی بپذیرند.	-	بانک‌ها	تأمین مالی	کشاورزی
۲۱۷	ماده (۳۶)	... بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در قالب ایجاد خط اعتباری مستقل از طریق بانک عامل، تسهیلات لازم را برای خرید گندم و محصولات اساسی و استراتژیک کشاورزی تولید داخلی به میزان اعتباری که با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و تصویب هیئت‌وزیران تعیین می‌شود، قبل از شروع فصل برداشت در اختیار مباحثان و کارگزاران (خریداران بخش‌های خصوصی و تعاونی) معرفی شده توسط وزارت جهاد کشاورزی قرار دهد. مباحثان و کارگزاران موظفند تسهیلات مذکور را در موعد مقرر بازپرداخت کنند...	-	بانک مرکزی	تأمین مالی	کشاورزی
۲۱۸	ماده (۶۳)	کارفرمایان و کشاورزان کارگاه‌های کشاورزی تحت شمول نظام صنفی کشاورزان با هر مترائ زمین، مشمول قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه	-	سازمان امور مالیاتی کشور	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی

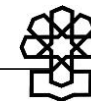
۱. به‌موجب ماده (۸۶) قانون مذکور، عنوان «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴ و اصلاحات بعدی آن» به «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱)» تغییر می‌یابد.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		کارفرمایی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند، مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و اصلاحات بعدی آن می‌باشند. اعتبار لازم بابت اجرای این حکم از محل بیست درصد (۲۰٪) ردیف درآمدی ۱۶۰۱۳۲ مندرج در قوانین بودجه سنواتی با عنوان «درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات میوه و سبزیجات» تأمین و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.				
۲۱۹	ماده (۸۱)	وزارتخانه‌های نیرو، نفت و ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلفند، نسبت به تأمین آب، برق، گاز و امکانات مخابراتی شهرک‌ها و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تا درب واحدهای صنعتی و معدنی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و معدنی و منطقه ویژه اقتصادی اقدام کنند...	-	وزارتخانه‌های نیرو، نفت و ارتباطات و فناوری اطلاعات	حمایت زیرساختی	صنعت
۲۲۰	ماده (۸۳)	صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگر طرف قرارداد مخابرات روستایی بوده و می‌باشند را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی بر اساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهد. در هر صورت وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند (۶۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران مخابرات روستایی هستند و شرکت متولی (شرکت مخابرات ایران) مکلف به استمرار بیمه و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی تا زمان بازنشستگی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند.	-	صندوق تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴/۲/۱) و الحاقیه آن (مصوب ۱۳۹۷/۲/۳۰)						
۲۲۱	بند «الف» ماده (۱)	[دولت موظف است] ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، «جدول بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی» را در سه طبقه به شرح زیر تهیه و به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند:	شش ماه	دولت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		طبقه اول: مطالبات و بدهی‌های اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی به تفکیک اشخاص طبقه دوم: مطالبات و بدهی‌های نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به تفکیک مؤسسه طبقه سوم: مطالبات و بدهی‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به تفکیک بانک‌ها				
۲۲۲	بند «ب» ماده (۱)	جدول مزبور باید هر سه ماه یکبار به‌روزرسانی شده، به کمیسیون‌های مذکور ارائه شود.	هر سه ماه یکبار	دولت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۲۲۳	بند «پ» ماده (۱)	دولت موظف است از سال ۱۳۹۴ به بعد، همزمان با ارائه لایحه بودجه، جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده و تعهدات دولت به اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و تعهدات آنها به دولت را که به تأیید سازمان حسابرسی کشور رسیده است، به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	سالانه (همزمان با ارائه لایحه بودجه)	دولت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۲۲۴	بند «الف» ماده (۲)	[دولت موظف است] حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تسویه کند. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسویه خزانه» صادر می‌کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد... .	شش ماه	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها
۲۲۵	بند «ب» ماده (۲)	[دولت موظف است] همه ساله به میزان مابه‌التفاوت مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت‌های دولتی و بدهی قطعی شده آنان به دولت و شرکت‌های دولتی، در لایحه بودجه سالانه، انتشار «اوراق صکوک اجاره» را پیش‌بینی نماید... .	هر سال	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها

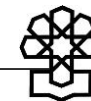
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۲۶	بند «ب» ماده (۲)	[دولت موظف است] در صورت درخواست اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، مطالبات خود از آنان را با بدهی شرکت‌های دولتی به آنها، تهاتر کند....	-	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها
۲۲۷	بند «الف» ماده (۹)	[کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و دارندگان ردیف در قوانین بودجه سنواتی مکلفند] در صورت درخواست متقاضی بخش خصوصی یا تعاونی، وجه مورد مطالبه در قبال فروش محصول یا ارائه خدمت یا صدور مجوز یا پروانه بیش از یک میلیارد ریال، از سرمایه‌گذاران، تولیدکنندگان، صادرکنندگان، واردکنندگان و پیمانکاران ایرانی را طبق آیین‌نامه‌ای که... حداکثر تا مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد به صورت نقد و یا اقساطی و یا مدت دار یکجا وصول نمایند.	حداکثر تا مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون (۱۳۹۴/۴/۲۰)	دستگاه‌های اجرایی	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها
۲۲۸	بند ۱ ماده (۱۲)	[دولت مکلف است] کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه‌جویی شده و منافع یا ارزش حاصله را حسب مورد و از محل درآمد، صرفه‌جویی، منافع یا ارزش حاصله خریداری کند.	-	دولت	خرید تضمینی	کلیه بخش‌ها
۲۲۹	بند (۲) ماده (۱۲)	[دولت مکلف است] اصل و سود سرمایه‌گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه یا منافع اقدام موضوع این ماده را به [سرمایه‌گذاران] پرداخت نماید.	-	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها
۲۳۰	تبصره ۱ ماده (۱۲)	توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی، زمان‌بندی اجرا و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هر یک از طرح‌هایی که نیاز به تعهد دولت دارد با پیشنهاد وزارتخانه ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. شورای اقتصاد مکلف است حداکثر تا مدت یک ماه پس از وصول هر طرح به دبیرخانه آن، رسیدگی و تعیین تکلیف کند.	حداکثر تا مدت یک ماه پس از وصول هر طرح	شورای اقتصاد	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۱	تبصره ۳ ماده (۱۲)	... وزارت نفت مکلف است حقوق متعلق به سرمایه‌گذار یا اقدام‌کننده را مطابق مصوبه شورای اقتصاد از محل افزایش درآمد حال یا آتی یا کاهش هزینه‌ها، حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و در سایر موارد،	-	وزارت نفت	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		وزارتخانه‌های ذی‌ربط و شرکت‌های تابعه موظفند به سرمایه‌گذار یا اقدام کننده، پرداخت کنند و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه داری کل کشور) منظور و تسویه حساب نمایند... .				
۲۳۲	بند «الف» ماده (۱۹)	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی و خصوصی عامل در صورت درخواست متقاضی، متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، نسبت به آزادسازی وثیقه‌های مازاد و یا تبدیل وثیقه متناسب با میزان باقیمانده تسهیلات اقدام نماید. انتخاب وثیقه باقیمانده جهت تضمین با بانک است.	-	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۳	بند «ب» ماده (۱۹)	دریافت وکالت بلاعزل از تسهیلات‌گیرندگان و وثیقه‌گذاران بابت وثائق در رهن بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی و خصوصی ممنوع است و وثیقه‌گیرندگان موظفند در قالب قراردادهای منعقد شده یا سایر طرق قانونی نسبت به اجرا گذاشتن وثیقه‌ها عمل کنند.	-	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۴	بند «پ» ماده (۱۹) (بند ۱ تبصره ۴ ماده واحده قانون اصلاح ماده (۳۴) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ و حذف ماده (۳۴) مکرر آن)	بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری تسهیلات‌دهنده، در صورت درخواست واحد تولیدی بدهکار، به بازار فرابورس یا کارشناس رسمی دادگستری مراجعه و تمام اموال و دارایی‌های واحد تولیدی را قیمت‌گذاری می‌نماید و با هدف تأمین طلب بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری بر روی درصد سهام قابل واگذاری به خریدار، یک مناقصه برگزار می‌کند تا مشخص شود که کدام خریدار با قبول درصد کمتری از سهام واحد تولیدی بدهکار، تمام بدهی او را می‌پردازد. با پرداخت میزان طلب بانک و مؤسسه مالی و یا اعتباری از واحد تولیدی توسط خریدار، آن بخش از سهم واحد تولیدی که در مناقصه مشخص شده است، به خریدار منتقل و اموال مورد رهن آزاد می‌شود. در صورتی که بدهکار از مجوز فوق برای تسویه بدهی‌های خود استفاده کند، در صورت شرط ضمن عقد در قرارداد مناقصه و درخواست خریدار، بدهکار مکلف است به خریدار سهام واحد تولیدی بدهکار اعم از اینکه بانک و یا	-	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

۱. این حکم، به‌عنوان تبصره (۴) به ماده واحده «قانون اصلاح ماده (۳۴) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ و حذف ماده (۳۴) مکرر آن» (مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۳۰) الحاق شده است.

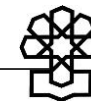
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مؤسسه مالی و یا اعتباری باشد و یا سهام خود را از طریق فرابورس خریداری کرده باشد، اجازه دهد تا با خرید نقدی بخش دیگری از سهام این واحد تولیدی به قیمت قبلی، سهام خود را تا سقف سهام مورد نیاز برای تشکیل مجمع عمومی فوق العاده، افزایش دهد.				
۲۳۵	بند «پ» ماده (۱۹) (بند ۲ تبصره (۴) ماده واحده قانون اصلاح ماده (۳۴) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ و حذف ماده (۳۴) مکرر آن)	در مورد معاملات بانک‌ها و مؤسسات مالی و یا اعتباری مجاز، هر گاه مال مورد وثیقه به مبلغ پایه کارشناسی رسمی دادگستری مرضی‌الطرفین خریداری نداشته باشد، به تقاضای بستانکار و ضمن اخطار به تسهیلات گیرنده و راهن، مهلت دو ماهه داده می‌شود تا طلب بانک یا مؤسسه مالی و یا اعتباری را پرداخت کند و یا ملک مورد وثیقه را با پرداخت تمام یا بخشی از طلب بانک تا سقف مبلغ پایه مزایده فک رهن کند. چنانچه ظرف مدت مذکور طلب بستانکار پرداخت نشود، مال مورد مزایده به بالاترین مبلغ پیشنهادی مشروط بر اینکه کمتر از هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ پایه مزایده نباشد، به فروش رسیده و طلب بستانکار وصول می‌شود. در صورتی که در مزایده اول، مال مورد مزایده به فروش نرسد، تکرار مزایده با قیمت کارشناسی جدید بلامانع است. هر گاه ارزش مال مورد وثیقه بیشتر از ارزش مورد مطالبه بانک باشد، تملک دارایی مورد وثیقه به اختیار بانک می‌باشد و الزامی در تملک ندارد. در صورت عدم وصول کامل طلب از این طریق، حق پیگیری وصول باقی مانده مطالبات از روش‌های قانونی برای بستانکار محفوظ است. در اجرای این تبصره استفاده از سازوکارهای بورس کالا در اولویت قرار دارد.	-	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۶	ماده (۲۰)	دولت موظف است نسبت به تعیین تکلیف نرخ و فرایند تسویه بدهکاران ارزی از محل حساب ذخیره ارزی به دولت به‌نحوی که زمان دریافت ارز، زمان فروش محصول یا زمان تکمیل طرح (حسب مورد)، نوع کالا (نهایی، واسطه‌ای یا سرمایه‌ای) وجود یا نبود محدودیت‌های قیمت‌گذاری توسط دولت و رعایت	شش ماه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ضوابط قیمت‌گذاری و عرضه توسط دریافت‌کننده تسهیلات، وجود یا نبود منابع ارزی در زمان درخواست متقاضی لحاظ شده باشد، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون اقدام کند...				
۲۳۷	بند «ب» ماده (۲۱)	بانک موظف است حسب درخواست صاحب حساب [ویژه]، وجوه مورد نیاز برای خرید نهاده‌های مورد نیاز تولید یا پرداخت‌های قانونی مرتبط با تولید یا صادرات را از محل موجودی حساب ویژه واحد پرداخت نموده، در صورت عدم تکافوی موجودی حساب ویژه واحد، به‌میزان کسری حساب و حداکثر تا سقف اعتبار حساب ویژه واحد، حساب مزبور را بدهکار نماید...	-	بانک‌ها	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۸	بند «ث» ماده (۲۱)	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تدابیر تشویقی و تنبیهی لازم را برای الزام کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در راستای تأمین سرمایه در گردش واحدها در چارچوب مقررات این ماده [تدوین و اجرای دستورالعمل اجرایی افتتاح حساب ویژه تأمین سرمایه در گردش (حساب ویژه)] اتخاذ [نماید].	-	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۹	بند «ث» ماده (۲۱)	[بانک مرکزی موظف است] هر شش ماه یک بار، گزارش عملکرد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در این خصوص را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر شش ماه یکبار	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۴۰	ماده (۲۲)	بانک‌ها موظفند درخواست‌های استفاده از تسهیلات ارزی و ریالی مورد نیاز طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را همزمان بررسی و براساس زمانبندی اجرای طرح و متناسب با پیشرفت فیزیکی پروژه پرداخت نمایند...	-	بانک‌ها	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۴۱	ماده (۲۲)	... بانک‌ها درخصوص قراردادهای و تعهدات تولیدی غیرتکلیفی که متقاضی، سهم آورده خود را طبق زمانبندی واريز کرده و اجرای طرح یا پروژه موضوع قرارداد نیز شروع شده باشد، در صورت تعلیق تسهیلات تعهد شده، ملزم به تمدید مدت قرارداد و عدم دریافت هر گونه سود در بازه زمانی تعلیق و عدم ایفای تعهدات قراردادی خود در قبال متقاضی یا طرف قرارداد خود می‌باشد.	-	بانک‌ها	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۴۲	ماده (۲۳)	کلیه بانک‌ها و مؤسسات مالی و یا اعتباری دولتی و خصوصی مکلفند با درخواست بنگاه‌های تولیدی که به دلیل شرایط کشور طی سال‌های ۱۳۸۹ تا	-	کلیه بانک‌ها و مؤسسات مالی و یا	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱۳۹۲ دچار مشکل و دارای بدهی سررسید گذشته گردیده‌اند و تاکنون برای تسهیلات اخذ شده معوق از تمهیدات استمهال و یا امهال استفاده نکرده‌اند با تأیید هیئت مدیره برای یک بار و با دوره تنفس شش ماهه و بازپرداخت سه ساله اقدام به تسویه حساب تسهیلات معوق نمایند. جریمه‌های تسهیلات فوق به صورت جداگانه محاسبه و در انتهای دوره بازپرداخت و در صورت انجام تعهدات به موقع بنگاه تولیدی، مشمول بخشودگی می‌گردد. بنگاه‌هایی که حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون تعیین تکلیف نمایند مشمول این ماده می‌باشند.		اعتباری دولتی و خصوصی		
۲۴۳	ماده (۲۴)	... دستگاه‌های اجرایی طرح‌ها و پروژه‌ها موظفند با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با عقد قرارداد بلندمدت تا مدت پنجاه سال کالاها و خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها را از بخش غیردولتی، خصوصی یا تعاونی خریداری یا به آنها کمک زیان پرداخت نمایند و در صورت عدم نیاز، خریداران طرح‌ها و پروژه‌ها می‌توانند کالا یا خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و یا پروژه‌ها را در داخل یا خارج به فروش رسانند...	-	دستگاه‌های اجرایی	خرید تضمینی	کلیه بخش‌ها
۲۴۴	ماده (۲۹)	از ابتدای سال ۱۳۹۵ کلیه معافیت‌های مقرر در مواد (۷)، (۱۱) و (۱۲) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به‌منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی... در خصوص اوراق صکوک و تمامی اوراق بهاداری که در چارچوب قوانین و براساس ضوابط و مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌شود، حاکم است. ^۱	-	-	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۴۵	ماده (۳۲)	درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها

۱. در ماده (۷) «قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید...» منتهی با عنوان ماده (۱۴۳) مکرر و چهار تبصره ذیل آن به «قانون مالیات‌های مستقیم» مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ الحاق شده است: «از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکت‌ها اعم از ایرانی و خارجی در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس دارای مجوز، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد (۰/۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد و از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بردرآمد نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام و مالیات بر ارزش افزوده خرید و فروش مطالبه نخواهد شد...». در صدر ماده (۱۱) قانون مذکور آمده: «نهاد واسط از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض نقل و انتقال و مالیات بردرآمد آن دسته از دارایی‌هایی که تأمین مالی آن از طریق انتشار اوراق بهادار به عموم صورت می‌گیرد معاف است». در صدر ماده (۱۲) قانون پیش‌گفته نیز مقرر شده است: «درآمد حاصل از فروش دارایی به نهاد واسط برای تأمین مالی از طریق عرضه عمومی اوراق بهادار معاف از مالیات است و به نقل و انتقال آن هیچ گونه مالیات و عوارضی تعلق نمی‌گیرد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود و همچنین درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یاد شده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر می‌شود، از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد.				
۲۴۶	بند «ب» ماده (۳۲)	مالیات با نرخ صفر برای واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکز موضوع این ماده که دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل باشند چنانچه در دوره معافیت، هر سال نسبت به سال قبل نیروی کار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهند، به ازای هر سال افزایش کارکنان یک سال اضافه می‌شود...	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۴۷	بند «پ» ماده (۳۲)	... دوره برخورداری محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی مذکور موضوع این ماده واقع در شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی به مدت دو سال و در صورت استقرار شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته، به مدت سه سال افزایش می‌یابد...	مدت دو تا سه سال	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۴۸	جزء ۱ بند «پ» ماده (۳۲)	در مناطق کمتر توسعه یافته: مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مذکور در صدر این ماده تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد به دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد، با نرخ صفر محاسبه می‌شود و بعد از آن، مالیات متعلقه با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۴۹	جزء ۲ بند «پ» ماده (۳۲)	در سایر مناطق [به جز مناطق کمتر توسعه یافته]: پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات مذکور در صدر این ماده با نرخ صفر و پنجاه درصد (۵۰٪) باقی مانده با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود. این حکم تا	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد، معادل سرمایه ثبت و پرداخت شده شود، ادامه می‌یابد و بعد از آن، صد درصد (۱۰۰٪) مالیات متعلقه با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود.				
۲۵۰	جزء ۲ بند «پ» ماده (۳۲)	درآمد حمل‌ونقل اشخاص حقوقی غیردولتی، از مشوق مالیاتی جزءهای (۱) و (۲) این بند برخوردار می‌باشند. اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع این ماده که قبل از این اصلاحیه تأسیس شده‌اند، در صورت سرمایه‌گذاری مجدد از مشوق این ماده می‌توانند استفاده کنند.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	حمل‌ونقل
۲۵۱	بند «ح» ماده (۳۲)	در صورتی که سرمایه‌گذاری انجام‌شده موضوع این ماده با مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران انجام شده باشد به ازای هر پنج درصد (۵٪) مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی به میزان ده درصد (۱۰٪) به مشوق این ماده به نسبت سرمایه ثبت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) اضافه می‌شود.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۵۲	بند «خ» ماده (۳۲)	شرکت‌های خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به تولید محصولات با نشان معتبر اقدام کنند در صورتی که حداقل بیست درصد (۲۰٪) از محصولات تولیدی را صادر نمایند از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولید ایرانی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور مشمول حکم این ماده بوده و در صورت اتمام دوره مذکور، از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در این ماده برخوردار می‌باشند.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۵۳	بند «د» ماده (۳۲)	واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات با تأیید وزارتخانه‌های ذی‌ربط و معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور در هر حال از امتیاز این ماده برخوردار می‌باشند...	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۵۴	بند «د» ماده (۳۲)	... مالیات واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در کلیه مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی به استثنای مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های مستقر در	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران با نرخ صفر محاسبه می‌شود و از مشوق‌های مالیاتی موضوع این ماده برخوردار می‌باشند....				
۲۵۵	بند «ز» ماده (۳۲)	کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی که قبل از اجرای این ماده پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط اخذ کرده باشند تا مدت شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات بر درآمد ابرازی معاف می‌باشند. حکم این بند نسبت به درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور مجری نیست.	مدت شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن (۱۳۹۴/۹/۱)	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	گردشگری و صنایع دستی
۲۵۶	بند «ز» ماده (۳۲)	صد درصد (۱۰۰٪) درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه تحصیل شده باشد با نرخ صفر مالیاتی مشمول مالیات می‌باشد.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	گردشگری و صنایع دستی
۲۵۷	بند «ز» ماده (۳۲)	مالیات با نرخ صفر موضوع این قانون صرفاً شامل درآمد ابرازی به جز درآمدهای کتمان شده می‌باشد. این حکم در مورد کلیه احکام مالیاتی با نرخ صفر منظور در این قانون و سایر قوانین مجری است.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۵۸	بند «س» ماده (۳۲)	معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که در قالب قرارداد منعقد با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود... حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	صنعت
۲۵۹	ماده (۳۳) ^۱ تبصره (۵) ماده (۱۴۳) مکرر قانون	نقل و انتقال اوراق بهادار بازارگردانی بازارگردانان دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار در بورس و فرابورس از پرداخت مالیات مقطوع نیم درصد (۰/۵٪) این ماده، معاف است.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	خدمات مالی

۱. این ماده به‌عنوان تبصره (۵) به ماده (۱۴۳) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم الحاق شده است.

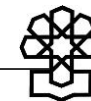
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
	مالیات‌های مستقیم)					
۲۶۰	ماده (۳۵) تبصره ۹ قانون رفع موانع تولید... ^۱	دولت اجازه قیمت‌گذاری مواد معدنی غیرانحصاری که در بازار رقابتی تولید و عرضه می‌شود را نداشته و ملاک تعیین قیمت عرضه و تقاضا خواهد بود.	-	دولت	حمایت از رقابت	معدن
۲۶۱	ماده (۳۵) تبصره ۱۰ قانون رفع موانع تولید...)	بهره برداران معدنی که جهت پژوهش‌های کاربردی به منظور ارتقای بهره‌وری، فناوری، بهینه‌سازی مصرف انرژی یا تولید علم در حوزه معدن و فراوری مواد معدنی با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به انعقاد قرارداد با دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی و پژوهشی... می‌کنند از پرداخت حقوق دولتی معادن تا ده درصد (۱۰٪) و حداکثر پنجاه میلیارد ریال در هر سال معاف می‌باشند... .	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	معدن
۲۶۲	ماده (۳۵)	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های تابعه و وابسته به آن از جمله سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن مکلفند طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی، استخراج و فروش معادن متعلق به خود را از طریق مزایده عمومی به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نمایند... . تبصره -	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های تابعه و وابسته	خصوصی‌سازی	معدن
۲۶۳	تبصره ماده (۳۵)	معدن جدید که توسط سازمان‌های مذکور کشف می‌شوند پس از اخذ گواهی کشف طبق سازوکار فوق باید واگذار شوند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های تابعه و وابسته	خصوصی‌سازی	معدن

۱. بر اساس ماده (۳۵) «قانون رفع موانع تولید...»، چهار تبصره به عنوان تبصره‌های (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۱) به ماده (۱۴) قانون اضافه شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۶۴	ماده (۳۷)	... وضع هر گونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات غیریارانه‌ای و مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین مازاد بر نیاز داخلی و یا فاقد توجیه فنی و اقتصادی برای فراوری در داخل با لحاظ حفظ درصدی از سهم بازار جهانی به تشخیص وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت ممنوع است. میزان عوارض بر سایر مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین نباید به کاهش یا توقف تولید مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین بیانجامد...	-	دولت	حمایت تعرفه‌ای	کلیه بخش‌ها
۲۶۵	بند «الف» ماده (۳۸)	دستگاه‌های متولی ثبت سفارش مکلفند فرایند ثبت سفارش را تسهیل و تسریع نمایند.	-	دستگاه‌های متولی ثبت سفارش	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۲۶۶	بند «ب» ماده (۳۸)	گمرک جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید تا کالاهای متعلق به واحدهای تولیدی را حداکثر با اخذ یک برابر حقوق ورودی به صورت تضمین از مبادی ورودی عبور (ترانزیت) و به انبار صاحب کالا تحت نظارت بانک منتقل و مهر و موم (پلمب) نماید...	-	گمرک	تشویق صادرات	کلیه بخش‌ها
۲۶۷	بند «ج» ماده (۳۸)	دستگاه‌های صادر کننده مجوز در امر صادرات و واردات و عبور (ترانزیت) موظفند ظرف یک ماه پس از ابلاغ این قانون نمایندگان تام الاختیار خود را در گمرکات کشور (با تشخیص گمرک جمهوری اسلامی ایران) مستقر و نسبت به صدور مجوزهای مربوطه از طریق الکترونیکی اقدام نمایند.	یک ماه پس از ابلاغ این قانون (۱۳۹۴/۳/۲۰)	دستگاه‌های صادر کننده مجوز در امر صادرات و واردات و عبور (ترانزیت)	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۲۶۸	جزء ۱ تبصره ۲ بند «ج» ماده (۳۸)	به منظور استفاده از تسهیلات موضوع این بند رعایت مفاد ذیل ضروری است: تعیین درصد ساخت داخل و یا متصل کردن قطعات منفصله (مونتاژ) قطعات وارده توسط واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری معتبر از وزارت صنعت، معدن و تجارت و اعلام موضوع به گمرک جمهوری اسلامی ایران	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مالیاتی	صنعت
۲۶۹	جزء ۲ تبصره ۲ بند «ج» ماده (۳۸)	اعطای تسهیلات توسط گمرک ایران بر اساس مطابقت جدول مربوط به میزان تسهیلات با درصد ساخت و یا میزان اعلام شده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت	-	گمرک	مالیاتی	صنعت
۲۷۰	جزء ۳ تبصره ۲ بند «ج» ماده (۳۸)	اجزا و قطعات وارده توسط واحدهای تولیدی جهت استفاده در ساخت کالاهای داخلی که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت فاقد ساخت داخل می‌باشد از بیست درصد (۲۰٪) حقوق ورودی متعلقه معاف می‌باشد.	-	-	مالیاتی	صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۷۱	جزء ۴ تبصره ۲ بند «چ» ماده (۳۸)	ورود محصولات کشاورزی و نهاده‌های دامی و تجهیزات و مواد غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی... که با سلامت و بهداشت عمومی دام، گیاه و انسان مرتبط است با اخذ مجوز از دستگاه‌های ذی‌ربط... انجام می‌گیرد. دستگاه‌های صادرکننده و یا استعلام‌شونده مکلفند ظرف مدت حداکثر هفت روز پس از تسلیم مستندات و ارسال نمونه، پاسخ استعلام را به گمرک جمهوری اسلامی ایران ارسال کنند.	حداکثر هفت روز پس از تسلیم مستندات	دستگاه‌های صادرکننده و یا استعلام‌شونده	تسهیل صدور مجوزها	کشاورزی
۲۷۲	جزء ۴ تبصره ۲ بند «چ» ماده (۳۸)	فهرست کالاهای خاص که بررسی آنها نیازمند زمان بیشتری است حسب مورد به تصویب وزیر جهاد کشاورزی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد می‌رسد و در ابتدای هر سال به گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود.	ابتدای هر سال	وزیر جهاد کشاورزی؛ وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ سازمان ملی استاندارد	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۷۳	ماده (۳۹)	سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از سال ۱۳۹۴ اطلاعات کارفرمایان (اشخاص حقوقی) دارای بدهی قطعی شده را به صورت برخط در اختیار دستگاه‌هایی که براساس قانون ملزم به استعلام از این سازمان هستند قرار دهد.	-	سازمان تأمین اجتماعی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۷۴	تبصره ماده (۴۰)	مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان‌هایی که دارای کارگاه‌های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می‌باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می‌شود، بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می‌باشند و سازمان تأمین اجتماعی باید مفاصاحساب اینگونه قراردادهای پیمان را صادر کند.	-	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
۲۷۵	بند ۴ ماده (۴۱) بند «ح» ماده ۲۱ قانون کار	به‌منظور جبران کاهش تولید ناشی از ساختار قدیمی، کارفرمایان می‌توانند بر مبنای نوآوری‌ها و فناوری‌های جدید و افزایش قدرت رقابت‌پذیری تولید، اصلاح ساختار انجام دهند، در آن صورت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است طبق قرارداد سه‌جانبه (تشکل کارگری کارگاه، کارفرما و اداره	-	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		تعاون و کار و رفاه اجتماعی محل) کارگران کارگاه را به مدت شش تا دوازده ماه تحت پوشش بیمه بیکاری قرار دهد... .				
۲۷۶	ماده (۴۳)	دولت موظف است... حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان را تدوین کند و فهرست انواع حمایت‌ها از شرکت‌های تولیدکننده... محصولات [دانش‌بنیان] ... را منتشر کند... .	شش ماه (۱۳۹۴/۹/۱)	دولت	مقرراتی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۲۷۷	ماده (۴۵)	... کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و... مکلفند... در برگزاری مناقصه‌ها از تولیدکنندگان داخلی موضوع مناقصه با اولویت محصولات مذکور دعوت و در شرایط مساوی به لحاظ قیمت و کیفیت بین تولیدکنندگان داخلی و خارجی موظف به خرید و عقد قرارداد با تولیدکننده داخلی هستند.	-	کلیه دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۲۷۸	ماده (۴۴) ^۱ تبصره ۱ ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	[دولت] موظف به تقویت صندوق‌های دولتی موجود [پژوهشی و فناوری] می‌باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که این صندوق‌ها مجاز به استفاده از وجوه اداره شده دستگاه‌های اجرایی و سود تسهیلات مالی باشند... .	-	دولت	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۲۷۹	بند ۲ ماده (۴۵) ^۲	واگذاری اراضی ملی و دولتی برای احداث شهرک‌های صنعتی، کشاورزی و خدمات گردشگری و مناطق ویژه اقتصادی مصوب و طرح‌های قابل واگذاری دولتی، با رعایت مقررات زیست‌محیطی، از شمول تبصره (۲) ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۳ مستثنی می‌شود... .	-	-	تأمین زمین	کلیه بخش‌ها

۱. این متن به انتهای تبصره (۱) ماده (۵) «قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات» (مصوب ۱۳۸۹/۸/۵) اضافه شده است.
 ۲. طبق ماده (۴۵)، اصلاحاتی در تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۹) و ماده (۲۲) «قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی» (مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳) صورت گرفت.
 ۳. طبق این تبصره ۲ ماده (۹) قانون مذکور: «با تصویب این قانون، انتقال قطعی مالکیت دولت در واگذاری اراضی ملی، دولتی و موات به متقاضیانی که از تاریخ ابلاغ این قانون به بعد شروع به تشکیل پرونده درخواست اراضی می‌نمایند ممنوع بوده و قوانین مغایر لغو می‌گردد لکن صدور سند مالکیت اعیانی احداثی پیش بینی شده در طرح مصوب و پس از اجرای کامل طرح و تأیید هیأت نظارت مندرج در قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور مصوب ۱۳۸۶/۴/۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، بلامانع بوده و بهره‌برداری از اراضی مذکور به صورت اجاره، حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع و در قالب طرح مصوب، مجاز می‌باشد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۸۰	تبصره ماده (۴۶) ^۱	گزارش اجرای این ماده شامل جزئیات اطلاعات مربوط به نحوه محاسبه مزاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی، اقلام تشکیل‌دهنده تعهدات ارزی با نرخ رسمی ارز، نحوه قطعی شدن این تعهدات هر سه ماه یک بار توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال می‌شود.	هر سه ماه یکبار	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۸۱	ماده (۴۷)	کلیه بانک‌های عامل غیر تخصصی موظفند سهمی از تسهیلات اعطایی خود را حداقل معادل سهم بخش کشاورزی در اقتصاد کشور، بر اساس آخرین آمار رسمی تولید ناخالص ملی سالانه، به بخش کشاورزی اختصاص دهند...	-	کلیه بانک‌های عامل غیر تخصصی	تأمین مالی	کشاورزی
۲۸۲	ماده (۴۷)	... بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش عملکرد این ماده [۴۷] را به تفکیک بانک‌ها به صورت شش ماهه به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی ارائه می‌نماید.	هر شش ماه	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
۲۸۳	ماده (۴۸)	دولت مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون اقدامات لازم را برای ایجاد سامانه داده‌ها به منظور شناسایی دقیق واحدهای تولیدی محصولات کشاورزی به علاوه میزان تولید هر یک از محصولات توسط آنها انجام دهد تا امکان پرداخت یارانه نقدی یا غیرنقدی به تولید محصولاتی که در بخش کشاورزی نیاز به حمایت دارند فراهم شود.	یک سال (۱۳۹۵/۲/۲۰)	دولت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کشاورزی
۲۸۴	ماده (۴۹)	دولت مکلف است... اعتبارات لازم را به صورت کمک بلاعوض، یارانه حق بیمه محصولات کشاورزی و دامی، مابه‌التفاوت سود و کارمزد تسهیلات، وجوه اداره‌شده یا به صورت ترکیبی در همه زیربخش‌های کشاورزی به‌طور مستقیم یا از طریق بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و صندوق‌های موضوع حمایت از بخش کشاورزی و منابع طبیعی	-	دولت	تأمین مالی	کشاورزی

۱. در صدر ماده (۴۶) مقرر شده است: «به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود از محل حساب مزاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی، تفاوت ریالی ناشی از تعهدات ارزی قطعی با نرخ رسمی ارز تا نرخ ارز روز پرداخت ناشی از واردات کالاها و خدمات تا پایان سال ۱۳۹۱ را پس از رسیدگی به اسناد و حسابرسی دقیق پس از احراز ورود کالا به کشور و رعایت ضوابط قیمت گذاری و عرضه توسط دریافت‌کننده تسهیلات، تأمین نماید».

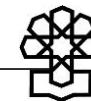

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مندرج در ماده (۱۷) قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی و منابع طبیعی حسب مورد، پرداخت، هزینه و مصرف نماید.				
۲۸۵	تبصره ماده (۴۹)	دولت مکلف است صد درصد (۱۰۰٪) سهم خود را متناسب با سهم پرداختی بیمه‌گذاران کشاورزی در سال قبل، در بودجه سنواتی پیش‌بینی و ردیف مستقلی جهت پرداخت به صندوق بیمه کشاورزی منظور کند.	هر سال همزمان با تهیه بودجه سال جدید	دولت	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی
۲۸۶	ماده (۵۱)	بانک‌ها مکلفند اسناد رسمی مالکیت مفروز و مشاع اراضی کشاورزی و محل اجرای طرح‌های کشاورزی، قراردادهای واگذاری اراضی ملی و دولتی وزارت جهاد کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و اسناد منازل روستایی را به عنوان وثیقه وام‌های بخش کشاورزی و روستایی بپذیرند...	-	بانک‌ها	تأمین مالی	کشاورزی
۲۸۷	ماده (۵۱)	... کلیه اسناد عادی مربوط به خرید و فروش چاه‌های کشاورزی مجاز دارای پروانه بهره‌برداری و سهام آنها که با پایاب مربوطه و با حفظ کاربری کشاورزی تا پایان سال ۱۳۹۲ تبادل و تنظیم شده باشد در جهت خدمات‌رسانی‌های مربوطه صرفاً نزد وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و نفت در حکم اسناد رسمی تلقی می‌شوند.	-	وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و نفت	تأمین مالی	کشاورزی
۲۸۸	ماده (۵۲)	مرجع صدور مجوز تغییر کاربری اراضی کشاورزی موظف است برای احداث یا توسعه واحدهای صنعتی و معدنی دارای مجوز از مرجع ذی‌صلاح حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ تکمیل مدارک اعلام نظر نماید. در صورت عدم پاسخ در مهلت مقرر، احداث یا توسعه واحدهای مذکور در اراضی دیم درجه چهار و بالاتر که امکان تبدیل آن به کشت آبی نباشد، با رعایت ضوابط زیست محیطی و پس از تأیید وزارت جهاد کشاورزی و پرداخت عوارض قانونی بلامانع است...	حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ تکمیل مدارک	مرجع صدور مجوز تغییر کاربری اراضی کشاورزی	تسهیل صدور مجوزها	کشاورزی
۲۸۹	ماده (۵۴) ^۱ (تبصره ماده ۹ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و	وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به رفع تداخلات ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی در اراضی ملی، دولتی و مستثنیات اشخاص اقدام نموده پس از رفع موارد اختلافی نسبت به اصلاح اسناد مالکیت و صدور اسناد اراضی کشاورزی اقدام نماید...	-	وزارت جهاد کشاورزی	مقرراتی	کشاورزی

۱. طبق ماده (۵۴) «قانون رفع موانع تولید...»، یک تبصره به ماده (۹) «قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی» اضافه شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
	منابع طبیعی					
۲۹۰	ماده (۶۲) ^۱	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی موظفند با تسهیلات یا موارد امهال مصوب در کارگروه تسهیل (و رفع موانع تولید)، حداکثر ظرف مدت یک ماه موافقت کنند یا دلایل مخالفت خود را همراه با مستندات مربوط به هیئت موضوع تبصره این ماده تسلیم نمایند.	یک ماه پس از تصویب در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۹۱	تبصره ماده (۶۲)	رئیس کل بانک مرکزی موظف است هیئتی متشکل از خبرگان مورد وثوق بانکی و اقتصادی در هر استان از میان افرادی که استاندار پیشنهاد می‌کند، تشکیل دهد...	-	رئیس کل بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۹۲	تبصره ماده (۶۲)	... این هیئت موظف است دلایل و مستندات بانک‌ها برای استنکاف از پرداخت تسهیلات مورد نظر کارگروه تسهیل را بررسی و درباره آن اظهار نظر کند...	-	هیئت موضوع حکم	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۹۳	تبصره ماده (۶۲)	... در صورتی که دلایل بانک برای استنکاف از پرداخت تسهیلات مورد نظر، مورد تأیید هیئت موضوع این تبصره قرار نگیرد، بانک موظف است تسهیلات مورد نظر را به متقاضی پرداخت کند. عدم تمکین بانک، تخلف از دستور بانک مرکزی تلقی شده و موضوع به هیئت انتظامی بانک مرکزی ارجاع خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند هر یک از اعضای هیئت مذکور را عزل نماید.	-	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون اصلاح مالیات‌های مستقیم (مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱) ^۲						
۲۹۴	بند ۳۲۲ (ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور موظف است حداکثر ظرف مدت سه سال از تاریخ ابلاغ این قانون، بانک اطلاعات مربوط به نظام جامع مالیاتی را در سراسر کشور مستقر و فعال نماید. در طی این مدت، در ادارات امور مالیاتی که نظام جامع مالیاتی به صورت کامل به اجرا در نیامده است، مواد (۹۷)، (۹۸)، (۱۵۲)، (۱۵۳)، (۱۵۴) و (۲۷۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ مجری خواهد بود.	سه سال (۱۳۹۷/۵/۱۹)	سازمان امور مالیاتی کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

۱. این ماده، به موجب ماده واحده «قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» (مصوب ۱۳۹۷/۲/۳۰) به قانون «رفع موانع تولید...» اضافه شده است.
 ۲. طبق این قانون، در قالب ماده واحده، مفاد از «قانون مالیات‌های مستقیم» (مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۳) اصلاح شد.
 ۳. در این بند، حکمی جایگزین ماده (۹۷) و تبصره‌های آن (در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳) شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۹۵	بند ۱۴۱ (ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم)	... سازمان امور مالیاتی موظف است به تدریج و براساس اولویت، اشخاص مشمول حکم این تبصره را تعیین کند و تا شهریور ماه هر سال از طریق درج در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و روزنامه رسمی کشور اعلام و از ابتدای فروردین ماه سال بعد از آن اعمال نماید. معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات ابرازی عملکرد مؤدیانی که توسط سازمان امور مالیاتی ملزم به استفاده از سامانه صندوق فروش و تجهیزات مشابه شده‌اند مشروط به رعایت آیین‌نامه اجرایی مربوط، برای مدت دو سال اول بخشوده می‌شود. عدم اجرای حکم این تبصره موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دودرصد (۲٪) فروش می‌باشد. نحوه استفاده از صندوق و چگونگی ارائه اطلاعات به موجب آیین‌نامه اجرایی است که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور و با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۴/۱۲/۱۹) (شهریور هر سال)	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۹۶	بند ۴۱ (تبصره ۵ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است حداکثر تا مدت شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون سامانه انجام معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی را برای مدیریت انجام کلیه مراحل مناقصات و مزایده‌ها راه‌اندازی کند و امکان دسترسی برخط (آنلاین) سازمان امور مالیاتی را فراهم آورد...	حداکثر تا مدت شش ماه (۱۳۹۴/۱۲/۱۹)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۹۷	بند ۴۱ (تبصره ۵ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم)	... کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع بند(ب) ماده(۱) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از راه‌اندازی سامانه مذکور کلیه معاملات خود به غیر از معاملات محرمانه را از طریق این سامانه به ثبت برسانند...	حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از راه‌اندازی سامانه مذکور	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۹۸	بند ۴۲ (ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر	-	وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، مؤسسات وابسته به	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

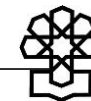
۱. در این بند، حکمی جایگزین ماده (۱۶۹) و تبصره آن (در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳) شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
	مستقیم)	<p>اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند و یا به‌نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند، موظفند اطلاعات به شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.</p> <p>الف - اطلاعات هویتی:</p> <p>۱- اطلاعات هویتی و مکانی اشخاص حقیقی و حقوقی</p> <p>۲- مجوزهای فعالیت اقتصادی و همچنین مجوزهای مربوط به انجام معاملات تجاری و عقد قراردادها</p> <p>ب - اطلاعات معاملاتی اشخاص:</p> <p>۱- معاملات (خرید و فروش دارایی‌ها، کالاها و خدمات)</p> <p>۲- تجارت خارجی (واردات و صادرات کالاها و خدمات)</p> <p>۳- قراردادهای مربوط به انجام معاملات و فعالیت‌های تجاری</p> <p>۴- قراردادهای مربوط به انجام عملیات پیمانکاری و هرگونه خدمات</p> <p>۵- اطلاعات مربوط به خرید و فروش ارز و سکه طلا</p> <p>۶- اطلاعات انواع بیمه نامه‌های صادره و خسارت‌های پرداختی</p> <p>۷- بارنامه و صورت وضعیت حمل و نقل بار و مسافر</p> <p>پ - اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌ای اشخاص:</p> <p>۱- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار</p> <p>۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حساب‌های بانکی</p> <p>۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آنها</p> <p>۴- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن</p> <p>ت - اطلاعات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها</p>		دولت و شهرداری‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند		

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ث - سایر اطلاعات فعالیت‌های اقتصادی که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.				
۲۹۹	بند ۴۲ (تبصره ۱ ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	کلیه اشخاص و مراجعی که به‌نحوی در جریان عملیات مربوط به مالکیت، نگهداری، انتقالات، خدمات بیمه‌ای و معاملات دارای‌های مذکور می‌باشند موظفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مقرر می‌دارد اطلاعات مربوط را به آن سازمان ارائه دهند... .	-	کلیه اشخاص و مراجعی که به‌نحوی در جریان عملیات مربوط به مالکیت، نگهداری، انتقالات، خدمات بیمه‌ای و معاملات دارای‌های مذکور می‌باشند	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۳۰۰	بند ۴۲ (تبصره ۲ ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور موظف است امکان دسترسی برخط (آنلاین) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و همچنین سایر دستگاه‌های اجرایی را به فهرست بدهکاران مالیاتی فراهم آورد تا استفاده‌کنندگان مذکور بتوانند با حفظ طبقه‌بندی، اطلاعات دریافتی را در ارائه خدمات به اشخاص بدهکار مالیاتی لحاظ کنند.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۰۱	بند ۴۲ (تبصره ۷ ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	وزارت راه و شهرسازی موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون «سامانه ملی املاک و اسکان کشور» را ایجاد کند. این سامانه باید به‌گونه‌ای طراحی شود که در هر زمان امکان شناسایی برخط مالکان و ساکنان یا کاربران واحدهای مسکونی، تجاری، خدماتی و اداری و پیگیری نقل و انتقال املاک و مستغلات به‌صورت رسمی، عادی، وکالتی و غیره را در کلیه نقاط کشور فراهم سازد. وزارت راه و شهرسازی موظف است امکان دسترسی برخط به سامانه مذکور را برای سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد کند.	شش ماه (۱۳۹۴/۱۲/۱۹)	وزارت راه و شهرسازی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۰۲	بند ۴۵ (تبصره ۳ ماده ۱۸۶ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است، اسامی مدیران مؤسسات و شرکت‌هایی که بدهی مالیاتی اعم از مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده دارند و همچنین اسامی هر یک از مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره مؤسسات و	-	سازمان امور مالیاتی کشور	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
	مالیات‌های مستقیم)	شرکت‌ها که به علت صدور اسناد (صورت‌حساب) مبتنی بر انجام معاملات غیرواقعی در نظام اقتصادی از جمله امور مالی و مالیاتی کشور محکومیت قطعی یافته‌اند را به همراه مشخصات آنان به اداره ثبت شرکت‌ها اعلام کند. اداره مذکور موظف است ثبت شرکت یا مؤسسه به نام این اشخاص و همچنین ثبت عضویت آنها در هیئت مدیره آن شرکت و سایر شرکت‌ها و مؤسسات را برای بدهکاران مالیاتی منوط به تعیین تکلیف و اخذ مفاصاحساب مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور کند....				
۳۰۳	بند ۴۵ (تبصره ۴ ماده ۱۸۶ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است فهرست اشخاص حقوقی را که طی پنج سال فاقد فعالیت تلقی می‌شوند به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کند. سازمان مذکور مکلف است از تاریخ اعلام سازمان امور مالیاتی کشور ثبت هر گونه تغییرات در مورد این اشخاص را منوط به اخذ مفاصاحساب مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور کند.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۳۰۴	بند ۴۶ (تبصره ۳ ماده ۱۸۷ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است ظرف مهلت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) با اتصال به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت اسناد و املاک نسبت به اعلام میزان بدهی ملک مورد انتقال و امکان اخذ و واریز آن به حساب مالیاتی به‌صورت آنی از طریق دفاتر اسناد رسمی اقدام کند. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است امکان دسترسی برخط به سامانه ثبت الکترونیک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را برای سازمان امور مالیاتی کشور جهت اجرای مفاد این ماده فراهم کند....	ظرف مهلت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۵/۵/۱۹)	سازمان امور مالیاتی کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۰۵	بند ۴۸ (تبصره ماده ۱۹۲ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است تکالیف و وظایف مؤدیان مالیاتی درمورد نحوه تنظیم و مواعد زمانی تسلیم اظهارنامه مالیاتی را از طریق رسانه ملی، روزنامه‌های کثیرالانتشار و سایر وسایل ارتباط جمعی به اطلاع عموم برساند.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۳۰۶	بند ۵۳ (تبصره ماده ۲۱۹)	سازمان امور مالیاتی کشور با اجرای طرح جامع مالیاتی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و روش‌های ماشینی (مکانیزه)، ترتیبات و رویه‌های	-	سازمان امور مالیاتی کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
	مکرر قانون مالیات‌های مستقیم)	اجرای متناسب با آن شامل مواردی از قبیل ثبت نام، نحوه ارائه اظهارنامه، پرداخت مالیات، رسیدگی، مطالبه و وصول مالیات، ثبت اعتراضات مؤدیان، ابلاغ اوراق مالیاتی و تعیین ادارات امور مالیاتی ذی صلاح برای انجام موارد فوق را تعیین و اعلام می‌کند. حکم این تبصره شامل مواعد قانونی مقرر در مورد تسلیم اظهارنامه، ثبت اعتراضات، ابلاغ اوراق مالیاتی و پرداخت مالیات نیست.				
۳۰۷	بند ۵۹ (ماده ۲۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم)	سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است تا پایان دی ماه هر سال نسبت به اعلام آن گروه یا گروه‌هایی از اشخاص حقیقی و حقوقی که علاوه بر شرکت‌های موضوع بندهای (الف) و (د) ماده واحده «قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی» مصوب سال ۱۳۷۲ براساس نوع و یا حجم فعالیت آنها ملزم به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران همراه با اظهارنامه مالیاتی و یا حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از مهلت انقضای ارائه اظهارنامه می‌باشند را از طریق مقتضی (درج در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و یا سامانه الکترونیکی مربوط) به اطلاع این گروه از اشخاص برساند. علاوه بر آن سازمان یادشده می‌تواند اشخاص حقیقی و حقوقی معینی را به صورت موردی مشمول حکم این ماده نماید، که در این صورت موضوع شمول اشخاص یادشده باید با ابلاغ کتبی تا پایان دی ماه هر سال به آگاهی آنها برسد. اشخاص حقیقی و حقوقی مزبور که سال مالی آنها بعد از اعلام سازمان یادشده آغاز می‌شود، مشمول حکم این ماده خواهند بود... .	پایان دی ماه هر سال	سازمان امور مالیاتی کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلید بخش‌ها
قانون حمایت از صنعت برق کشور (مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰)						
۳۰۸	ماده (۱)	به منظور اجرای طرح‌های افزایش ظرفیت نیروگاه‌ها و استفاده از حداکثر امکانات موجود کشور و کاهش وابستگی تولید برق به گاز و نفت، احداث و توسعه نیروگاه حرارتی زغال سوز و تبدیل برج تر به برج خشک نیروگاه‌های	-	دولت	تأمین مالی	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بخاری با اولویت کامل مشمول بند «پ» ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر... ^۱ می‌شود.				
قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰)						
۳۰۹	بند ۳ تبصره ۷ ماده (۱)	وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و مرکز آمار ایران، رشته‌های تحصیلی خود را متناسب با بازار کار تعیین نمایند.	-	وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۳۱۰	بند «پ» ماده (۷)	هرگونه واردات تجاری، ذخیره‌سازی، توزیع، عرضه و فروش کالاهای دارویی، واکسن، مواد زیستی (بیولوژیک)، طبیعی و سنتی، مکمل‌های تغذیه‌ای، آرایشی، بهداشتی، غذایی و ملزومات و تجهیزات پزشکی که در سامانه رهگیری و کنترل اصالت طبق ضوابطی که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌کند، ثبت نشده باشد جرم محسوب می‌شود و با مجرم مطابق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ برخورد می‌شود. مسئولیت اجرای این بند در مورد سموم و کود شیمیایی و همچنین کالاهای با مصرف دامی در چهارچوب وظایف مذکور در این ماده برعهده وزارت جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی است.	-	وزارت جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها

۱. در ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر... مقرر شده است: «به کلیه وزارتخانه‌ها به ویژه نفت و نیرو و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها و سازمان‌ها و مؤسسات دولتی و کلیه دارندگان عنوان و ردیف در قوانین بودجه کل کشور اجازه داده می‌شود سالانه تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار به صورت ارزی و پانصد هزار میلیارد (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به صورت ریالی که هر ساله تا سقف نرخ تورم سال قبل تعدیل می‌گردد، در موارد مربوط به بندهای ذیل این ماده که سرمایه‌گذاری یا اقدام اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی یا داخلی با اولویت بخش‌های خصوصی یا تعاونی به تولید، صادرات، ارتقای کیفیت، صرفه جویی یا کاهش هزینه در تولید کالا یا خدمت و زمان و بهبود کیفیت محیط زیست و یا کاهش تلفات جانی و مالی می‌انجامد برای نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و کالاهای و خدمات قابل صادرات یا واردات به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی به نرخ روز ارز بازار آزاد یا معادل ریالی آن با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه و برای سایر موارد با قیمت‌های غیرارانه‌ای با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه قرارداد منعقد کنند»

.... پ - طرح‌های احداث نیروگاه با بازدهی (راندمان) بالا، افزایش تولید و بازدهی حرارتی نیروگاه‌ها که منجر به افزایش بازدهی حرارتی شود، با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه‌های چرخه (سیکل) ترکیبی اعم از ترکیب برق و گرما (CHP) و ترکیب برق، سرما و گرما (CCHP) و مولدهای مقیاس کوچک (DG) توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات انرژی در تولید، انتقال و توزیع، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف برق و انرژی، برقی کردن چاه‌های کشاورزی با اولویت استفاده از منابع انرژی‌های نو از جمله انرژی خورشیدی، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات و عبور (ترانزیت) برق، تولید برق از تلفات گاز و سوخت کارخانجات».

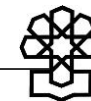
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۱۱	تبصره ۳ جزء ۴ بند «د» ماده (۱۶)	صندوق موظف است در توزیع منابع بین بخش‌های اقتصادی و استان‌ها، توازن منطقه‌ای را مدنظر قرار دهد.	-	صندوق توسعه ملی	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها
۳۱۲	بند «الف» ماده (۲۰)	کلیه دستگاه‌های موضوع بند (الف) ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ که تاکنون حساب‌هایشان را نزد بانک مرکزی متمرکز ننموده‌اند، موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون کلیه حساب‌های بانکی خود را براساس دستورالعملی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد، نزد آن بانک متمرکز نمایند. تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز موظف به همکاری با بانک مرکزی در اجرای این ماده می‌باشند.	سه ماه (۱۳۹۶/۴/۱۶)	کلیه دستگاه‌های موضوع بند (الف) ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۳۱۳	ماده (۲۲)	... حقوق ورودی مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای که به‌منظور تولید صادراتی به‌ویژه توسط شرکت‌های دانش‌بنیان وارد کشور می‌شود، ظرف مدت پانزده روز پس از صادرات به آنها مسترد می‌شود.	ظرف مدت پانزده روز پس از صادرات	گمرک	تشویق صادرات	حوزه‌های دانش‌بنیان
۳۱۴	بند «الف» ماده (۲۳)	هرگونه وضع مالیات یا عوارض برای صادرات کالاهای مجاز و غیریارانه‌ای و جلوگیری از صادرات هرگونه کالا به‌منظور تنظیم بازار داخلی ممنوع است...	-	دولت	تشویق صادرات	کلیه بخش‌ها
۳۱۵	بند «پ» ماده (۲۳)	... سازمان امور مالیاتی موظف است مالیات با نرخ صفر را جایگزین معافیت‌های قانونی کند و موارد آن را در ردیف‌های جمعی - خرجی بودجه سالانه، محاسبه و درج نماید.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۳۱۶	بند «پ» ماده (۲۹)	دولت مکلف است نسبت به حفظ حقوق عشایر دارای پروانه چرای دام مناطق مرتعی حفاظت شده اقدام کند.	-	دولت	حمایت از حقوق مالکیت	کشاورزی
۳۱۷	بند «ت» ماده (۲۹)	به‌منظور تعیین تکلیف آن بخش از مراتع عشایری که با مراتع حریم روستاها تداخل دارد وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال نسبت به تنسيق و ممیزی و تفکیک محدوده مراتع عشایری از مراتع روستایی اقدام کند.	یک سال (۱۳۹۷/۱/۱۶)	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت از حقوق مالکیت	کشاورزی
۳۱۸	تبصره ۱ جزء ۴ بند «الف» ماده (۳۲)	دستگاه‌های اجرایی مکلفند برنامه‌های عملیاتی خود را به‌گونه‌ای تنظیم و اجرا کنند که زمینه تحقق جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین فراهم آید.	-	دستگاه‌های اجرایی	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۱۹	تبصره ۴ جزء ۴ بند «الف» ماده (۳۲)	دولت موظف است در برنامه‌ریزی‌های آمایش سرزمین همواره سیاست‌های خشکی و دریایی را توأمأً لحاظ نماید.	-	دولت	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها
۳۲۰	جزء ۱ بند «پ» ماده (۳۲)	ابه‌منظور تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی کشور، شهرستان‌هایی که نرخ بیکاری آنها بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور می‌باشد به عنوان مناطق غیربرخوردار از اشتغال تعریف می‌شوند. این مناطق با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب هیئت وزیران در سال اول و نیز ششم هر دهه تعیین می‌شود.	در سال اول و نیز ششم هر دهه	هیئت وزیران	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها
۳۲۱	جزء ۲ بند «پ» ماده (۳۲)	دولت موظف است مشوق‌های لازم جهت ایجاد اشتغال و کاهش نرخ بیکاری و ایجاد کارورزی بیکاران در این مناطق را به عمل آورده و اعتبارات مورد نیاز آن را در لوایح بودجه سالانه منظور کند.	سالانه	دولت	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها
۳۲۲	جزء ۳ بند «پ» ماده (۳۲)	معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی در مناطق غیربرخوردار از اشتغال را به میزان معافیت‌های منظور شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی اعمال کند. توسعه واحد و نیز تولید کالای جدید در این واحدها به میزان سهم خود مشمول این حکم می‌باشند.	-	دولت	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۳۲۳	بند «ب» ماده (۳۴)	[دولت موظف است] روش‌های اجرایی مناسب «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی و تدابیر بودجه‌ای به کار گیرد.	-	دولت	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۳۲۴	بند «پ» ماده (۳۴)	[دولت موظف است] سازوکار تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط از طریق گشایش اعتبارات اسنادی ربالی و ارزی نزد بانک‌های داخلی و خارجی همراه با پیش‌بینی ابزارهای مالی تضمینی را به تدریج به‌گونه‌ای پیاده کند که رابطه تأمین منابع مالی و اجرای طرح‌های فوق با نوسانات بودجه سالانه کاهش یابد.	-	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۲۵	بند «ث» ماده (۳۶)	اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل تمامی اشخاص حقوقی که تحت یکی از عناوین نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و یا قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تاکنون تشکیل شده‌اند و نزد مرجع ثبت شرکت‌ها در سراسر کشور به ثبت رسیده‌اند و نیز آن دسته از اشخاص حقوقی که موضوع فعالیت اصلی آنها نهاد مالی است، موظفند نهاد مالی تحت مدیریت خود را نزد سازمان بورس و اوراق بهادار به ثبت برسانند. خودداری از ثبت نهاد مالی تخلف محسوب می‌شود و فعالیت مدیران آنها مشمول بند (۱) ماده (۴۹) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران است. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است نهادهای مالی را فقط با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار ثبت کند و از ثبت نهادهای مالی بدون مجوز خودداری کند. هرگونه تغییرات در اساسنامه و سرمایه نهادهای مالی نیز منوط به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار طبق ضوابط مربوط است...	-	اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل تمامی اشخاص حقوقی که نزد مرجع ثبت شرکت‌ها در سراسر کشور به ثبت رسیده‌اند	شفاف‌سازی اطلاعات	خدمات مالی
۳۲۶	بند «ج» ماده (۳۶)	کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به عنوان مدیران نهادهای مالی، تشکل‌های خودانتظام و ناشران اوراق بهادار موضوع ماده (۱۳) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی... انتخاب شده یا می‌شوند مکلفند مدارک هویت و کلیه اسناد و مدارک مربوط به سوابق شغلی و تحصیلی خود را جهت ثبت در پایگاه اطلاعاتی مدیران مربوطه به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه کنند. سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است مشخصات و سوابق تحصیلی و تجربی مدیران یادشده را در پایگاه اطلاعاتی مذکور ثبت کند و عملکرد آنها را از حیث رعایت قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار و سوابق تخلفاتی و کیفری مربوط به آنها در طول مدیریت در نهادهای مالی و ناشران اوراق بهادار براساس ترتیبات اجرایی که به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار می‌رسد منتشر نماید.	-	اشخاص حقیقی و حقوقی که به عنوان مدیران نهادهای مالی، تشکل‌های خودانتظام و ناشران اوراق بهادار، انتخاب شده یا می‌شوند	شفاف‌سازی اطلاعات	خدمات مالی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۲۷	بند «پ» ماده (۳۷)	دولت موظف است سند جامع سبک زندگی اسلامی - ایرانی را با لحاظ شاخص‌های کمی و کیفی نظیر الگوی مصرف، ترویج روحیه مشارکت و فرهنگ تعاون و رقابت سالم بین مردم، قناعت و صرفه جویی و احترام به کسب و کار حلال، احترام به قانون، تفریحات و اوقات فراغت سالم، ترویج سختکوشی و ساده زیستی متناسب با آموزه‌های اسلامی تدوین و با رعایت موارد زیر اجرا نماید....	-	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۲۸	بند «الف» ماده (۳۸)	قوه قضاییه مکلف است نسبت به تنقیح، اصلاح و رفع خلأهای قوانین قضایی با رویکرد پیشگیری از وقوع جرم و اختلاف، کاهش عناوین مجرمانه و محکومیت حبس و تبدیل آن به مجازات‌های دیگر و متناسب سازی مجازات‌ها و جرائم، جایگزین کردن ضمانت اجراءهای غیرکیفری مؤثر و روزآمد از قبیل انتظامی، انضباطی، مدنی، اداری و ترمیمی اقدام و لوایح مورد نیاز را تهیه و از طریق دولت با رعایت قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.	-	قوه قضاییه	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۲۹	بند «ب» ماده (۳۸)	قوه قضاییه مکلف است در زمینه پیشگیری از وقوع جرم و کاهش دعاوی حقوقی نسبت به انجام تکالیف قانونی با همکاری دستگاه‌های ذی ربط اقدام کند.	-	قوه قضاییه	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
۳۳۰	جزء ۱ بند «ب» ماده (۳۸)	به منظور افزایش سرعت، صحت، کارایی و امنیت در ارائه خدمات حقوقی و قضایی و تحقق نظام جامع دادرسی الکترونیک، قوه قضاییه مکلف است برای توسعه الکترونیک اطلاعات و ارتباطات قوه قضاییه، مراکز و سازمان‌های وابسته نسبت به تکمیل و روزآمد کردن داده‌ها و اطلاعات مرکز ملی داده‌های قوه قضاییه و توسعه خدمات این مرکز و استقرار کامل شبکه ملی عدالت اقدام کند.	-	قوه قضاییه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۳۱	تبصره ۲ بند «ت» ماده (۳۸)	کلیه دستگاه‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و اشخاص حقوقی پس از استقرار شبکه ملی عدالت مکلفند نسبت به ارسال پاسخ به استعلامات مراجع قضایی از طریق این شبکه اقدام کنند....	-	دستگاه‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و اشخاص	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

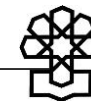
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
				حقوقی		
۳۳۲	بند «ث» ماده (۳۸)	کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند به منظور تقویت زیرساخت‌های برنامه‌ریزی، ایجاد شفافیت و استقرار دولت الکترونیک و پیشگیری از جعل هویت اشخاص و تضمین صحت اسناد و قراردادهای رسمی و دستیابی قوای سه‌گانه به بانک‌های اطلاعاتی موجود کشور به استعلام‌های صورت گرفته در حوزه وظایف قانونی خود توسط هر یک از دستگاه‌های وابسته به قوای سه‌گانه به صورت رایگان پاسخ دهند.	-	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۳۳	بند «الف» ماده (۳۹)	وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) برای ورود ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با رعایت مقررات قانونی ذی‌ربط بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ و با اخذ تضمین لازم، اجازه ترخیص از گمرکات کشور را صادر می‌کند.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	حمایت تعرفه‌ای	صنعت
۳۳۴	بند ۵ ماده (۴۸)	انجام کلیه عملیات پولی صندوق صرفاً از طریق بانک‌های دولتی و غیردولتی طرف قرارداد عاملیت با صندوق، صورت می‌گیرد. صندوق موظف است منابع مالی خود را صرفاً در بانک‌های طرف قرارداد، سپرده‌گذاری نماید و اعطای تسهیلات و ارائه تضامین به متقاضیان متناسب با سپرده‌گذاری صندوق نزد بانک‌های عامل صورت می‌پذیرد.	-	صندوق توسعه ملی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۳۵	تبصره ۱ ماده (۵۰)	با ایجاد بستر الکترونیکی معاملات و بانک اطلاعاتی به روز و تجمیع شده معاملات بخش عمومی کلیه پایگاه‌های اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی معاملات این بخش از جمله پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات، پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی و هرگونه سامانه‌های نظارت بر معاملات باید فقط از طریق این سامانه تغذیه شود و از تعدد و تکرار ورود اطلاعات توسط دستگاه‌های بخش عمومی جلوگیری گردد.	-	دولت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۳۶	ماده (۵۲)	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است جهت توسعه اشتغال خرد و خانگی مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان	-	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بهبودی، مبالغی از تسهیلات قرض الحسنه بانکی و رشد آن را که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌شود، در اختیار این دستگاه‌ها قرار دهد تا به نسبت شصت درصد (۶۰٪) کمیته امداد و چهل درصد (۴۰٪) سازمان بهزیستی به افراد مشمول تحت پوشش پرداخت شود.				
۳۳۷	بند «ب» ماده (۵۷)	دولت مکلف است کلیه بیمه‌شدگان تحت پوشش صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر را که به سن هفتادسالگی رسیده‌اند، در صورت تقاضای آنان و داشتن سابقه پرداخت حق بیمه به مدت ده سال به صندوق مذکور بازنشسته نموده و متناسب با سنوات حق بیمه پرداختی، مستمری به آنان پرداخت نماید.	-	دولت	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی
۳۳۸	ماده (۵۹)	وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... در قالب طرح نظام نوین ترویج نسبت به راه‌اندازی شبکه مدیریت دانش، بازسازی و تجهیز کلیه مراکز جهاد کشاورزی، تعیین پهنه‌های تولیدی و اختصاص یک کارشناس به هر پهنه، به روزرسانی دانش مروّجان و شبکه عاملان ترویج و به کارگیری کلیه فنون ترویجی در عرصه‌های تولیدی اقدام نماید.	-	وزارت جهاد کشاورزی	فنی و آموزشی	کشاورزی
۳۳۹	ماده (۶۰)	... دولت موظف است ضمن تهیه طرح مطالعات جامع کاهش ضایعات کشاورزی و نیز طرح آمایش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات کشاورزی با سیاستگذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ نسبت به حمایت هدفمند از ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطب‌های تولیدی اقدام کند.	-	دولت	فنی و آموزشی	کشاورزی
قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶) (مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴)						
۳۴۰	بند «الف» ماده (۴)	در طول سال‌های اجرایی برنامه، کلیه دستگاه‌های اجرایی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به‌عمل آورند: جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تأمین منابع مالی خارجی تا متوسط سالانه سی میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانک‌های خارجی در قالب تأمین مالی خارجی	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		(فاینانس) خودگردان با اولویت تأمین مالی اسلامی، پانزده میلیارد دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و بیست میلیارد دلار قراردادهای مشارکتی خارجی				
۳۴۱	بند «ب» ماده (۴)	محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت‌آفرینی از راه‌های قانونی و مشروع... به‌نحوی که در پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۳۴۲	بند «ب» ماده (۴)	... عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی... .	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۴۳	بند «ب» ماده (۴)	... تدوین نظام بنگاهداری نوین در بخش دولتی... .	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۳۴۴	بند «ب» ماده (۴)	... ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای بخش دولتی در فعالیت‌هایی که بخش خصوصی در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد... .	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۳۴۵	بند «ب» ماده (۴)	... در پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۴۶	بند «پ» ماده (۴)	اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصان برای آموزش و انتقال فن و فناوری (تکنولوژی) برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تبعیض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۳۴۷	بند «ت» ماده (۴)	افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به‌ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها، هنرستان‌ها تا مقطع کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با ارائه آموزش‌های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از ظرفیت‌های خدمت زیر پرچم و کارورزی دانشجویان...	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۴۸	بند «ت» ماده (۴)	دولت مکلف است در سه ماهه اول هر سال گزارش اجرای این بند افزایش مهارت و تخصص نیروی کار را به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه (سه ماهه اول هر سال)	دولت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۳۴۹	بند «ث» ماده (۴)	جذب شرکت‌های معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی... .	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۳۵۰	بند «ج» ماده (۴)	حمایت حقوقی... لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت... .	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت حقوقی - قضایی	حوزه‌های دانش بنیان
۳۵۱	بند «ج» ماده (۴)	حمایت... نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت... .	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	بهبود محیط کسب و کار	حوزه‌های دانش بنیان
۳۵۲	بند «ج» ماده (۴)	تدوین سازوکار لازم و کارآمد برای کاهش فاصله بین نرخ سود تسهیلات و سپرده‌های بانکی با هدف افزایش کارآمدی و رقابت‌پذیری نظام بانکی در جذب و تجهیز منابع و اعطای تسهیلات به نحوی که در هر سال از برنامه فاصله نرخ سود تسهیلات و سپرده بانکی حداقل ده درصد (۱۰٪) نسبت به سال قبل کاهش یابد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۵۳	بند «ح» ماده (۴)	توسعه بازار سرمایه با تأکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالایی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی، اصلاح نهادی حاکمیت شرکتی برای شرکت‌های عام و نهادهای مالی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۵۴	بند «خ» ماده (۴)	جهت‌گیری و سیاست‌های لازم برای ارتقای شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه و راه‌اندازی مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار... برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی بین‌المللی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۳۵۵	بند «د» ماده (۴)	اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

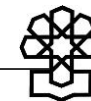
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۵۶	بند «د» ماده (۴)	اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری و تعرفه‌ای حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه با رویکرد ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات	حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۵۷	بند «ز» ماده (۴)	دولت مکلف است... نسبت به اعمال سیاست‌های اشتغال‌زایی، مهارت‌افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای و حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش‌بنیان مبتنی بر سند ملی کار شایسته که حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اتاق تعاون و سازمان به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید، اقدام نماید. سند مزبور باید مبتنی بر کاهش نرخ بیکاری به میزان حداقل هشت‌دهم درصد (۰/۸/۰) سالانه در طول سال‌های اجرای قانون برنامه باشد.	حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۵۸	جزء ۲ بند «ب» ماده (۶)	... سی درصد (۰/۳۰) عوارض ارزش افزوده موضوع این جزء عوارض موضوع بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی موضوع قانون مذکور و عوارض شماره‌گذاری خودروهای موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون مذکور [دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی شهرستان‌ها برای تأمین زیرساخت‌ها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل طرح‌های (پروژه‌های) نیمه‌تمام شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرک‌های صنعتی استان قرار می‌گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می‌گردد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	صنعت
۳۵۹	تبصره جزء ۲ بند «ب» ماده (۶)	پنج‌درصد (۰/۵) از مبلغ موضوع سهم سی‌درصد (۰/۳۰) شهرک‌های استان جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرک‌ها در اختیار شرکت‌های خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری، مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ قرار می‌گیرد. شرکت شهرک‌های صنعتی و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۶۰	ماده (۹)	دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی به‌جز معاملات محرمانه... تکمیل کند.	پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	دولت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلید بخش‌ها
۳۶۱	ماده (۹)	کلید دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیردولتی مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور هستند.	پایان اعتبار قانون برنامه	کلید دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلید بخش‌ها
۳۶۲	تبصره بند «الف» ماده (۱۰)	از ابتدای اجرای قانون برنامه، بدهی‌هایی که توسط دولت ایجاد و مراحل حسابرسی را در مراجع معتبر طی کرده و قطعی شده و از هیچ‌گونه افزایشی بابت عدم پرداخت برخوردار نشده باشند، تا زمان پرداخت بدهی توسط دولت از سودی معادل نرخ تورم تا حداکثر نرخ سود سپرده اعلام شده توسط بانک مرکزی برخوردار می‌شوند.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کلید بخش‌ها
۳۶۳	تبصره بند «الف» ماده (۱۰)	در قراردادهای مربوط باید بندی اضافه شود که به‌موجب آن دولت ملتزم گردد تا در صورت عدم پرداخت بدهی خود در زمان مقرر معادل نرخ مذکور را به طلبکار بپردازد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کلید بخش‌ها
۳۶۴	بند «پ» ماده (۱۰)	... کلید دستگاه‌های اجرایی... مکلفند ضمن همکاری لازم حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به ثبت کلیه اموال غیرمنقول اعم از اراضی، املاک، ساختمان‌ها و فضاهای اداری در اختیار یا تصرف اعم از اینکه دارای سند مالکیت بوده یا فاقد سند مالکیت باشند، اجازه‌ای یا وقفی یا ملکی در سامانه اقدام نمایند. صدور هرگونه مجوز برای واگذاری حق استفاده، تغییر بهره‌بردار، فروش اموال غیرمنقول دولتی بدون ثبت اطلاعات در سامانه مذکور و اخذ شناسه (کد) رهگیری ممنوع است.	حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون (۱۳۹۶/۵/۱۶)	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلید بخش‌ها

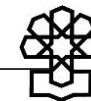
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۶۵	بند «ث» ماده (۱۰)	... سازمان [برنامه و بودجه کشور] مکلف است حسب اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور را به صورت کامل در لوائح بودجه سالانه پیش بینی و منظور کند...	هر سال همزمان با ارائه لایحه بودجه	سازمان برنامه و بودجه کشور	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش ها
۳۶۶	جزء ۱ بند «الف» ماده (۱۱)	بیمه مرکزی ایران موظف است... ضریب نفوذ بیمه های بازرگانی در طول اجرای برنامه به هفت درصد (۷٪) برسد.	در طول اجرای قانون برنامه	بیمه مرکزی ایران	حمایت بیمه ای	بازرگانی
۳۶۷	جزء ۲ بند «الف» ماده (۱۱)	[بیمه مرکزی ایران موظف است: سهم بیمه های عمر از حق بیمه تولیدی بیمه های بازرگانی کشور حداقل تا پنجاه درصد (۵۰٪) نسبت به سال پایه اجرای قانون برنامه افزایش یابد.	در طول اجرای قانون برنامه	بیمه مرکزی ایران	حمایت بیمه ای	بازرگانی
۳۶۸	جزء ۳ بند «الف» ماده (۱۱)	[بیمه مرکزی ایران موظف است: رشته های بیمه ای در بخش تولیدی و تجاری اقتصاد ملی افزایش و گسترش یابد.	در طول اجرای قانون برنامه	بیمه مرکزی ایران	حمایت بیمه ای	کلیه بخش ها
۳۶۹	ماده (۱۳)	وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به ایجاد و انعقاد پیمان های دوجانبه و چندجانبه و همچنین پیمان های پولی دوجانبه با کشورهای طرف تجاری و هدف به ویژه کشورهای منطقه اقدام کند...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش ها
۳۷۰	بند «ث» ماده (۱۴)	بانک مرکزی موظف است با همکاری قوه قضاییه و سایر دستگاه های ذی ربط، به نحوی برنامه ریزی کند که با تکمیل و توسعه پایگاه داده ملی اعتبارسنجی و سایر اقدامات اجرایی و نظارتی، نسبت تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات (ارزی و ریالی) سالانه یک واحد درصد کاهش یابد.	پایان اعتبار قانون برنامه	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها
۳۷۱	بند «الف» ماده (۱۸)	بانک مرکزی موظف است در سال اول اجرای قانون برنامه با استقرار سامانه های نظارتی برخط، زمینه نظارت مستمر را در نظام بانکی فراهم نماید، به گونه ای که زمینه کشف خطاها و تخلف های احتمالی قبل از وقوع به وجود آید.	سال اول اجرای قانون برنامه	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها
۳۷۲	بند «ب» ماده (۱۸)	بانک مرکزی موظف است تا انتهای سال اول اجرای قانون برنامه با ایجاد سامانه ای متمرکز، امکان دریافت الکترونیکی و برخط اعلام های مورد نیاز، جهت اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات از مراجع ذی ربط نظیر اعلام اعتبارسنجی، بدهی مالیاتی و نظایر آن را برای بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم کند.	تا انتهای سال اول اجرای قانون برنامه	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۷۳	تبصره ۱ بند «ب» ماده (۱۸)	تمامی مراجع ذی‌ربط که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات نیازمند استعلام از آن می‌باشند، موظفند امکان اخذ استعلام‌های مذکور را به‌صورت الکترونیکی و برخط، فراهم نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	تمام مراجع استعلام‌دهنده	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۳۷۴	ماده (۱۹)	دولت موظف است... نسبت به افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون از سال اول اجرای قانون برنامه از محل فروش اموال مازاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور در قالب قوانین بودجه سنواتی به حساب افزایش سرمایه دولت در بانک مذکور منظور نماید.	از سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۷۵	ماده (۲۰)	... تمامی طرح‌های دستگاه‌های اجرایی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند... با مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذی‌ربط و تأیید شورای اقتصاد باید دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی باشند.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۷۶	بند «الف» ماده (۲۱)	[دولت موظف است] سهام دولت در شرکت‌های بیمه به‌استثنای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت سهامی بیمه‌ایران را در دو سال اول اجرای قانون برنامه از طریق عرضه سهام در بازار سرمایه و سازمان خصوصی‌سازی به بخش غیردولتی واگذار کند.	در دو سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	خصوصی‌سازی	خدمات مالی
۳۷۷	بند «ب» ماده (۲۱)	[دولت] به‌منظور مردمی‌شدن اقتصاد و کاهش نقش تصدی‌گری دولت در صنعت بیمه و براساس اصلاح نظام نظارت تعرفه‌ای، بیمه مرکزی مکلف است نسبت به کاهش تدریجی نقش تصدی‌گری خود و کاهش بیمه اتکایی اجباری در صنعت بیمه بازرگانی اقدام نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	خصوصی‌سازی	خدمات مالی
۳۷۸	بند «الف» ماده (۲۲)	دولت مکلف است با اقدام قانونی در جهت اصلاح قوانین، مقررات و رویه‌ها، محیط کسب‌وکار را به‌گونه‌ای امن، سالم، سهل و شفاف سازد تا در پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه، رتبه ایران در ... شاخص رقابت‌پذیری بین‌المللی... در میان کشورهای منطقه سند چشم‌انداز به رتبه سوم ارتقاء یابد و هر سال بیست درصد (۲۰٪) از این هدف محقق شود...	پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه	دولت	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۳۷۹	بند «الف» ماده (۲۲)	دولت مکلف است... محیط کسب‌وکار را به‌گونه‌ای امن، سالم، سهل و شفاف سازد تا در پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه، رتبه ایران در... شاخص	پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه	دولت	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها

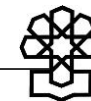
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		شاخص‌های بین‌المللی حقوق مالکیت در میان کشورهای منطقه سند چشم‌انداز به رتبه سوم ارتقاء یابد و هر سال بیست درصد (۲۰٪) از این هدف محقق شود...				
۳۸۰	بند «الف» ماده (۲۲)	ادولت مکلف است محیط کسب‌وکار را به‌گونه‌ای امن، سالم، سهل و شفاف سازد تا رتبه ایران... در شاخص [سهولت انجام] کسب‌وکار هر سال ده رتبه ارتقاء یافته و به کمتر از هفتاد در پایان اجرای قانون برنامه برسد...	هر سال	دولت	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۳۸۱	بند «الف» ماده (۲۲)	... وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان شهریور و اسفندماه هر سال، گزارش میزان تحقق حکم این بند را همراه مستندات به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.	پایان شهریور و اسفندماه هر سال	دولت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۳۸۲	ماده (۲۴)	دولت مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا پایان اجرای قانون برنامه، تمهیدات قانونی لازم را جهت دستیابی سهم تعاون در اقتصاد به بیست و پنج درصد... به‌عمل آورد.	حداکثر تا پایان اجرای قانون برنامه	دولت	حمایت از تعاونی‌ها	کلیه بخش‌ها
۳۸۳	بند «ب» ماده (۲۵)	... اسامی [بنگاه‌های در حال واگذاری] از سوی سازمان خصوصی‌سازی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی اعلام می‌شود...	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان خصوصی‌سازی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۳۸۴	بند «ب» ماده (۲۵)	... سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ثبت صورت‌جلسات مجامع عمومی و هیئت مدیره و همچنین نقل و انتقال اموال و املاک بنگاه‌های مزبور را پس از اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی‌سازی انجام دهد...	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۳۸۵	بند «ب» ماده (۲۵)	... بانک مرکزی موظف است طی دستورالعمل اعلامی به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خصوصی و دولتی، اعطای هرگونه تسهیلات و یا ایجاد تعهدات به بنگاه‌های مذکور را مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	بانک مرکزی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۳۸۶	جزء ۱ بند «الف» ماده (۲۶)	دولت موظف است: ... در طول سال اول اجرای قانون برنامه سند آمایش سرزمین ملی و استانی را تهیه کند...	سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها
۳۸۷	جزء ۱ بند «الف» ماده (۲۶)	[دولت موظف است] پس از تصویب [سند آمایش سرزمین ملی و استانی توسط] شورای عالی آمایش سرزمین، از سال دوم اجرای قانون برنامه به اجرا در آورد.	از سال دوم اجرای قانون برنامه	دولت	آمایش سرزمین	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۸۸	جزء ۳ بند «الف» ماده (۲۷)	دولت موظف است... اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی انجام دهد: ... کاهش مدت زمان پاسخ به استعلام‌ها و صدور پروانه ساخت بنگاه‌های اقتصادی روستایی و عشایری از هرکدام از دستگاه‌های ذی‌ربط، به حداکثر پانزده روز	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۳۸۹	جزء ۴ بند «الف» ماده (۲۷)	... توسعه حداقل پنجاه و چهار خوشه کسب‌وکار روستایی، بهره‌برداری و ساخت نود و هشت ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد یک میلیون و نهصد و چهارده هزار فرصت شغلی در روستاها و مناطق عشایری از طریق احداث و توسعه بنگاه‌های اقتصادی رقابت‌پذیر و صادرات‌گرا از طریق بخش‌های خصوصی و تعاونی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۳۹۰	جزء ۵ بند «الف» ماده (۲۷)	تأمین منابع مورد نیاز برای رشد سالانه حداقل پنج درصد (۰.۵٪) شاخص‌های برخورداری تعیین‌شده در ساماندهی عشایر	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۳۹۱	جزء ۶ بند «الف» ماده (۲۷)	تهیه طرح‌های هادی و طرح‌های توسعه و بازنگری آنها برای همه روستاها و آبادی‌های بالای بیست خانوار و مناطق عشایری در طول اجرای قانون برنامه با اولویت مناطق کمتر برخوردار	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	آمایش سرزمین	کشاورزی
۳۹۲	جزء ۷ بند «الف» ماده (۲۷)	آموزش صدهزار نفر از روستاییان و عشایر به‌عنوان عناصر پیشرو و تسهیل‌گر در زمینه برنامه‌ریزی محلی، توسعه فعالیت‌های اقتصادی و برنامه‌های فرهنگی، بهبود خدمات‌رسانی، جلب مشارکت‌های مردمی و نظارت بر اثربخشی طرح‌های دستگاه‌های اجرایی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	کشاورزی
۳۹۳	جزء ۱۰ بند «الف» ماده (۲۷)	بخشودگی سود و جرائم تسهیلات پرداخت‌شده به افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی جهت بازسازی اماکن مسکونی مناطق روستایی آسیب‌دیده از حوادث طبیعی و غیرمترقبه که قادر به بازپرداخت اقساط خود نمی‌باشند، تا پایان اعتبار قانون برنامه پنجم توسعه کشور با پرداخت معادل آن به بانک‌های عامل و امهال آن به مدت سه سال از محل تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی تا پایان اجرای قانون برنامه ششم				
۳۹۴	جزء ۳ بند «ب» ماده (۲۷)	یکپارچه‌سازی حداکثری فعالیت‌ها و برنامه‌های عمران و توسعه روستایی، عشایری و کشاورزی کشور و مدیریت آنها با رویکرد جهادی و نظارت‌پذیر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم...	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	آمایش سرزمین	کشاورزی
۳۹۵	جزء ۳ بند «ب» ماده (۲۷)	ایجاد یکپارچگی برنامه‌ریزی و ارائه خدمات و طرح‌های روستایی و عشایری در قالب برنامه‌های جامع، براساس نیازها و مشارکت واقعی مردم و شرایط انسانی، طبیعی، اقتصادی و اجتماعی.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	آمایش سرزمین	کشاورزی
۳۹۶	بند «الف» ماده (۳۱)	دولت موظف است... در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی زراعی، دامی و آبی به میزان نود و پنج درصد (۹۵٪) در پایان اجرای قانون برنامه... اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد: توسعه کشاورزی حفاظتی، توسعه کشت نشایی، به‌نژادی و به‌زراعی، تولید و تأمین و به‌کارگیری ارقام مقاوم، خودتکایی در تولید بذر و نهال، افزایش ضریب ماشینی کردن سالانه حداقل دوازده صدم (۱۲/۰) اسب بخار در هکتار	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۳۹۷	بند «ب» ماده (۳۱)	انجام به موقع خرید تضمینی محصولات کشاورزی و در صورت وقفه در پرداخت خرید تضمینی، پرداخت مطابق تبصره بند (الف) ماده (۱۰) این قانون به‌عنوان جبران خسارت ناشی از تأخیر در نظام بانکی...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	خرید تضمینی	کشاورزی
۳۹۸	بند «پ» ماده (۳۱)	افزایش تولید محصولات راهبردی و تبدیل پانصد هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۳۹۹	بند «ت» ماده (۳۱)	فراهم نمودن امکانات مصرف بهینه سموم، دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی و استفاده بیشتر از کود آلی (کمپوست) و مبارزه زیستی و تدوین ضوابط ورود، ساخت و ترکیب ساخت (فرمولاسیون) کود و سم	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مواد اولیه	کشاورزی
۴۰۰	بند «ث» ماده (۳۱)	سرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری، تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان، استقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۰۱	بند «ج» ماده (۳۱)	توسعه کشت محصولات سالم و محصولات زیستی (ارگانیک)، اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه نهاده‌ها...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۰۲	بند «خ» ماده (۳۱)	انجام ایمن‌سازی (واکسیناسیون) دام‌های سبک و سنگین و پرداخت یارانه مورد نیاز آنها مطابق قانون بودجه سالانه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت یارانه‌ای	کشاورزی
۴۰۳	بند «د» ماده (۳۱)	راه‌اندازی زیرساخت شناسه‌گذاری، برنامه الکترونیکی و رهگیری کالا و نهاده کشاورزی و دامی صنعتی و نیمه‌صنعتی تا رسیدن به مصرف‌کننده نهائی در روزآمد کردن شناسه این کالاها	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کشاورزی
۴۰۴	بند «ذ» ماده (۳۱)	حمایت از توسعه ظرفیت صادراتی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی مانند کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان و صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیت‌های طبیعی، نسبی و رقابتی این صنایع	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تشویق صادرات	کشاورزی
۴۰۵	بند «ر» ماده (۳۱)	تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمک‌های فنی - اعتباری به تشکل‌های فراگیر کشاورزی و روستایی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۰۶	بند «ز» ماده (۳۱)	دولت مکلف است برای حصول شاخص‌های معین‌شده در جداول ذیل در جهت امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی و توسعه صنایع کشاورزی در زنجیره‌های عرضه، اقدام کند.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تشویق بهره‌وری	کشاورزی
۴۰۷	بند «الف» ماده (۳۲)	... شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هریک از شرکت‌های دولتی مسئول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالانه عرضه داخلی و تقاضای هر یک از محصولات، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی موضوع بند (۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار... بر روی هر یک از دارایی‌های مشمول صدر این بند در چهارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می‌نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هریک از شرکت‌های دولتی مسئول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی	تأمین مالی	کشاورزی

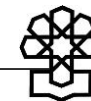
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۰۸	جزء ۱ بند «ب» ماده (۳۲)	... ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی در لوائح بودجه سالانه و پیش‌بینی اعتبار به‌صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته در طول اجرای قانون برنامه	در طول اجرای قانون برنامه	دولت	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی
۴۰۹	جزء ۲ بند «ب» ماده (۳۲)	اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلی) خاک به میزان سالانه پانصد هزار هکتار	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تشویق بهره‌وری	کشاورزی
۴۱۰	جزء ۳ بند «ب» ماده (۳۲)	ارائه کمک‌های فنی و اعتباری برای نوسازی باغ‌های فرسوده کشور	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۱۱	جزء ۴ بند «ب» ماده (۳۲)	اختصاص معادل ریالی ده‌درصد (۱۰٪) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی نزد بانک عامل مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه‌گذار بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش، محیط زیست مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سد‌های کوچک...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۱۲	بند «الف» ماده (۳۳)	ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطب‌های تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	بهبود محیط کسب‌وکار	کشاورزی
۴۱۳	بند «ب» ماده (۳۳)	تخصیص حداقل بیست‌درصد (۲۰٪) منابع صندوق‌های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۱۴	بند «پ» ماده (۳۳)	ایجاد خوشه‌های صادراتی، نشان‌های تجاری و اختصاص مشوق‌های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تشویق صادرات	کشاورزی
۴۱۵	تبصره بند «پ» ماده (۳۳)	دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به‌عنوان مشوق‌های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تشویق صادرات	کشاورزی
۴۱۶	بند «ث» ماده (۳۳)	پوشش بیمه اجباری کلیه دام‌ها در مقابل بیماری‌های مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل پنجاه‌درصد (۵۰٪) سهم بیمه‌گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون‌های آلوده پس از پیش‌بینی در بودجه سنواتی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۱۷	بند «ج» ماده (۳۳)	افزایش سهم سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی در کل سرمایه‌گذاری‌ها به میزان سالانه حداقل دودرصد	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۱۸	بند «خ» ماده (۳۳)	بخشودگی سود و کارمزد و جریمه وام‌های دریافتی کشاورزان خسارت‌دیده از حوادث غیرمترقبه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگروهی متشکل از جهاد کشاورزی، بانک مربوطه و فرمانداری شهرستان	به مدت سه سال از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۱۹	بند «د» ماده (۳۳)	تولید و پخش برنامه‌های آموزشی، ترویجی، مدیریت مصرف آب، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات، حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور، بهره‌وری و انتقال یافته‌های علمی به بهره‌برداران، به سفارش و تأمین مالی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان صدا و سیما	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	کشاورزی
۴۲۰	بند «ذ» ماده (۳۳)	اختصاص حداقل پانزده درصد (۱۵٪) از متوسط تسهیلات اعطایی بانک‌های عامل غیرتخصصی کشور به بخش کشاورزی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۲۱	بند «ر» ماده (۳۳)	مراحل بسته‌بندی، انجماد، پاک کردن، درجه‌بندی، پوست‌گیری مانند شالی کوبی و خشک کردن مانند چای و تفت دادن مانند نخودپزی، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی‌شود. خدمات مزبور، از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می‌باشد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	مالیاتی	کشاورزی
۴۲۲	بند «الف» ماده (۳۵)	دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم‌آبی... اقدامات زیر را به عمل آورد: ... افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تشویق بهره‌وری	کشاورزی
۴۲۳	بند «ب» ماده (۳۵)	توسعه روش‌های آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، توسعه آب‌بندها و سامانه (سیستم)‌های سطوح آبیگیر حداقل به میزان ششصد هزار هکتار در سال	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی

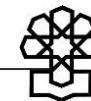
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۲۴	تبصره بند «ب» ماده (۳۵)	برای توسعه روش‌های آبیاری نوین حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) هزینه‌ها به‌عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و پرداخت می‌شود.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۲۵	بند «پ» ماده (۳۵)	حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل‌شده و بازچرخانی پسابها، مدیریت آبهای نامتعارف و مدیریت آب مجازی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۲۶	بند «ت» ماده (۳۵)	طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	کشاورزی
۴۲۷	بند «ث» ماده (۳۵)	احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان پنج درصد (۵٪) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۲۸	بند «ج» ماده (۳۵)	ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای پرورش دویست هزار تن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت‌های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۲۹	بند «چ» ماده (۳۵)	برق‌دار کردن چاه‌های کشاورزی دارای پروانه بهره‌برداری ...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۳۰	بند «ح» ماده (۳۵)	نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوه اداره‌شده بر روی چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان اجرای قانون برنامه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۳۱	بند «خ» ماده (۳۵)	استفاده از آب استحصال شده، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز محل استقرار سد	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۳۲	بند «د» ماده (۳۵)	تأمین حقابه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احداثی بر روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	کشاورزی
۴۳۳	بند «ذ» ماده (۳۵)	تغییر ساختار مصرف آب شرکت‌های فولادی، آلیاژی و معدنی ...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۳۴	بند «ذ» ماده (۳۵)	... اصلاح سامانه (سیستم) خنک‌کنندگی و شست‌وشوی مواد خام ...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
			برنامه			
۴۳۵	بند «ز» ماده (۳۵)	... طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف [نماید].	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	کشاورزی
۴۳۶	بند «ز» ماده (۳۵)	... در طی سال‌های اجرای این قانون [طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور] به مورد اجرا گذارد.	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	کشاورزی
۴۳۷	بند «ز» ماده (۳۵)	... وزارت نیرو موظف است تخصیص آب را مطابق طرح الگوی کشت در اختیار کشاورزان قرار دهد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	تأمین آب	کشاورزی
۴۳۸	بند «ژ» ماده (۳۷)	احیای رویشگاه‌های مرتعی و توسعه و فرآوری گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و ششصد هزار هکتار و افزایش حداقل یکصد هزار هکتار به سطح زیر کشت گیاهان دارویی به نحوی که در پایان اجرای قانون برنامه به دویست و پنجاه هزار (۲۵۰.۰۰۰) هکتار برسد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۳۹	بند «ص» ماده (۳۷)	فراهم کردن منابع ارزی و ریالی لازم جهت تبدیل پسماند به کود یا انرژی برای شهرهای مختلف در طول اجرای قانون برنامه با همکاری بخش خصوصی و شهرداری‌ها	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۴۴۰	بند «غ» ماده (۳۷)	سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است نسبت به پاسخ اعلام‌های مربوط به طرح‌های عمرانی دولتی و طرح‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران حداکثر ظرف مدت دوماه اقدام نماید و در صورت رد گزارش‌ها و درخواست‌های مذکور دلایل را کتباً به صورت شفاف مطابق قوانین و ضوابط فنی مربوطه به ذی‌نفعان اعلام کند. عدم پاسخ سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، به منزله تأیید می‌باشد.	حداکثر ظرف مدت دوماه از درخواست اعلام	سازمان حفاظت محیط زیست	تسهیل صدور مجوزها	کشاورزی
۴۴۱	بند «غ» ماده (۳۷)	[سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است]... در صورت رد گزارش‌ها و درخواست‌های مذکور دلایل را کتباً به صورت شفاف مطابق قوانین و ضوابط فنی مربوطه به ذی‌نفعان اعلام کند. عدم پاسخ سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، به منزله تأیید می‌باشد.	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان حفاظت محیط زیست	تسهیل صدور مجوزها	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۴۲	تبصره جزء ۳ بند «ف» ماده (۳۷)	دولت مکلف است تسهیلات لازم را جهت توسعه زراعت چوب و واردات مواد اولیه صنایع مرتبط با چوب (سلولزی) در اختیار صاحبان صنایع و کشاورزان طرف قرارداد آنان قرار دهد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مواد اولیه	کلیه بخش‌ها
۴۴۳	جزء ۲ بند «الف» ماده (۴۴)	۲- [دولت مکلف است] تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار دو میلیون و هفتصدهزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش غیردولتی را به‌نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند تا ترکیب تولید فرآورده آنها اساساً به محصولات سبک‌تر و میان‌تقطیر اختصاص یابد و سهم نفت کوره در الگوی پالایش از ده‌درصد (۱۰٪) بیشتر نشود.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	انرژی
۴۴۴	جزء ۳ بند «الف» ماده (۴۴)	[دولت مکلف است]... به‌نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به صد میلیون تن افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوراک مورد نیاز برای واحدهای مجتمع‌های تولیدی که پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میسر است و مشکلات زیست‌محیطی ندارند، با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مواد اولیه	انرژی
۴۴۵	جزء ۱ بند «ب» ماده (۴۴)	[وزارت نیرو مکلف است] ... موافقت اصولی برای ایجاد نیروگاه‌ها با بازدهی پنجاه و پنج تا شصت درصد (۵۵٪ تا ۶۰٪) صادر نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	تسهیل صدور مجوزها	انرژی
۴۴۶	جزء ۱ بند «ب» ماده (۴۴)	[وزارت نیرو مکلف است] قیمت خرید برق را با توجه به سازوکار بازار در بورس تعیین نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	حمایت زیرساختی	انرژی
۴۴۷	بند «الف» ماده (۴۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، فهرست اولویت‌های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل‌بخشی منطقه‌ای به‌تصویب هیئت‌وزیران برساند.	حداکثر ظرف مدت شش ماه (۱۳۹۶/۸/۱۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مقرراتی	صنعت
۴۴۸	بند «ث» ماده (۴۶)	دستگاه‌های اجرایی نظیر شهرداری‌ها، محاکم دادگستری، نیروی انتظامی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعمل‌ها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری خود را به‌گونه‌ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق	تا پایان سال دوم برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		و عوارض دولتی مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه و جریمه‌های آنها، جریمه‌ها و عوارض شهرداری و نیز اعتراضات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم‌افزار و بدون حضور نیروی انسانی هم‌زمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه میسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداخت‌ها و دریافت‌ها از طریق الکترونیکی انجام شود.				
۴۴۹	بند «ج» ماده (۴۶)	دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی و اقدام نماید که ورود کالای قاچاق در طول سال‌های اجرای قانون برنامه، سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) کاهش یابد...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها
۴۵۰	بند «ج» ماده (۴۶)	[دولت مکلف است]... از سال اول اجرای قانون برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل [آورد].	از سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها
۴۵۱	بند «ج» ماده (۴۶)	[دولت مکلف است] گزارش سالانه [...] جلوگیری از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی [را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.	هر سال (در طول اجرای قانون برنامه)	دولت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۴۵۲	بند «ج» ماده (۴۶)	سپرده‌گذاری ده درصد (۱۰٪) سالانه (ارزی) از منابع ورودی صندوق توسعه ملی در قبال اخذ خط اعتباری ریالی برای ارائه تسهیلات ریالی به صنایع کوچک و متوسط تعاونی و غیردولتی در چهارچوب اساسنامه دائمی صندوق توسعه ملی از طریق بانک‌های عامل دولتی انجام می‌شود.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	صنعت
۴۵۳	بند «خ» ماده (۴۶)	دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت مؤثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریایی کشور و توسعه فعالیت‌های معدنی، حمایت لازم را از صندوق ضمانت صادرات ایران، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت‌های معدنی و صنایع دریایی در طی سال‌های اجرای قانون برنامه به‌عمل آورد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	صنعت

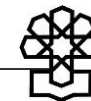
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۵۴	بند «د» ماده (۴۶)	دولت مکلف است توسعه و هدفمندسازی پژوهش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و مورد نظر برای هویت بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روان سازی، سفارش پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاه های متمرکز و غیرمتمرکز و اتحادیه ها و شرکت های تعاونی فرش دستباف روستایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستباف به منظور ارتقاء و بهبود بهره وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی های داخلی و خارجی را به عمل آورد....	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	دسترسی به بازار داخلی	صنعت
۴۵۵	ماده (۴۷)	کلیه دستگاه های اجرایی... مکلفند در طول اجرای قانون برنامه، در طرح های (پروژه های) خود و در شرایط برابر به پیمانکاران بومی واجد شرایط استانی اولویت دهند.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه های اجرایی	فنی و آموزشی	کلیه بخش ها
۴۵۶	بند «الف» ماده (۴۸)	دولت مکلف است: کلیه طرح های جمع آوری، مهار، کنترل و بهره برداری از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میادین نفتی و تأسیسات صنعت نفت را با تعیین نرخ عادلانه خوراک آنها ظرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون از طریق فراخوان به مردم و بخش غیردولتی واگذار نماید به گونه ای که تا پایان برنامه حداقل نود درصد (۹۰٪) گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد.	ظرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۶/۵/۱۶)	دولت	خصوصی سازی	انرژی
۴۵۷	بند «ب» ماده (۴۸)	به منظور افزایش خدمات سوخت رسانی به کشتی ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی آن در خلیج فارس و دریای عمان ضمن انجام حمایت های لازم از بخش غیردولتی در خرید فناوری های مخصوص، قیمت گذاری فرآورده، شرایط، تسهیلات، مشوق ها و صدور مجوزهای مورد نیاز برای توسعه صنعت سوخت رسانی به کشتی ها را به نحوی انجام دهد که ضمن رشد حداقل ده درصد (۱۰٪) سالانه، سهم کشور از بازار سوخت رسانی به کشتی ها در منطقه خلیج فارس و دریای عمان در پایان برنامه حداقل به پنجاه درصد (۵۰٪) برسد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۵۸	بند «ت» ماده (۴۸)	از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه نسبت به افزایش توان تولید برق تا بیست و پنج هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری مؤسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکت‌های تابعه یا به صورت روش‌های متداول سرمایه‌گذاری از جمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	حمایت زیرساختی	انرژی
۴۵۹	جزء ۱ بند «ج» ماده (۴۸)	وزارت نفت موظف است تمهیدات لازم را برای استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اکتشاف، تولید و بهره‌برداری (نه مالکیت) میادین نفت و گاز به‌ویژه میادین مشترک در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی به عمل آورد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نفت	خصوصی‌سازی	انرژی
۴۶۰	بند «الف» ماده (۵۲)	سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره‌برداری از حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری مانند سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته خواهد بود.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	آمایش سرزمین	حمل‌ونقل
۴۶۱	بند «ب» ماده (۵۲)	مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل‌ونقل ریلی علاوه بر معافیت‌های مذکور در بند (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	حمل‌ونقل
۴۶۲	بند «ت» ماده (۵۳)	... تمامی شرکت‌های فعال در ... صنعت [هوایی] در حوزه‌های طراحی، ساخت، سرهم (مونتاژ) و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول اجرای این قانون از قوانین و سیاست‌های حمایتی پیش‌بینی شده و مصوب برای شرکت‌های دانش‌بنیان برخوردار خواهند بود.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۴۶۳	ماده (۵۴)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است... خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به‌گونه‌ای سازماندهی نماید که... به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به‌نحوی که تا پایان اجرای قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	فنی و آموزشی	حمل‌ونقل

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش بنیان داخلی صورت گیرد.				
۴۶۴	ماده (۵۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد موظفند بر طراحی و ساخت خودروهای داخلی به نحوی نظارت کنند که ایمنی خودروهای مذکور متناسب با حداکثر سرعت ارتقاء یافته تا در تصادفات جاده‌ای، تلفات به حداقل میانگین جهانی برسد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد	ارتقای استاندارد	صنعت
۴۶۵	بند «ب» ماده (۶۱)	دستگاه‌های اجرایی ذی ربط موظفند به منظور افزایش بهره‌وری و استحصال زمین نسبت به احیای بافت‌های فرسوده و نامناسب روستایی اقدام نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۴۶۶	بند «ب» ماده (۶۱)	وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری‌ها موظفند با اعمال سیاست‌های تشویقی و در چهارچوب قانون حمایت از احیای بافت‌های فرسوده از اقدامات بخش غیردولتی برای احیاء و بازسازی بافت‌های فرسوده در قالب بودجه مصوب حمایت نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری‌ها	حمایت زیرساختی	ساختمان و مسکن
۴۶۷	بند «ج» ماده (۶۳)	هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی، خوابگاه‌های شبانه‌روزی، کتابخانه‌ها، سالن‌های ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در چهارچوب مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام می‌شود با تأیید سازمان توسعه، نوسازی و تجهیز مدارس کشور به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	ساختمان و مسکن
۴۶۸	بند «پ» ماده (۶۴)	کلیه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه به‌استثنای صندوق‌های بیمه و بازنشستگی موظفند به‌منظور حمایت از پژوهش‌های مسأله‌محور و تجاری‌سازی پژوهش و نوآوری، در اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم معادل حداقل سه درصد (۰.۳٪) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه، زیر نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری منظور نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	کلیه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های وابسته	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۶۹	بند «ج» ماده (۶۴)	دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون برای گسترش بهره‌وری دانش‌بنیان و ارتقای سطح فناوری در شرکت‌های ایرانی تمهیدات لازم را جهت تسهیل مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور و فعالان اقتصادی کشور در زنجیره تولید بین‌المللی فراهم آورند...	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	تشویق بهره‌وری	حوزه‌های دانش‌بنیان
۴۷۰	بند «الف» ماده (۶۵)	دولت مکلف است... از تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان در داخل کشور با مشارکت شرکت‌های خارجی صاحب صلاحیت و دارای دانش برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در حوزه‌های انرژی شامل بالادستی و پایین‌دستی نفت و گاز و تبدیل نیروگاهی و اعطای تسهیلات لازم در این زمینه در قالب قوانین بودجه سنواتی حمایت نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۴۷۱	بند «پ» ماده (۶۷)	دستگاه‌های اجرایی موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط، تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه اقدام کنند...	تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۴۷۲	بند «پ» ماده (۶۷)	... دستگاه‌های اجرایی مکلفند کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری یا برونسپاری را به دفاتر پستی و دفاتر پیشخوان خدمات دولت و دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی حسب مورد واگذار کنند...	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	خصوصی‌سازی	فناوری اطلاعات
۴۷۳	بند «پ» ماده (۶۷)	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است هر شش‌ماه یکبار گزارش عملکرد این بند [در خصوص الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات و واگذاری یا برونسپاری کلیه خدمات قابل ارائه به دفاتر پستی و...] را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر شش ماه یکبار	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	تقویت ضمانت اجرای قانون	فناوری اطلاعات
۴۷۴	بند «ث» ماده (۶۷)	کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور موظفند تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاه‌های اجرایی را حسب شرح وظایف آنان در چهارچوب قوانین خاص و موضوعی، به‌صورت رایگان فراهم نمایند.	تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۷۵	بند «ج» ماده (۶۷)	به منظور توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی از جمله اسناد مالی و حذف اسناد کاغذی در هر موردی که به موجب قانون، تنظیم اوراق یا اسناد، صدور یا اعطای مجوز، اخطار و ابلاغ، مبادله وجه، استعلام و مانند آن ضروری باشد، انجام الکترونیکی آن با رعایت مفاد قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ معتبر بوده و کفایت می نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۴۷۶	بند «الف» ماده (۶۸)	... دستگاه های اجرایی... مکلفند استعلامات هویت اشخاص حقیقی، کالا و خدمات، دارائی های منقول و غیرمنقول (از جمله ملک، وسایل نقلیه و اوراق بهادار) و نشانی مکان محور را به صورت الکترونیکی و براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور در چهارچوب قانون انجام دهند.	از پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	دستگاه های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۴۷۷	بند «ب» ماده (۶۸)	... وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است تا پایان اجرای قانون برنامه نسبت به توسعه و تکمیل شبکه ملی اطلاعات، امن و پایدار اقدام نماید تا امکان دسترسی به سطح یکی از سه کشور اول منطقه فراهم شود.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۴۷۸	بند «ب» ماده (۶۸)	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان [برنامه و بودجه]، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاه های اجرایی، از سال دوم اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم برای کاهش حداقل دوازده و نیم درصد سالانه از مراجعه حضوری به دستگاه های اجرایی را فراهم کند به طوری که رتبه ایران در سطح جهان در شاخص های مرتبط از جمله شاخص های توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه دولت الکترونیک به میزان سی رتبه در طی اجرای قانون برنامه، ارتقاء یابد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۴۷۹	بند «ث» ماده (۶۸)	در سال دوم اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم برای دستیابی به حداقل هفت و نیم درصد رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت کالا و خدمات کشور فراهم شود.	سال دوم اجرای قانون برنامه	دولت	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها
۴۸۰	بند «ح» ماده (۶۸)	دولت مکلف است، تا پایان اجرای قانون برنامه، [سامانه] مالیات الکترونیکی... را با پوشش کلیه ذی نفعان مستقر و بهره برداری نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۸۱	بند «ح» ماده (۶۸)	دولت مکلف است، تا پایان اجرای قانون برنامه [سامانه] معاملات دولتی الکترونیکی (شامل مناقصه، مزایده، خرید کالا) ... را با پوشش کلیه ذی‌نفعان مستقر و بهره‌برداری نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۸۲	بند «ح» ماده (۶۸)	... وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شورای اجرای فناوری اطلاعات) موظف به نظارت و پیگیری مستمر اجرای طرح‌های (پروژه‌های) مذکور و ارائه گزارش پیشرفت شش‌ماهه به شورای عالی فضای مجازی و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی است.	شش ماه یکبار	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شورای اجرای فناوری اطلاعات)	تقویت ضمانت اجرای قانون	فناوری اطلاعات
۴۸۳	بند «خ» ماده (۶۸)	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران مکلفند نسبت به افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی در چهارچوب وظایف قانونی خود اقدام نمایند و نیز با استفاده از مشارکت بخش خصوصی، تمهیدات لازم را برای افزایش صدور مجوز ایجاد سالانه حداقل دو هزار دفتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی به عمل آورند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت ملی پست	حمایت زیرساختی	فناوری اطلاعات
۴۸۴	ماده (۷۱)	برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان، چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به‌صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم بیمه کارفرما برای مدت دو سال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت بیمه‌ای	فناوری اطلاعات
۴۸۵	جزء ۲ بند «ب» ماده (۷۳)	[وزارت صنعت، معدن و تجارت ملکف است از ابتدای سال ۱۳۹۶] امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه (سیستم) اطلاعاتی واردات، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید.	از ابتدای سال ۱۳۹۶	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۸۶	بند «پ» ماده (۷۴)	دولت موظف است از بخش‌های خصوصی و تعاونی برای ایجاد شهرک‌های دانش سلامت، حمایت به عمل آورد...	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	سلامت
۴۸۷	بند «د» ماده (۷۴)	[وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است] ... حسب مورد تمهیدات لازم را در جهت صادرات محصولات سلامت‌محور به عمل آورد...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	دسترسی به بازار داخلی	سلامت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۸۸	جزء ۴ بند «ب» ماده (۸۰)	ادولت مکلف است مشتمل بر محورهای ذیل اقدام کند...: بسط و توسعه نقش مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه‌های مشارکت‌های گروهی و تأمین مالی مبتنی بر رویکرد خیر اجتماعی و تلاش در جهت جلب مشارکت بیشتر ذی‌نفعان در تأمین منابع مورد نیاز	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	سلامت
۴۸۹	جزء ۱ بند «ج» ماده (۹۲)	ادولت مکلف است اقدام‌های ذیل را به‌عمل آورد: تمهیدات قانونی لازم جهت امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و مطبوعات و قلم، صدا و سیما و رسانه و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	مقرراتی	سایر خدمات
۴۹۰	بند «الف» ماده (۹۲)	دولت مکلف است با همکاری قوه قضاییه تمهیدات قانونی لازم مربوط به تسهیل فرآیند صدور مجوز و بازنگری و کاهش ضوابط و مقررات محدودکننده تولید و نشر آثار فرهنگی و هنری و ایجاد امنیت لازم برای تولید و نشر آثار و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری دارای مجوز را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه پیش‌بینی نماید.	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	دولت	مقرراتی	سایر خدمات
۴۹۱	بند «ب» ماده (۹۲)	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند... فهرست مجوزها و تصدی‌گری فرهنگی و هنری با رعایت موازین شرعی قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی و سازمان‌های مردم‌نهاد را که تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تعیین می‌شود در طول سال‌های اجرای قانون برنامه واگذار نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط	خصوصی‌سازی	سایر خدمات
۴۹۲	بند «ح» ماده (۹۲)	اصحاب فرهنگ و هنر و رسانه و صدا و سیما که شغل خود را از دست می‌دهند تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند. دولت در چهارچوب لوائح بودجه سنواتی کمک‌های اعتباری را به این منظور در اختیار صندوق بیمه بیکاری قرار می‌دهد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت بیمه‌ای	سایر خدمات
۴۹۳	جزء ۲ بند «الف» ماده (۱۰۰)	ادولت موظف است تمهیدات زیر را به‌عمل آورد: اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چهارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چهارچوب قوانین مربوطه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	گردشگری و صنایع دستی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۹۴	جزء ۳ بند «الف» ماده (۱۰۰)	ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	گردشگری و صنایع دستی
۴۹۵	بند «ب» ماده (۱۰۲)	[دولت موظف است اقدامات ذیل را به عمل آورد: حمایت، پشتیبانی و ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل خانگی، بنگاه‌های زود بازده اقتصادی و تعاونی‌های تولیدی روستایی و خانواده محور و افزایش نرخ رشد مستمر فعالیت‌ها نسبت به سال پایه اجرای قانون برنامه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۴۹۶	بند «پ» ماده (۱۰۵)	[وزارت امور خارجه موظف است نسبت به اجرای موارد زیر اقدام نماید: تقویت دیپلماسی اقتصادی با تمرکز بر ورود به بازارهای جهانی برای صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی، تأمین مالی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و دستیابی به فناوری‌های نوین و ایجاد زمینه‌های لازم برای حضور بخش غیردولتی در دیگر کشورهای منطقه و کشورهای جنوب غربی آسیا...]	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۴۹۷	بند «ت» ماده (۱۰۵)	وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت امور خارجه مکلف است ظرف مدت یک سال از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، رایزنان بازرگانی در سفارتخانه‌های ایران در کشورهایی که بر اساس آمار گمرک بیشترین رابطه تجاری با ایران را دارند به گونه‌ای تعیین کند که کلیه این افراد دارای تحصیلات مرتبط با حوزه‌های اقتصادی بوده و به زبان انگلیسی یا کشور هدف تسلط کامل داشته باشند. مدت خدمت این افراد دو سال است. وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش سالانه اجرای این حکم را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	ظرف مدت یک سال از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۷/۱/۱۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۴۹۸	بند «ت» ماده (۱۰۵)	وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش سالانه اجرای این حکم [مربوط به تعیین رایزنان مسلط به دانش اقتصادی و زبان انگلیسی یا زبان کشور هدف] را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر سال	وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۹۹	جزء ۴ بند «ت» ماده (۱۰۶)	برنامه ریزی برای پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار به نحوی که سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) ورود قاچاق کاهش یابد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها
۵۰۰	بند «ب» ماده (۱۱۳)	مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء از طریق ادارات اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجراء می‌شوند. ادارات مذکور مکلفند بلافاصله پس از تقاضای اجرائیه نسبت به شناسایی و توقیف اموال مدیون اقدام کنند. چنانچه مرجع مذکور نتواند ظرف مدت دو ماه از تقاضای اجراء، نسبت به شناسایی و توقیف اموال متعهد سند، اقدام کند یا ظرف مدت شش ماه نسبت به اجرای مفاد سند اقدام نماید، متعهد سند می‌تواند با انصراف از اجرای مفاد سند به محاکم دادگستری رجوع نماید.	ظرف مدت دو ماه از تقاضای اجراء یا ظرف مدت شش ماه نسبت به اجرای مفاد سند	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
۵۰۱	جزء ۲ بند «ت» ماده (۱۱۳)	قوه قضائیه مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه به منظور پیشگیری و کاهش جرم، دعاوی و اختلافات، نسبت به شناسایی عوامل مؤثر در بروز دعاوی و جرائم به تفکیک در حوزه‌های قضایی هر استان اقدام و پس از بررسی جامع پژوهشی، اقدامات لازم را انجام و لوایح مورد نیاز را تهیه و با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.	پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	قوه قضائیه	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۵۰۲	تبصره ماده (۱۱۳)	قوه قضائیه مکلف است گزارش دقیق عملکرد سالانه خود در طول اجرای قانون برنامه را در پایان هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر سال تا پایان اعتبار قانون برنامه	قوه قضائیه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۵۰۳	ماده (۱۱۴)	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه نسبت به راه‌اندازی و ساماندهی دفتر املاک کشور به صورت الکترونیک اقدام نموده و کلیه معاملات راجع به املاک و اراضی را در آن به صورت آنی و الکترونیکی به نحوی ثبت نماید که امکان ثبت معاملات به صورت لحظه‌ای و برخط در دفتر املاک و نیز پاسخ آنی و برخط در همان لحظه به استعلامات فراهم باشد. دفتر مذکور پس از تکمیل جایگزین دفتر املاک موجود و در حکم آن خواهد بود.	پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۰۴	بند «الف» ماده (۱۱۶)	در راستای کاهش مراجعه مردم به مراجع قضائی و تسریع در حل و فصل اختلافات، قوه قضائیه مکلف است با همکاری دولت به منظور افزایش حل و فصل اختلافات از طریق داوری، ایجاد و توسعه نهادهای داوری و اعتمادسازی و ایجاد اقبال عمومی و حمایت از آنها، تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را پیش‌بینی نماید.	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	قوه قضائیه با همکاری دولت	حمایت حقوقی - قضایی	کلیه بخش‌ها
۵۰۵	بند «پ» ماده (۱۱۶)	قوه قضائیه مکلف است در راستای شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی و ایجاد زمینه اعتبارسنجی، سامانه سجل محکومیت‌های مالی را ایجاد نماید تا امکان استعلام برخط کلیه محکومیت‌های مالی اشخاص محکوم‌علیهیم از این سامانه برای بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و دستگاه‌های اجرائی و دفاتر اسناد رسمی فراهم آید.	پایان اعتبار قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۰۶	بند «الف» ماده (۱۱۷)	قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه‌ای الکترونیک ایجاد نماید که امکان پاسخگویی فوری و برخط به استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی ذی‌صلاح در خصوص اموال اشخاص محکوم‌علیهیم به طور متمرکز برای قوه قضائیه و تحت نظارت مستقیم رئیس قوه قضائیه از طریق دسترسی برخط به کلیه بانکهای اطلاعاتی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محکوم‌علیهیم فراهم شود تا توقیف اموال مزبور به سرعت و سهولت انجام گیرد. تمام مراجعی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند، مانند سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شهرداری‌ها، سازمان امور مالیاتی، نیروی انتظامی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی و کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و سامانه شناسه(کد) رهگیری اتحادیه مشاوران املاک مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال متعلق به اشخاص مذکور و کلیه تغییرات راجع به آنها و هر نوع نقل و انتقال بعدی آنها را، به نحوی که این اطلاعات به صورت برخط (آنلاین) و آنی از طریق سامانه مذکور قابل دسترس باشد، در اختیار قوه قضائیه قرار دهند. اطلاعات قابل دسترسی از طریق این سامانه دارای طبقه‌بندی محرمانه است و صرفاً با تأیید قضات منصوب رئیس قوه قضائیه به	پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	قوه قضائیه با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		درخواست مراجع قضائی صالح یا مراجع اجراکننده رأی یا مراجع اجراکننده مفاد اسناد رسمی در اختیار آنان قرار می‌گیرد. نحوه اجرای این بند به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.				
۵۰۷	بند «ب» ماده (۱۱۷)	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات قانونی لازم برای الکترونیک کردن فرآیندهای اجرای مفاد اسناد رسمی را انجام دهد.	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۰۸	بند «ت» ماده (۱۱۷)	قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه درگاه الکترونیک ایجاد نماید که با اتصال به سامانه‌های الکترونیک دستگاههای اجرائی، کلیه استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی به صورت الکترونیک قابل انجام و پاسخگویی باشد. کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند در اجرای این بند با قوه قضائیه همکاری کنند و استعلامات مورد نیاز قوه قضائیه را به صورت الکترونیک و در کمترین زمان ممکن از طریق سامانه مذکور پاسخ دهند.	پایان سال اول اجرای قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۰۹	بند «ب» ماده (۱۲۰)	قوه قضائیه موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سند امنیت قضائی را با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه برساند.	پایان سال دوم اجرای قانون برنامه	قوه قضائیه	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی (مصوب ۱۳۹۶/۵/۳۱)						
۵۱۰	ماده (۶)	... دستگاه‌های اجرائی موظفند در چهارچوب اعلامی سازمان برنامه و بودجه کشور، اطلاعات مربوط به چهارچوب این نظارت را در سامانه ثبت کنند...	-	دستگاه‌های اجرائی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۱۱	ماده (۶)	... سازمان موظف است تا گزارش عملکرد را هر شش‌ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی ارائه کند...	هر شش‌ماه یکبار	سازمان برنامه و بودجه کشور	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۵۱۲	تبصره ماده (۶)	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است سامانه جامع اطلاعات بازار کار، متناسب با اهداف این قانون را با استفاده از امکانات موجود ایجاد کرده و داده‌های مورد نیاز را در اختیار دستگاه‌های مرتبط قرار دهد.	-	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد (مصوب ۱۳۹۶/۷/۱۱) ^۱						
۵۱۳	ماده (۲۲)	سازمان موظف است در کلیه گمرکات ورودی و خروجی کشور از خدمات آزمایشگاه‌های بخش خصوصی، تعاونی و مراکز دانشگاهی که صلاحیت آنها مورد تأیید سازمان می‌باشد استفاده کند و در غیراین صورت با بهره‌گیری از امکانات موجود آزمایشگاه‌های مناسب دایر نماید.	-	سازمان ملی استاندارد ایران	ارتقای استاندارد	کلیه بخش‌ها
۵۱۴	ماده (۲۴)	سازمان مکلف است به منظور توسعه و تقویت نظام استانداردسازی، مشابه با نظام‌های بین‌المللی، انواع روش‌های تأیید انطباق محصول با استاندارد اعم از گواهی یا اظهاریه انطباق را اعمال کند... .	-	سازمان ملی استاندارد ایران	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۵۱۵	ماده (۲۹)	سازمان موظف است از طریق توسعه استانداردهای پژوهش‌محور در جهت ارتقای کیفیت تولیدات صنعتی در سطح استانداردهای پیشرفته و ورود رقابت‌پذیر جمهوری اسلامی ایران در عرصه مبادلات بین‌المللی با بهره‌گیری از اساتید برجسته و نخبگان علمی و فنی کشور در عرصه استانداردسازی، موجبات ارتقای کیفی محصولات با فناوری بالا در راستای نیل به اهداف توسعه و پیشرفت کشور را فراهم کند.	-	سازمان ملی استاندارد ایران	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
قانون حمایت از هنرمندان و استادکاران صنایع دستی (مصوب ۱۳۹۶/۱۰/۲۶)						
۵۱۶	ماده (۲)	دولت مکلف است در اجرای قانون بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۸ نسبت به ساماندهی و بیمه نمودن کلیه واجدان شرایط اقدام نماید.	-	دولت	حمایت بیمه‌ای	گردشگری و صنایع دستی

۱. به موجب ماده (۵۹) این قانون، «از تاریخ لازمالاجرا شدن این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون راجع به اجازه تأسیس مؤسسه استاندارد ایران مصوب ۱۳۳۹/۳/۱۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، اساسنامه مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۴۴/۴/۹ و لایحه قانونی راجع به اصلاح بند (الف) ماده (۱۰) اساسنامه مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۵۹/۴/۲۵ شورای انقلاب و قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۱/۱۱/۲۵ و اصلاحات بعدی آن نسخ می‌شود».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۱۷	بند «الف» ماده (۴)	اوزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ^۱ مکلف است... اقدامات زیر را به عمل آورد: ... اعمال نظارت و حمایت‌های لازم در جهت بهبود کیفی محصولات صنایع دستی و آموزش صنایع دستی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	فنی و آموزشی	گردشگری و صنایع دستی
۵۱۸	بند «ب» ماده (۴)	اوزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است اقدام زیر را به عمل آورد: ... برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و نظارت بر وضعیت کارگاه‌های تولیدی و آموزش صنایع دستی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	برنامه‌ریزی	گردشگری و صنایع دستی
۵۱۹	بند «پ» ماده (۴)	... پشتیبانی از هنرمندان و صنعتگران و همکاری با مراجع ذی‌صلاح برای تعیین و اعطای درجه هنری به هنرمندان صنایع دستی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تشویق بهره‌وری	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۰	بند «ت» ماده (۴)	... هماهنگی و برنامه‌ریزی در مورد مالکیت‌های معنوی و فکری صنایع دستی ایران (آثار و هنرمندان) در داخل و خارج از کشور	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	برنامه‌ریزی	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۱	بند «ث» ماده (۴)	... سازماندهی نظام اطلاع‌رسانی در زمینه صنایع دستی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۲	بند «ج» ماده (۴)	... همکاری با دستگاه‌های ذی‌ربط به منظور تدوین سرفصل دروس هنرستان‌ها، آموزشکده‌ها و دانشکده‌های صنایع دستی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	فنی و آموزشی	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۳	بند «چ» ماده (۴)	... هماهنگی و برنامه‌ریزی جهت تأسیس نهادهای غیردولتی برای کاهش تصدی دولت و ساماندهی فعالیتهای صنایع دستی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	برنامه‌ریزی	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۴	بند «ح» ماده (۴)	... برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و نظارت بر امر تأسیس شرکت‌های نمایشگاهی تخصصی صنایع دستی توسط تعاونی‌ها و بخش خصوصی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	برنامه‌ریزی	گردشگری و صنایع دستی

۱. بر اساس ماده واحده «قانون تشکیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی» (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۴) از تاریخ تصویب این قانون سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با تمامی اختیارات و وظایفی که به موجب قوانین و مقررات در مواردی که مغایر شرع نیست با رعایت بند «د» ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۴/۷/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی و بند «الف» ماده (۲۸) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ و بدون توسعه تشکیلات و افزایش نیروی انسانی به «وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی» تبدیل می‌شود.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
				دستی		
۵۲۵	بند «ذ» ماده (۴)	... برنامه‌ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر شناسایی و گردآوری آثار با ارزش و برگزیده صنایع دستی دوران معاصر و نمایش آنها توسط دستگاه‌های ذی‌ربط	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	برنامه‌ریزی	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۶	بند «ز» ماده (۴)	... تحقیق و بررسی مستمر جامعه آماری و جمع‌آوری اطلاعات لازم از وضعیت صنایع دستی ایران و جهان به‌منظور ارتقای جایگاه صنایع دستی ایران	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	فنی و آموزشی	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۷	بند «ز» ماده (۴)	... اهتمام بر ارتقای موقعیت ایران در نظام بازار صنایع دستی جهان در جهت رونق و افزایش صادرات	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تشویق صادرات	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۸	بند «س» ماده (۴)	... بهره‌گیری از سامانه‌های پیشرفته بازرگانی به‌منظور توسعه بازار فروش صنایع دستی ایران در کشورهای هدف توسط بخش غیردولتی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تشویق صادرات	گردشگری و صنایع دستی
۵۲۹	بند «ش» ماده (۴)	... کمک به ایجاد بازارچه‌های صنایع دستی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی	-	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	دسترسی به بازار داخلی	گردشگری و صنایع دستی
قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی (مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵)						
۵۳۰	جزء ۱ بند «الف» ماده (۴)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است: ۱- از محل اعتبارات داخلی و با استفاده از سامانه‌های موجود، سامانه متمرکزی را جهت درج فهرست توانمندی‌های محصولات داخلی ساماندهی کند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۱	جزء ۲ بند «الف» ماده (۴)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است: [به درج فهرست توانمندی‌های محصولات داخلی، ظرفیت و اسامی تولیدکنندگان کالاها و عرضه‌کنندگان خدمات، پیمانکاران طراحی - ساخت، فناوری‌های داخلی و رتبه‌بندی در سامانه	چهار ماه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		متمركز موضوع جزء (۱) این بند اقدام کند. اطلاعات این سامانه باید به صورت مستمر روزآمد و در دسترس عموم باشد.				
۵۳۲	جزء ۳ بند «الف» ماده (۴)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است: [عمق ساخت داخل محصولات داخلی و نصب برچسب نشان دهنده درصد عمق ساخت داخل بر روی محصولات را حداکثر طی دوره دوساله تعیین و در سامانه موضوع جزء (۱) این بند درج کند.	حداکثر طی دوره دو ساله	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۳	جزء ۴ بند «الف» ماده (۴)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است: [نسبت به درج رتبه‌بندی تولیدکنندگان کالاها، عرضه‌کنندگان خدمات و پیمانکاران طراحی - ساخت در سامانه موضوع جزء (۱) این بند که توسط مراجع ذیصلاح قانونی غیردولتی، سازمان‌های نظام مهندسی و اتاق ایران انجام می‌شود، اقدام کند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۴	تبصره ۱ جزء ۴ بند «الف» ماده (۴)	تشخیص صلاحیت و طبقه‌بندی مهندسان مشاور و پیمانکاران طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی)... بر عهده سازمان برنامه و بودجه کشور است و فهرست مربوطه جهت درج در سامانه موضوع این ماده به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام می‌شود.	-	سازمان برنامه و بودجه کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۵	جزء ۱ بند «ب» ماده (۴)	[کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند: [حداکثر یک ماه پس از تصویب طرح‌های (پروژه‌های) خود در مرجع ذی‌ربط، نسبت به انتشار فهرست و مشخصات آنها در سامانه موضوع این ماده اقدام کنند.	حداکثر یک ماه پس از تصویب طرح‌های (پروژه‌های) دستگاه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۶	جزء ۲ بند «ب» ماده (۴)	[کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند: [فهرست کالاها و خدمات خارجی مورد نیاز طرح‌های (پروژه‌های) موضوع این بند و همچنین نیازهای دوران بهره‌برداری طرح‌های (پروژه‌های) خود را با ذکر مشخصات فنی و استانداردهای مربوطه در سامانه موضوع این ماده اعلام کنند.	-	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۷	تبصره ۲ جزء ۲ بند «ب» ماده (۴)	خرید خارجی اقلام این جزء اعم از آنکه این خرید از بازار داخلی یا خارجی صورت پذیرد، در صورتی که حداقل سه ماه قبل از شروع فرآیند خرید در سامانه مذکور بارگذاری نشده باشد، ممنوع است...	-	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۳۸	جزء ۳ بند «ب» ماده (۴)	[کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند: [استاندارد مورد نظر کالا و خدمات مورد نیاز خود را تعیین و در سامانه موضوع این ماده اعلام کنند و در صورت عدم وجود استاندارد مدون، پیشنهاد تدوین یا انطباق آن را به سازمان ملی استاندارد ارائه کنند.	-	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

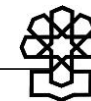
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۳۹	جزء ۴ بند «ب» ماده (۴)	[کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند: محصولات داخلی دارای گواهی انطباق از مراکز تأیید صلاحیت داخلی یا بین‌المللی را مورد قبول و تأیید قرار دهند.	-	کلیه دستگاه‌های اجرایی	ارتقای استاندارد	کلیه بخش‌ها
۵۴۰	بند «الف» ماده (۵)	... ارجاع کار توسط دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون صرفاً به مؤسسات و شرکت‌های ایرانی ثبت شده در فهرست توانمندی‌های مندرج در سامانه ماده (۴) این قانون مجاز است...	-	دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۴۱	بند «الف» ماده (۵)	... گزارش موارد خاص تصویب شده در شورای اقتصاد موضوع این بند همراه با مستندات باید هر سه ماه یک بار به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارائه شود.	هر سه ماه یک بار	شورای اقتصاد	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۵۴۲	بند «ب» ماده (۵)	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند کالاها و خدمات مورد نیاز طرح (پروژه) را از فهرست توانمندی‌های داخلی مندرج در سامانه موضوع ماده (۴) این قانون تأمین کنند...	-	دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۴۳	بند «ب» ماده (۵)	... خرید کالاها و خدمات خارجی (اعم از آنکه از بازار داخلی یا خارجی خریداری شوند) که محصولات با مشخصات مندرج در سامانه توانمندی‌های داخلی مشابه آنها وجود دارد، ممنوع است.	-	دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۴۴	تبصره ۷ بند «ب» ماده (۵)	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون موظف هستند رعایت ماده (۵) این قانون را صریحاً در قرارداد منعقد با پیمانکار اصلی درج کنند و رعایت آن را در تمامی قراردادهای مستقیم و غیرمستقیم الزامی اعلام نموده و بر رعایت آن نظارت کنند.	-	دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۴۵	تبصره ۸ بند «ب» ماده (۵)	پیوست فناوری قرارداد، جزء لاینفک قرارداد محسوب می‌شود و دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون موظفند این پیوست را در کلیه طرح‌ها (پروژه‌ها) و ارجاع کار موضوع این قانون مبتنی بر «سند چشم‌انداز»، «نقشه جامع علمی کشور»، سیاست‌های «علم و فناوری» و «اقتصاد مقاومتی» تهیه و همراه با سایر مستندات فنی و اقتصادی طرح (پروژه) برای تصویب به شورای اقتصاد ارائه کنند...	-	دستگاه‌های اجرایی	فنی و آموزشی	حوزه‌های دانش‌بنیان

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۴۶	بند «الف» ماده (۶)	کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون قبل از واردات کالا یا تهیه خدمات از خارج کشور، مکلفند نسبت به ثبت سفارش کالا یا خدمت مربوط طبق قانون مقررات صادرات و واردات و آیین‌نامه اجرایی آن اقدام کنند.	-	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۴۷	بند «ب» ماده (۶)	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند اسامی پیمانکاران طرح‌های (پروژه‌های) خود را با رعایت تبصره (۱) بند «ب» ماده (۴) و تبصره (۳) ماده (۲) این قانون بلافاصله پس از تعیین به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کنند.	-	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۵۴۸	جزء ۱ بند «ب» ماده (۷)	[بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است، شرایط زیر را برای بانک‌های عامل فراهم سازد: ا] گشایش اعتبار ارزی (به صورت قابل تقسیم و یا اتکایی)، به درخواست دستگاه‌های موضوع ماده (۲) و در مراحل بعدی، پیمانکاران اصلی و فرعی توسط بانک‌های عامل به نفع شرکت‌های ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی طرف قرارداد.	-	بانک مرکزی	حمایت ارزی	کلیه بخش‌ها
۵۴۹	جزء ۲ بند «ب» ماده (۷)	[بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است، شرایط زیر را برای بانک‌های عامل فراهم سازد: ا] اجازه استفاده از ارزی که توسط شرکت‌های ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی در پیمان‌ها و قراردادهای ارزی یا ارزی - ریالی مربوط، اعم از پیمان‌ها و قراردادهای بخش دولتی یا غیردولتی حاصل می‌شود برای واردات کالا و خدمات مورد نیاز طرح (پروژه).	-	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۵۵۰	جزء ۳ بند «ب» ماده (۷)	[بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است] سازوکار روش تأمین مالی مقید را طراحی و به بانک‌ها ابلاغ کند. بانک‌های تخصصی دولتی و غیردولتی موظف به اجرای این روش هستند.	-	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۵۵۱	تبصره جزء ۱ بند «ب» ماده (۷)	صندوق توسعه ملی مکلف است روش تأمین مالی مقید را در چهارچوب قانون و ضوابط قانونی خود اجرایی کند.	-	صندوق توسعه ملی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۵۵۲	تبصره ۱ ماده (۸)	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون مجاز نیستند در قرارداد خرید کالا یا خدمات، حق واگذاری مطالبات آن قرارداد را از فروشنده کالا یا خدمت سلب کنند و در هر صورت سلب این حق نافذ نخواهد بود.	-	دستگاه‌های اجرایی	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها
۵۵۳	بند «الف» ماده (۹)	... دولت مکلف است زمینه‌های قانونی لازم را برای تأسیس و شکل‌گیری فعالیت مؤسسات تضمین غیردولتی ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون فراهم آورد... .	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها

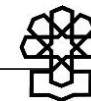
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
			(۱۳۹۶/۸/۱۶)			
۵۵۴	بند «ب» ماده (۹)	بیمه مرکزی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، سازوکار ارائه انواع پوشش‌های بیمه‌نامه اعتبار صادراتی و بیمه‌نامه مسئولیت ناشی از محصول توسط شرکت‌های بیمه داخلی را تهیه و ابلاغ کند.	سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه (۱۳۹۶/۵/۱۶)	بیمه مرکزی ایران	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
۵۵۵	تبصره ماده (۱۰) ^۱	سازمان تأمین اجتماعی مکلف است به منظور بیمه کارکنان ایرانی دارای گواهینامه شغلی که در ارتباط با اجرای قراردادهای صدور خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور اعزام می‌شوند حق بیمه قراردادهای (پیمان‌ها) را به صورت ریالی صرفاً بر اساس صورت مزد یا حقوق ماهیانه کارکنان محاسبه و وصول کند و مفاصاحساب قرارداد و یا پیمان‌ها را صادر کند.	-	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
۵۵۶	ماده (۱۱)	سازمان تأمین اجتماعی موظف است حق بیمه قراردادهای و پیمان‌های غیرعمرانی (غیرتمک دارایی سرمایه‌ای) پیمانکاران و یا پیمانکاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود را بر مبنای صورت مزد یا حقوق ماهیانه کارکنان یا بازرسی انجام شده محاسبه و وصول نموده و مفاصاحساب قرارداد یا پیمان را صادر کند. در مواردی که در این گونه قراردادهای و پیمان‌ها عملیات اجرایی شامل ساخت توأم با یکپارچه سازی، سرهم بندی (مونتاز)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، به طریق فوق اقدام و مفاصاحساب قرارداد (پیمان) را صادر کند. محاسبه و مطالبه حق بیمه بر اساس روش «نسبت مزد به کل کار انجام یافته» در این قراردادهای و پیمان‌ها ممنوع است.	-	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها

۱. به موجب این ماده، تبصره مذکور، جایگزین تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۱۲) «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم» (مصوب ۱/۵/۱۳۹۱) شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۵۷	تبصره ماده (۱۱)	در صورتی که پیمانکاران و یا پیمانکاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادهای و یا پیمانهای صدر این ماده از کارگاههای غیر ثابت استفاده کنند، منحصراً حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد مشمول روش مذکور (بر مبنای صورت مزد یا حقوق ماهیانه) عمل نشده و بر اساس روشهای قانونی مربوطه محاسبه خواهد شد.	-	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
۵۵۸	ماده (۱۳)	کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسان مشاور و سازندگان می‌باشند مکلفند مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق، جریمه‌های مربوط به آن را نیز پرداخت می‌کند.	حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت	کلیه دستگاه‌های اجرایی	پرداخت مطالبات دولتی	کلیه بخش‌ها
۵۵۹	ماده (۱۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ثبت سفارش کالاهای مصرفی و مصرفی بادوام خارجی دارای مشابه ایرانی را که با کیفیت مناسب و به میزان کافی تولید شده باشد تا پایان مدت قانون برنامه پنجساله ششم توسعه... ممنوع [نماید]...	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۶۰	ماده (۱۶)	[وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است] ... براساس ماده (۲۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور از موانع تعرفه‌ای و فنی جهت مدیریت واردات استفاده کند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	حمایت تعرفه‌ای	کلیه بخش‌ها
۵۶۱	تبصره ۲ ماده (۱۶)	وزارت صنعت، معدن و تجارت و حسب مورد وزارت جهاد کشاورزی مکلفند نسبت به نصب برچسب نشان‌دهنده درصد عمق ساخت داخل در کالاهای صنعتی و یا بسته‌بندی شده مشمول این ماده توسط تولیدکنندگان پیگیری و نظارت لازم را اعمال کنند.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۶۲	ماده (۱۷)	دستگاه‌های موضوع صدر ماده (۲) این قانون و تبصره (۲) آن [ملزم به] خرید کالاها و خدمات از فهرست توانمندی‌های محصولات داخلی موضوع بند «الف» ماده (۴) این قانون [هستند]...	-	دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۵۶۳	ماده (۱۷)	... در تدارک و تأمین کالاهای مصرفی، مصرفی بادوام، تجهیزات و تأسیسات غیرطرحی (پروژه‌ای) مورد نیاز خود، ملزم به خرید محصولات داخلی و کالاهای ایرانی هستند...	-	دستگاه‌های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۶۴	ماده (۱۷)	... فهرست محصولات داخلی و کالاهای ایرانی سالانه توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام خواهد شد. در موارد مربوط به حوزه اختیارات وزارت جهاد کشاورزی نظر این وزارتخانه دریافت و عیناً در این فهرست اعلام می‌شود.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت جهاد کشاورزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلید بخش‌ها
۵۶۵	ماده (۱۸)	به‌منظور حمایت از کالای ایرانی موضوع این قانون، تبلیغ کالاهای خارجی دارای مشابه یا نمونه ایرانی در صدا و سیما، مطبوعات، تابلوهای شهری یا دیواری، وسایل حمل‌ونقل همگانی، اوراق چاپی، تلفن و فضای مجازی ممنوع بوده و رسانه پخش کننده آگهی به جزای نقدی معادل ده برابر قرارداد پخش آگهی، محکوم می‌شود.	-	صدا و سیما و شهرداری	اولویت خرید محصولات داخلی	کلید بخش‌ها
۵۶۶	جزء ۳ بند «ب» ماده (۱۹)	هیئت موظف است نتایج نهایی و قطعی شده بررسی‌های نظارتی خود را جهت شفافیت بیشتر از طریق سامانه موضوع ماده(۴) این قانون اطلاع‌رسانی [نماید]... .	-	هیئت نظارت موضوع ماده (۱۹) قانون	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلید بخش‌ها
۵۶۷	جزء ۳ بند «ب» ماده (۱۹)	[هیئت نظارت موظف است] از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت هر سه ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی گزارش کند.	هر سه ماه یکبار	هیئت نظارت موضوع ماده (۱۹) قانون	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلید بخش‌ها
۵۶۸	بند «ب» ماده (۲۰)	دستگاه‌های موضوع ماده(۲) این قانون مکلفند گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) را با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی، هر سه ماه به هیئت نظارت این قانون ارائه کنند.	هر سه ماه یکبار	دستگاه‌های اجرایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلید بخش‌ها
۵۶۹	ماده (۲۲)	قوه قضاییه در حدود اختیارات خود مکلف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این قانون شعبه یا شعبی از دادگاه‌های عمومی را به طور ویژه برای رسیدگی و صدور حکم در خصوص جرائم موضوع این قانون اختصاص دهد.	حداکثر ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این قانون (۱۳۹۶/۵/۱۶)	قوه قضاییه	حمایت حقوقی - قضایی	کلید بخش‌ها
۵۷۰	ماده (۲۳)	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است عملکرد اجرای این قانون را هر سه ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی گزارش کند.	سه ماه یکبار	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلید بخش‌ها
قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۴)						

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۷۱	ماده (۲)	دولت موظف است طبق تکالیف این قانون، از طریق وزارت نفت نسبت به صدور و بازنگری مجوز طرح‌ها تا سقف دو میلیون بشکه در روز و اعطای تنفس خوراک، از سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی برای جذب سرمایه‌گذاری مردمی حمایت کند.	-	دولت از طریق وزارت نفت	تأمین مواد اولیه	صنعت
۵۷۲	بند «الف» ماده (۵)	وزارت نفت موظف است در زمان اعطای مجوز طرح، نسبت به اعطای مجوزهای ذیل برای واحدهای مشمول این قانون اقدام کند: ... مجوز صادرات فرآورده‌های تولیدی	-	وزارت نفت	تأمین مواد اولیه	صنعت
۵۷۳	بند «ب» ماده (۵)	وزارت نفت موظف است در زمان اعطای مجوز طرح، نسبت به اعطای مجوزهای ذیل برای واحدهای مشمول این قانون اقدام کند: ... مجوز تأمین نفت خام به عنوان خوراک مصرفی پس از اتمام دوره تنفس خوراک با رعایت مصالح کشور در صورت درخواست متقاضی	-	وزارت نفت	تأمین مواد اولیه	صنعت
قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی (مصوب ۱۳۹۹/۱/۲۰)						
۵۷۴	ماده (۴)	سرمایه‌گذاری در ایجاد و بهره‌برداری از تأسیسات تبدیل پسماند به انرژی معاف از پرداخت مالیات می‌باشد. قراردادهای خرید تضمینی برق از تأسیسات مذکور و عوارض مندرج در ماده (۲) این قانون نیز مشمول این معافیت‌ها است.	-	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	انرژی

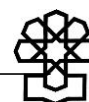
مأخذ: یافته‌های تحقیق.

۳. تحلیل

از میان ۲۲۰ قانون مصوب چهار دوره تقنینی هفتم، هشتم، نهم و دهم که کلیدواژه‌های مرتبط با حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری در عنوان آنها به کار رفته است (به‌جز قوانین مربوط به کنوانسیون‌ها و اسناد بین‌المللی و بین‌کشوری)، ۳۸ قانون حاوی موادی بودند که به‌طور مستقیم و در مواردی غیرمستقیم، به حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار تاکید داشتند و در مجموع، ۵۷۴ تکلیف برای دولت و دستگاه‌های اجرایی در آنها مقرر شده است. عناوین قوانین مربوط و تعداد احکام ناظر بر حمایت از کسب‌وکارها در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. قوانین حاوی احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار در چهار دوره تقنینی (هفتم تا دهم)

ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب	تعداد احکام	درصد
۱	قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۴۰۰-۱۳۹۶)	۱۳۹۵/۱۲/۱۴	۱۷۰	٪۲۹.۶۲
۲	قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴/۲/۱) و الحاقیه آن (مصوب ۱۳۹۷/۲/۳۰)	۱۳۹۴/۲/۱	۷۳	٪۱۲.۷۲
۳	قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی	۱۳۸۶/۱۱/۸	۴۶	٪۸.۰۱
۴	قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی	۱۳۹۸/۲/۱۵	۴۱	٪۷.۱۴
۵	قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار	۱۳۹۰/۱۱/۱۶	۴۰	٪۶.۹۷
۶	قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور	۱۳۹۵/۱۱/۱۰	۳۱	٪۵.۴۰
۷	قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۸۹/۴/۲۳	۲۸	٪۴.۸۸
۸	قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور	۱۳۹۳/۱۱/۱۲	۱۵	٪۲.۶۱
۹	قانون اصلاح مالیات‌های مستقیم	۱۳۹۴/۴/۳۱	۱۴	٪۲.۴۴
۱۰	قانون حمایت از هنرمندان و استادکاران صنایع دستی	۱۳۹۶/۱۰/۲۶	۱۴	٪۲.۴۴
۱۱	قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷	۱۳۸۴/۸/۱۵	۱۳	٪۲.۲۶
۱۲	قانون اصلاح قانون معادن	۱۳۹۰/۸/۲۲	۱۲	٪۲.۰۹
۱۳	قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۸۴/۹/۱)	۱۳۸۴/۹/۱	۱۰	٪۱.۷۴
۱۴	قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها	۱۳۸۶/۴/۵	۷	٪۱.۲۲
۱۵	قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	۱۳۸۹/۸/۵	۷	٪۱.۲۲
۱۶	قانون ارتقاء کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی	۱۳۸۹/۲/۲۶	۵	٪۰.۸۷
۱۷	قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی	۱۳۹۰/۹/۲۰	۵	٪۰.۸۷

ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب	تعداد احکام	درصد
۱۸	قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۱۳۹۳/۱۲/۴	۵	۰.۸۷٪
۱۹	قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	۱۳۸۸/۱۰/۱۵	۴	۰.۷۰٪
۲۰	قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران	۱۳۹۳/۲/۱۷	۴	۰.۷۰٪
۲۱	قانون مدیریت خدمات کشوری	۱۳۸۶/۷/۸	۳	۰.۵۲٪
۲۲	قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	۱۳۸۷/۲/۲۵	۳	۰.۵۲٪
۲۳	قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی	۱۳۹۶/۵/۳۱	۳	۰.۵۲٪
۲۴	قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد	۱۳۹۶/۷/۱۱	۳	۰.۵۲٪
۲۵	قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی	۱۳۹۸/۴/۲۴	۳	۰.۵۲٪
۲۶	قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار)	۱۳۸۸/۵/۱۸	۲	۰.۳۵٪
۲۷	قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی	۱۳۸۸/۹/۲۵	۲	۰.۳۵٪
۲۸	قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی	۱۳۸۳/۱/۲۵	۱	۰.۱۷٪
۲۹	قانون تأمین منابع مالی برای جبران خسارات ناشی از خشکسالی و یا سرمازدگی	۱۳۸۳/۳/۱۴	۱	۰.۱۷٪
۳۰	قانون اصلاح تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق دو تبصره به آن	۱۳۸۳/۶/۱	۱	۰.۱۷٪
۳۱	قانون الحاق دو تبصره به قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۱۳۶۸	۱۳۸۴/۳/۳۰	۱	۰.۱۷٪
۳۲	قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی	۱۳۸۴/۷/۶	۱	۰.۱۷٪
۳۳	قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی	۱۳۸۷/۲/۱۵	۱	۰.۱۷٪
۳۴	قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸	۱۳۸۸/۲/۲	۱	۰.۱۷٪
۳۵	قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی	۱۳۸۹/۲/۲۲	۱	۰.۱۷٪
۳۶	قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی	۱۳۹۱/۱۱/۲۴	۱	۰.۱۷٪
۳۷	قانون حمایت از صنعت برق کشور	۱۳۹۴/۸/۱۰	۱	۰.۱۷٪
۳۸	قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی	۱۳۹۹/۱/۲۰	۱	۰.۱۷٪
	مجموع		۵۷۴	۱۰۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

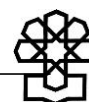
چنانکه در جدول ۲ آمده است، بخش‌های معتناهی از احکام موضوع گزارش حاضر، در «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه...» مقرر شده است (۱۷۰ حکم؛ ۳۰ درصد مجموع احکام). این امر، نشانگر اهمیت قانون برنامه توسعه و ضرورت نظارت بر احکام آن برای بهبود محیط کسب‌وکار است.

نکته دیگر اینکه ۷۰ درصد احکام حمایتی و ناظر بر تولید و کسب‌وکار، فقط در ۶ قانون درج شده است. به عبارت دقیق‌تر، ۴۰۱ حکم از مجموع ۵۷۴ حکم مربوطه، در «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه...»، «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»، «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی»، «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، «قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار» و «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»، مقرر شده است. بنابراین، هرگونه تدبیر و اقدام نظارتی برای حمایت قانون از کسب‌وکارها، باید بر ۶ قانون مذکور متمرکز شود.

در جدول ۳، احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار در دوره‌های هفتم تا دهم از حیث موضوعی، دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۳. دسته‌بندی موضوعی احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار در دوره‌های تقنینی هفتم تا دهم

ردیف	انواع حمایت	تعداد	درصد
۱	تأمین مالی	۷۹	٪۱۳/۷۶
۲	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	۷۰	٪۱۲/۲۰
۳	حمایت زیرساختی	۳۰	٪۵/۲۳
۴	مالیاتی	۳۰	٪۵/۲۳
۵	شفاف‌سازی اطلاعات	۲۸	٪۴/۸۸
۶	خصوصی‌سازی	۲۷	٪۴/۷۰
۷	تسهیل صدور مجوزها	۲۶	٪۴/۵۳
۸	فنی و آموزشی	۲۵	٪۴/۳۶
۹	تقویت ضمانت اجرای قانون	۲۴	٪۴/۱۸
۱۰	حمایت بیمه‌ای	۲۴	٪۴/۱۸
۱۱	مقرراتی	۲۱	٪۳/۶۶
۱۲	حمایت از رقابت	۱۳	٪۲/۲۶
۱۳	بهبود محیط کسب‌وکار	۱۲	٪۲/۰۹
۱۴	پرداخت مطالبات دولتی	۱۲	٪۲/۰۹
۱۵	آمایش سرزمین	۱۱	٪۱/۹۲
۱۶	تأمین زمین	۱۱	٪۱/۹۲
۱۷	حمایت حقوقی - قضایی	۱۱	٪۱/۹۲
۱۸	مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری	۱۱	٪۱/۹۲
۱۹	اولویت خرید محصولات داخلی	۱۰	٪۱/۷۴
۲۰	تشویق بهره‌وری	۹	٪۱/۵۷

ردیف	انواع حمایت	تعداد	درصد
۲۱	تشویق صادرات	۹	٪۱/۵۷
۲۲	ارتقای استاندارد	۸	٪۱/۳۹
۲۳	تأمین مواد اولیه	۸	٪۱/۳۹
۲۴	برنامه‌ریزی	۷	٪۱/۲۲
۲۵	خرید تضمینی	۷	٪۱/۲۲
۲۶	حمایت تعرفه‌ای	۷	٪۱/۲۲
۲۷	حمایت از تعاونی‌ها	۶	٪۱/۰۵
۲۸	دسترسی به بازار داخلی	۶	٪۱/۰۵
۲۹	حمایت از تشکل‌ها	۵	٪۰/۸۷
۳۰	حمایت از حقوق مالکیت	۵	٪۰/۸۷
۳۱	حمایت دیپلماتیک	۵	٪۰/۸۷
۳۲	مبارزه با قاچاق	۵	٪۰/۸۷
۳۳	حمایت یارانه‌ای	۴	٪۰/۷۰
۳۴	تأمین آب	۳	٪۰/۵۲
۳۵	حمایت ارزی	۲	٪۰/۳۵
۳۶	رفع موانع قانونی - مقرراتی	۲	٪۰/۳۵
۳۷	محدودیت واردات	۱	٪۰/۱۷
	مجموع	۵۷۴	٪۱۰۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

جدول ۳ نشانگر آن است که ۷۹ حکم از مجموع ۵۷۴ حکم ناظر بر حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری (حدود ۱۴ درصد)، به موضوع تأمین مالی اختصاص دارد. نتیجه پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش پیشین راجع به تحلیل انواع و کیفیت حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه، از حیث رتبه نخست موضوع تأمین مالی در انواع حمایت‌های قانونی، هم‌خوانی دارد. بدین ترتیب که نتیجه مطالعه مذکور حاکی از آن بود که از مجموع ۳۵۸ حکم مربوط به حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه، بیشترین نوع حمایت، حمایت از طریق تأمین مالی (در مجموع ۷۹ حکم؛ ۲۲ درصد) بوده است.^۱ به عبارت دیگر، قانونگذاران در برنامه‌های شش‌گانه، حدود یک‌پنجم از احکام حمایت از تولید را به تأمین مالی به‌ویژه از طریق تسهیلات بانکی به تولید اختصاص داده‌اند.^۲

در جدول ۴، بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی چهار دوره تقنینی مورد بررسی در این پژوهش و تعداد و درصد اختصاص یافته احکام قانونی به هر یک از بخش‌ها و زیربخش‌ها، درج شده است.

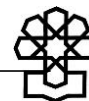
۱. ر. ک.: مرکزالمیری و سیاح، پیشین، صص ۶۶-۶۸.
 ۲. همان.

جدول ۴. دسته‌بندی بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب دوره‌های هفتم تا دهم

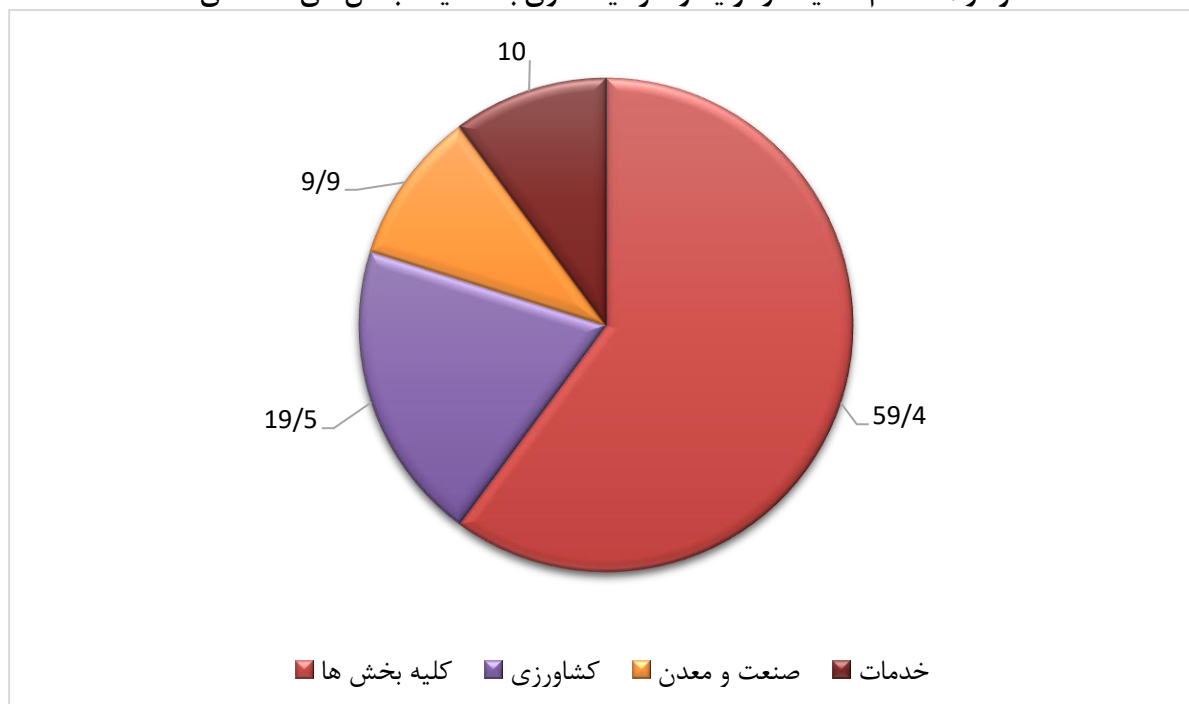
ردیف	بخش مورد حمایت	تعداد	درصد
۱	کلیه بخش‌ها	۳۲۰	٪۵۵/۷۵
۲	کشاورزی	۱۱۲	٪۱۹/۵۱
۳	صنعت	۲۴	٪۴/۱۸
۴	گردشگری و صنایع دستی	۱۹	٪۳/۳۱
۵	انرژی	۱۷	٪۲/۹۶
۶	حوزه‌های دانش‌بنیان	۱۶	٪۲/۷۹
۷	خدمات مالی	۱۶	٪۲/۷۹
۸	معادن	۱۶	٪۲/۷۹
۹	فناوری اطلاعات	۱۱	٪۱/۹۲
۱۰	ساختمان و مسکن	۱۰	٪۱/۷۴
۱۱	حمل و نقل	۴	٪۰/۷۰
۱۲	سایر خدمات	۴	٪۰/۷۰
۱۳	سلامت	۳	٪۰/۵۲
۱۴	بازرگانی	۲	٪۰/۳۵
	مجموع	۵۷۴	٪۱۰۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

نکته قابل توجه در جدول ۴ این است که بیش از نیمی از احکام ناظر بر حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب و کار (۵۹ درصد)، مربوط به بخش‌های متعدد (کلیه بخش‌ها، به‌علاوه احکام مربوط به حوزه‌های دانش‌بنیان) است. نکته دیگر اینکه از میان بخش‌های مورد حمایت، حدود یک‌پنجم احکام قانونی به بخش کشاورزی اختصاص دارد و این بخش با فاصله قابل توجهی، احکام قانونی مربوط را به خود اختصاص داده است.

نمودار ۱. احکام حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری به تفکیک بخش‌های اقتصادی

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

تعداد نهادها و دستگاه‌های مجری احکام قانونی مربوط به حمایت از تولید یا سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار درج شده است. لازم به توضیح است در ستون «نهاد»، عیناً عنوان مذکور در قانون آمده است. بدین ترتیب در موادی مانند «دستگاه‌های اجرایی» «مراجع صادرکننده مجوز»، «دولت» و... اشتراکات و هم‌پوشانی‌هایی وجود دارد که منشاء آن، ابهام واژگان و عبارات مذکور در قانون است. از سوی دیگر، در مواردی، نام دستگاه‌هایی ذکر شده که همگی وابسته به یک وزارتخانه هستند، مانند گمرک یا سازمان خصوصی‌سازی که وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی هستند. چنانکه گفته شد، هدف اصلی جدول ۵، ارائه فهرست و تعداد دستگاه‌های مجری احکام قانونی مورد بحث است و ملاک اصلی، عنوان نهاد یا دستگاه تصریح شده در حکم قانونی است. بر سیاق جدول ۱، در جدول ۵ نیز فقط دستگاه یا نهاد اصلی مسئول مد نظر بوده است. همچنین در مواردی که انجام تکلیفی بر عهده دو یا چند دستگاه قرار داده شده و دستگاه مسئول مشخص نشده، در جدول ۵ به آنها اشاره نشده است.

جدول ۵. نهادهای و دستگاه‌های مجری قوانین حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری

و کسب‌وکار در مجالس هفتم تا دهم

ردیف	نهاد / دستگاه	تعداد	درصد
۱	دولت	۱۸۸	۳۴/۳۱٪
۲	دستگاه‌های اجرایی	۵۷	۱۰/۴۰٪
۳	سازمان / اداره ثبت اسناد و املاک کشور	۳۷	۶/۷۵٪
۴	سازمان امور مالیاتی کشور	۳۲	۵/۸۴٪
۵	وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲۴	۴/۳۸٪
۶	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	۲۰	۳/۶۵٪
۷	وزارت جهاد کشاورزی	۱۷	۳/۱۰٪
۸	قوه قضاییه	۱۶	۲/۹۲٪
۹	بانک مرکزی	۱۵	۲/۷۴٪
۱۰	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱۴	۲/۵۵٪
۱۱	شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی	۱۱	۲/۰۱٪
۱۲	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۱۱	۲/۰۱٪
۱۳	مراجع صادرکننده مجوز	۱۰	۱/۸۲٪
۱۴	شورای عالی بورس و اوراق بهادار ایران	۷	۱/۲۸٪
۱۵	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۷	۱/۲۸٪
۱۶	سازمان تأمین اجتماعی	۶	۱/۰۹٪
۱۷	شورای رقابت	۵	۰/۹۱٪
۱۸	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۵	۰/۹۱٪
۱۹	وزارت امور خارجه	۵	۰/۹۱٪
۲۰	وزارت نفت	۵	۰/۹۱٪
۲۱	وزارت نیرو	۵	۰/۹۱٪
۲۲	اتاق‌ها	۴	۰/۷۳٪
۲۳	بیمه مرکزی ایران	۴	۰/۷۳٪
۲۴	سازمان برنامه و بودجه کشور	۴	۰/۷۳٪
۲۵	هیئت وزیران	۴	۰/۷۳٪
۲۶	سازمان خصوصی‌سازی	۳	۰/۵۵٪
۲۷	سازمان ملی استاندارد ایران	۳	۰/۵۵٪
۲۸	صندوق توسعه ملی	۳	۰/۵۵٪
۲۹	گمرک	۳	۰/۵۵٪
۳۰	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	۳	۰/۵۵٪
۳۱	سازمان انرژی اتمی ایران	۲	۰/۳۶٪
۳۲	سازمان بورس و اوراق بهادار	۲	۰/۳۶٪
۳۳	سازمان حفاظت محیط زیست	۲	۰/۳۶٪
۳۴	شورای اقتصاد	۲	۰/۳۶٪
۳۵	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	۲	۰/۳۶٪
۳۶	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	۱	۰/۱۸٪
۳۷	سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح	۱	۰/۱۸٪

ردیف	نهاد / دستگاه	تعداد	درصد
۳۸	سازمان ملی زمین و مسکن	۱	٪۰/۱۸
۳۹	شرکت ملی پست	۱	٪۰/۱۸
۴۰	سازمان نقشه‌برداری کشور	۱	٪۰/۱۸
۴۱	شهرداری‌ها	۱	٪۰/۱۸
۴۲	مرکز آمار ایران	۱	٪۰/۱۸
۴۳	وزارت راه و شهرسازی	۱	٪۰/۱۸
۴۴	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱	٪۰/۱۸
۴۵	وزارت کشور	۱	٪۰/۱۸
مجموع		۵۴۸	۱۰۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

در مجموع، در ۵۴۸ حکم قانونی مورد بحث، نهاد یا دستگاه مشخصی به عنوان مجری تعیین شده است. در ۲۶ حکم باقیمانده، یا نهاد مشخصی به عنوان مجری مقرر نشده^۱ یا دو یا چند دستگاه، به طور مشترک مسئول اجرای حکم، تعیین شده‌اند.

یکی از نکات قابل توجه راجع به دستگاه‌های مجری احکام حمایتی و ناظر بر کسب و کارها، مقرر شدن «دولت» و «دستگاه‌های اجرایی» به عنوان نهادهایی است که در مجموع، مسئولیت اجرای ۲۴۵ حکم (حدود نیمی از کل احکام مربوط) را برعهده دارند. شایان ذکر است که طبق تعاریف قانونی، تعریف «دستگاه اجرایی»، اعم از «دولت» بوده و تمامی نهادهای وابسته به قوای سه‌گانه را در بر می‌گیرد.^۲

از بین دیگر دستگاه‌ها، وزارت امور اقتصادی و دارایی، مجموعاً مسئولیت اجرای ۵۲ حکم مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری را برعهده دارد (۳۲ حکم بر عهده سازمان امور مالیاتی کشور، ۹ حکم بر عهده دیگر نهادهای وابسته به وزارتخانه و ۱۱ حکم بر عهده وزارتخانه). رتبه بعد، به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تعلق دارد که مکلف به اجرای ۳۷ حکم در خصوص موضوع مورد بررسی است.

۱. مانند این موارد: «اشخاص حقیقی و حقوقی که به عنوان مدیران نهادهای مالی، تشکلهای خودانتظام و ناشران اوراق بهادار، انتخاب شده یا می‌شوند»؛ «اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل تمامی اشخاص حقوقی که نزد مرجع ثبت شرکت‌ها در سراسر کشور به ثبت رسیده‌اند».

۲. بر اساس ماده (۵) «قانون مدیریت خدمات کشوری» (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸): «کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند». تعریف دقیق‌تری از «دستگاه اجرایی» در صدر ماده (۲۹) «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه...» (مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴) به این شرح مقرر شده است: «دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به راه‌اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام کند و امکان تجمیع کلیه پرداخت‌ها به مقامات، رؤسا، مدیران کلیه دستگاه‌های اجرایی شامل قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و دانشگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادها از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی‌فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، ستاد اجرایی و قرارگاه‌های سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها را فراهم نماید...».

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

یافته‌های بررسی انجام‌شده، به شرح زیر است:

۱. در چهار دوره تقنینی مورد بررسی، مجموعاً ۵۷۴ تکلیف در قالب ۳۸ قانون با محتوای حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید به تصویب رسیده است. بخش عمده این احکام، در «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه...» تبیین شده‌اند. (۱۷۰ حکم؛ ۳۰ درصد مجموع احکام).

۲. ۷۰ درصد احکام حمایتی و ناظر بر تولید و کسب‌وکار، در ۶ قانون به شرح زیر مقرر شده‌اند:

- «قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۴۰۰-۱۳۹۶)»
- «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»
- «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی»
- «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»
- «قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار»
- «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»

پیشنهاد می‌شود برای اثربخشی بیشتر و مؤثرتر حمایت‌های قانونی، هرگونه اقدام و تدبیر نظارتی برای حمایت قانون از کسب‌وکارها بر ۶ قانون پیش‌گفته متمرکز شود.

۳. ۷۹ حکم از مجموع ۵۷۴ حکم ناظر بر حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری (بیش از یک‌دهم)، ناظر به به تأمین مالی است.

۴. بیش از نیمی از احکام ناظر بر حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار، مربوط به کلیه بخش‌هاست و حدود یک‌پنجم احکام قانونی به بخش کشاورزی اختصاص دارد. سهم بخش کشاورزی به نسبت سایر بخش‌ها، بسیار قابل توجه است.

۵. در ۵۴۸ حکم قانونی ناظر بر حمایت از تولید و کسب‌وکار که نهاد یا دستگاه مشخصی به عنوان مجری در نظر گرفته شده، در مجموع، مسئولیت اجرای ۲۶۵ حکم (حدود نیمی از کل احکام مربوط) بر عهده «دولت» و «دستگاه‌های اجرایی» قرار گرفته است. وزارت امور اقتصادی و دارایی، مسئول اجرای بیشترین تعداد احکام قانونی مربوط بوده و در مجموع، مسئولیت اجرای ۵۲ حکم مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری را برعهده دارد (۳۲ حکم بر عهده سازمان امور مالیاتی کشور، ۹ حکم بر عهده دیگر نهادهای وابسته به وزارتخانه و ۱۱ حکم بر عهده وزارتخانه). سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در رتبه بعد قرار دارد که مکلف به اجرای ۳۷ حکم در خصوص موضوعات مورد بررسی شده است.

۶. گرچه هدف اصلی پژوهش حاضر، احصاء و دسته‌بندی احکام مربوط به تولید و کسب‌وکار در چهار دوره تقنینی بوده است اما می‌توان فهرست مطول احکام قانونی مندرج در جدول ۱ را مصادیقی روشن از آسیب‌ها و نواقص قانونگذاری در کشور به‌شمار آورد. به‌طور کلی و اجمالی، آسیب‌های مزبور به این شرح قابل توجه‌اند:

اول - تورم قانون و قانونگذاری: این آسیب، به‌ویژه در حوزه‌های حمایتی و به‌طور خاص در قانون برنامه توسعه قابل مشاهده است. برخی مفاد قانونی مصوب، مفادی مشابه و بعضاً تکراری هستند که بود یا نبود بسیاری از آنها، تغییری ملموس در نظام حقوقی ایجاد نمی‌کند. چرا که حاوی عباراتی کلی، مبهم و بیشتر شبیه به «سیاست» هستند تا قانون.

به عبارت دیگر، گو اینکه وضع بسیاری از احکام، صرفاً برای تأکید مجدد بر احکام پیشین اجرا نشده صورت می‌گیرد.

دوم - یکی از دلایل وضع بسیاری از قوانین مشابه یا تکراری، عدم توجه و اهتمام لازم و کافی به نظارت بر اجرای قوانین موجود بوده است. با توجه به منابع در دسترس، می‌توان ادعا کرد قوانین مربوط به کسب‌وکار، تولید و سرمایه‌گذاری، بدون ارزیابی اجرای مفاد قانونی موجود به تصویب می‌رسند. به عبارت دقیق‌تر، تصویب مفاد قانونی جدید و البته مهم، راهکار غالب نظام تقنینی ما برای اجرای مفاد اجرا نشده پیشین است. این رویه، در واقع، ترجیح کارکرد قانونگذاری بر نظارت است.

سوم - از دیگر نکات قابل توجه در احکام برشمرده شده، عدم تصریح متولی مشخص برای اجرای آنهاست. ذکر عبارت‌هایی مانند «دولت» یا «دستگاه‌های اجرایی» به‌عنوان متولی قانون، در بسیاری از موارد، به بی‌اعتنایی یا موازی‌کاری نهادهای مجری به اجرای مفاد قانونی می‌انجامد.

چهارم - در بسیاری از مفاد قانونی مذکور در جدول ۱، مهلتی برای اجرا در نظر گرفته نشده است. این خلاء، می‌تواند یکی از دلایل عدم اجرا یا اجرای ناقص بسیار از احکام قانونی محسوب شود.

پنجم - چنانکه در انواع حمایت‌ها و همچنین بخش‌های مورد حمایت مذکور در جداول ۳ و ۴ گزارش حاضر برمی‌آید، حمایت‌های صورت گرفته، بدون اولویت‌بندی مشخص مقرر شده اند؛ به طوری که بیش از نیمی از احکام ناظر بر حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار (۵۹ درصد)، معطوف به کلیه بخش‌هاست. نبود نگرش نظام‌مند در خصوص ابزارهای حمایتی، نبود یک استراتژی توسعه صنعتی برای تخصیص نوع خاصی از حمایت به بخش یا بخش‌های خاص و نبود نهادی ستادی (مرکزی) برای نظارت و پایش فرایند و نتیجه حمایت‌های صورت گرفته از جمله ایرادهای اساسی این نحوه قانونگذاری در حمایت از تولید و کسب‌وکار است.

۷. نکته پایانی اینکه آنچه در پژوهش حاضر انجام شده، احصای احکام قانونی مربوط به تولید و درج نام دستگاه(های) مسئول اجرا و بازه زمانی در نظر گرفته شده برای اجرای آنهاست. ارزیابی اجرا، اجرای ناقص یا عدم اجرای احکام مربوط به حمایت از تولید و کسب‌وکار، باید با بررسی میدانی، کتابخانه‌ای و به‌ویژه با همکاری دستگاه‌های اجرایی مسئول از طریق ارائه گزارش عملکرد و همکاری کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی و دفاتر و گروه‌های تخصصی مرکز پژوهش‌های مجلس، انجام شود.

منابع و مآخذ

۱. مرکزالمیری، احمد و سیدامیر سیاح، «الگوی راهبردی حمایت از تولید؛ ۳. رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۵۴۷۴، مرداد ۱۳۹۶.
۲. مرکزالمیری، احمد، *الزامات شناسایی قوانین و مقررات محل کسب‌وکار*، تهران: راه طلایی، به سفارش: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، ۱۴۰۰.
۳. مرکزالمیری، احمد و سعید عطار، «آسیب‌شناسی قانونگذاری در ایران از منظر رویه ابتکار قانونگذاری»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وپنجم، شماره نودوشش، زمستان ۱۳۹۷.
۴. مرکزالمیری، احمد، فاطمه عزیزخانی، سعید حاتمی‌زاده و موسی شهبازی‌غیاثی، «تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه اقتصاد (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)» (گزارش اول - ویرایش دوم)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۴۳۵۸، اردیبهشت ۱۳۹۵.